

28.10.2024

HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS

ESITYSLISTA

40 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 28.10.2024 klo 16:00
Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunginhallitus

28.10.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 V 13.11.2024, Vuoden 2025 tuloveroprosentin määrääminen	2
3 V 13.11.2024, Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentin määrääminen	4
4 V 6.11.2024, Eron myöntäminen varavaltuutetun luottamustoimesta	7
5 Pöydälle 21.10.2024 V 6.11.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta	9
6 V 13.11.2024, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle osana apporttijärjestelyä (ryhmäkoti, Elontie 56)	12
7 V 6.11.2024, Malmin raitti 3 asemakaavan muutos (nro 12921)	18
8 V 6.11.2024, Vartiosaaren osayleiskaava (nro 12889)	30
9 V 6.11.2024, Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle	50
10 Pöydälle 21.10.2024 V 6.11.2024, Zacharias Topeliuskolonin perusparannuksen hankesuunnitelma	64
11 Pöydälle 21.10.2024 V 6.11.2024, Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista	70
12 V 6.11.2024, Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite asuinkatujen talvikunnossapidon kehittämisestä	76
13 Arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittamiseen liittyvä täytäntöönpanopäätös ja sopimus valtioneuvostojen ja -ilmoitusten tekemisestä	81
14 Pöydälle 21.10.2024 Lausunto sisäministeriölle ulkomaalaislain muuttamisesta (perheenyhdistäminen)	89
15 Uudenmaan ELY-keskuksesta siirtyvät sopimukset, niihin liittyvät muutokset sekä muutoksiin liittyvien asiakirjojen allekirjoittaminen	99

28.10.2024

16	Konepajan lukion ja aikuislukion perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen	102
17	Pöydälle 21.10.2024 Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelma	108
18	Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän konserniohjeluonnoksesta	118
19	Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi	122
20	Pöydälle 21.10.2024 Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi kaupunkiviljelylaatikoiden toteuttamisesta puistoon Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asema-kaavan muutoksessa	133
21	Kaupunginvaltuuston 23.10.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano	136

28.10.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Matias Pajulan ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Minja Koskelan ja Shawn Huffin.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.10.2024

Asia/2

2

V 13.11.2024, Vuoden 2025 tuloveroprosentin määrääminen

HEL 2024-013274 T 02 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 5,30 prosenttia.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallinnolle tuloveroprosentin suuruus viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen uudistus vaikutti kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosenttien tasoon. Vuoden 2023 veroprosentti muodostui vuoden 2022 kunnallisveroprosentista, jota leikattiin lainsäädännön mukaisesti -12,64 prosenttiyksikköä. Kunnallisveroprosenttiin leikkaus tehtiin samansuuruisesti kaikille kunnille. Veroprosenttileikkaus huomioiden Helsingin kaupungin vuoden 2023 kunnallisveroprosentti oli 5,36 prosenttia.

Vuodelle 2024 kuntien oli ilmoitettava tuloveroprosentti prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella (Laki verotusmenettelystä, 11. luku, 91 a §), ja siten vuoden 2024 kunnallisveroprosentiksi päätettiin 5,30 prosenttia.

Vuoden 2025 talousarvioehdotus perustuu kunnallisveroprosenttiin 5,30 prosenttia.

Vuonna 2024 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 1 080 milj. euroa, mikä on 8 prosenttia vuoden 2024 tilityssennustetta enemmän. Ennuste perustuu Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin (10/2023). Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat vuosina 2025–2027 hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä ansiotulo- ja työllisyyskehitys.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan vuodelle 2025 poistamalla ansiotulovähennys kunnallisverotuksesta ja korottamalla vastaavasti valtion tuloverotuksessa tehtävää työtulovähennystä. Veroperus-

28.10.2024

Asia/2

temuutosten aiheuttamat kuntien verotuottoa kasvattavat vaikutukset vähennetään kunnilta vastaavan suuruisina valtionosuusjärjestelmän kautta.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

28.10.2024

Asia/3

3

V 13.11.2024, Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentin määrittäminen

HEL 2024-013273 T 02 03 02 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden kiinteistöverolaissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Jokaisen kunnan on vahvistettava aina maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti sekä muiden asuinrakennusten veroprosentti. Kunta voi halutessaan vahvistaa erillisen veroprosentin voimalaitoksille, yleishyödyllisille yhteisöille ja lisäksi Helsingin seudun kuntien on KiintVL:n 12 b §:n mukaan määrättävä erillinen kiinteistöveroprosentti rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2025 kiinteistöveroprosenttivälit ovat seuraavat:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 – 2,00
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93–2,00

- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00–6,00

KiintVL:n 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on valtuuston määräämä maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti +3,00, veroprosentiksi voidaan määrätä kuitenkin enintään 6,00 prosenttia.

- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00–2,00

- voimalaitosrakennukset ja -rakennelmat kiinteistöveroprosentti 0,93–3,10

Vuonna 2024 kiinteistöveroprosentit ovat Helsingissä kiinteistöverolain alarajojen mukaisesti seuraavat:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30

- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93

- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41

- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93

- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30

- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2024 on arvioitu 376 milj. euroa. Vuoden 2024 tilitysarvio on 365 milj. euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallinnolle viimeistään marraskuun 17. päivänä.

Rakennus- ja kiinteistörekisteritietojen kehittämisprojektin vaikutus kiinteistöveron verotusarvoihin

Helsingin kaupunki on sekä omana työnään että konsulttiselvityksin selvittänyt erillisprojektissa viime vuosina Verohallinnon kiinteistöveroluettelon ja kaupungin omien rekisteritietojen vastaavuutta. Tehtyjen selvitysten perusteella on todettu, että eri viranomaisten ylläpitämien rekistereiden tiedoissa on olemassa eroavaisuuksia. Rekisteritietojen oikeellisuus vaikuttaa ensi vaiheessa suurimmin kiinteistöveron perusteena oleviin verotusarvoihin ja sitä kautta kaupungille kertyviin kiinteistöverotuloihin sekä kiinteistöveron oikeudenmukaisuuden paranemiseen verovelvollisen näkökulmasta.

Verohallinnolle on lähetetty korjattavaksi kiinteistötietoja merkittävä määrä ja ne tulevat verovuoden 2025 kiinteistöverotuksen pohjaksi. Helsingissä rekisteritietojen kehittämisprojektin tuoma kiinteistöverotu-

28.10.2024

Asia/3

lojen vuosittainen lisäys on alustavien arvioiden mukaan vuoteen 2025 mennessä noin 5 milj. euroa.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

28.10.2024

Asia/4

4

V 6.11.2024, Eron myöntäminen varavaltuutetun luottamustoimesta

HEL 2024-012823 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Erkki Karinojalle eron varavaltuutetun luottamustoimesta ja
- toteaa, että keskusvaalilautakunta nimeää Perussuomalaisten valtuustoryhmälle uuden varavaltuutetun kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Erkki Karinoja on pyytänyt 30.9.2024 eroa varavaltuutetun luottamustoimesta kotipaikkakunnan muuttumisen vuoksi.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Valtuusto myöntää eron valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Kaupunginvaltuuston myönnettyä Erkki Karinojalle eron varavaltuutetun luottamustoimesta, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa nimeämään perussuomalaisten valtuustoryhmälle yhdeksännen varavaltuutetun.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Selkiahon, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 36067
sanna.selkiahon(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 30.9.2024

28.10.2024

Asia/4

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainittu

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto
Kaupunginkanslia

28.10.2024

Asia/5

5

V 6.11.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2024-013009 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Nina Suomalaiselle eron kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä,
- valitsee Arja Karhuvaaran jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan sekä
- valitsee _____ varajäseneksi (Heimo Laaksosen henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Nina Suomalaisen (Kok.) 2.8.2021 § 242 jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Nina Suomalainen on 3.10.2024 pyytänyt eroa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan tehtävästä ajankäytöllisistä syistä johtuen.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

28.10.2024

Asia/5

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudeseen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille varapuheenjohtajan.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 3.10.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 626

HEL 2024-013009 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

28.10.2024

Asia/5

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/6

6

V 13.11.2024, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle osana apporttijärjestelyä (ryhmäkoti, Elontie 56)

HEL 2024-012864 T 02 07 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ryhmäkotirakennuksen (Elontie 56) apporttisijoituksessa siirtyvää korkotukilainaa varten enintään 615 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen.

Kaupunginvaltuusto päättää vahvistaa, että markkinakäytännön mukaisesti takaus kattaa siirrettävän korkotukilainan enintään 615 000 euron pääomien lisäksi myös lainan korot ja viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Lainan lyhennysohjelman mukainen viimeinen lyhennyserä tulee maksettavaksi 23.4.2056.

Esittelijän perustelut

Tausta

Lakisääteinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu (pl. Helsingin kaupunki) siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Erityishuoltopiirit lakkautettiin samassa yhteydessä, jolloin nk. voimaannanolain nojalla muun muassa Kärkulla-kuntayhtymän Helsingissä sijaitsevat palvelut, ml. kehitysvammaisten asumispalvelut ja kuntayhtymän omistamat palvelutilat niihin liittyvine vastuineen siirtyivät Helsingin kaupungille. Kärkulla-kuntayhtymällä oli Helsingissä kolme asumisyksikköä ruotsinkielisille asiakkaille, joista yksi on Elontie 56 ryhmäkoti. Asukkailla on vuokrasopimukset omiin asuntoihinsa Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden asumisen palveluiden kanssa ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vammaispalvelut tuottavat asukkaille ympärivuorokautiset palvelut Helsingin kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan toimesta.

Kaupunkiympäristölautakunta on 22.10.2024 § 541 päättänyt luovuttaa Pakilassa osoitteessa Elontie 56 sijaitsevan vuonna 2019 valmistuneen rakennuksen (kiinteistötunnus 91-34-143-3, rakennustunnus 103685122B, pinta-ala on 527 m²) sähkö- ja kaukolämpöliittymineen vastikkeettomana apporttisijoituksena Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Helsingin

kaupunki omistaa Hekan koko osakekannan. Rakennus siirretään rakennuksen kirjanpitoarvosta n. 615 000 euroa (tilanne 31.12.2024). Osana kokonaisjärjestelyä yhtiöön siirtyvä kohteeseen liittyvä noin 615 000 euron suuruinen korkotukilaina.

Helsingin kaupungin tavoitteena on toiminnallisista ja taloudellisista syistä keskittää asuntovarallisuuttaan Helsingin kaupungin asunnot Oy:öön (Heka). Mainitussa keskittämistarkoituksessa ja kaupungin toimintojen yhtenäistämiseksi on tarkoituksenmukaista siirtää Helsingin kaupungin omistama rakennus Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistukseen. Siirto mahdollistaa rakennuksen omistuksen, päätöksenteon, toiminnan, talouden ja rahoituksen järjestämisen entistä tarkoituksenmukaisemmin. Hekalla on hoidossaan useita asumis- ja palvelukiinteistöjä, ja organisaatiossa on runsaasti ammattitaitoa tämän tyyppisten kiinteistöjen ylläpitoon, yhteistyöhön sotepe-toimialan kanssa sekä rakennusten käyttäjien erityistarpeiden huomioon ottamiseen. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on apporttisiirtoa koskevassa lausunnossaan (22.1.2024) kaupunkiympäristölautakunnalle puoltanut omistusjärjestelyn tekemistä.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on hyväksynyt päätöksellään Dnro 36679/322/17 kohteelle Elontie 56 rakentamisen korkotukilainan. ARA on nimennyt päätöksellään 7.3.2024 lainan luovutuksensaajaksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:n, koska se on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö. ARA on vahvistanut luovutuskorvaukseksi 0 euroa. Luovutuskorvaus on samalla korkein sallittu luovutushinta. Tämän ehdon täyttämiseksi ARAn myöntämää rakennukseen kohdistuvaa Kuntarahoituksen rahoittamaa lainaa on lyhennetty niin, että jäljellä oleva laina vastaa rakennuksen kirjanpitoarvoa noin 615 000 euroa. Rakennus siirretään tällä arvolla vastikkeettomana apporttisiijoituksena Hekan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Rakennuksen luovutuksen yhteydessä rakennukseen kohdistuvat ARA-perusteinen laina kaikkine velvoitteineen siirtyvät Hekan hoidettavaksi. Luovutuksensaajan on ilmoitettava korkotukilainan vastattavaksi ottamisesta lainan myöntäneelle luottolaitokselle ja Valtiokonttorille. Lainoituksen kohteen luovutuksen jälkeen korkotukea maksetaan edelleen, jos uusi omistaja ottaa korkotukilainan vastattavakseen. ARAn päätös (7.3.2024) on liitteenä 1.

Apporttisiirtoa koskeva kaupunkiympäristölautakunnan 22.10.2024 § 541 päätös on tehty ehdolla, että kaupunginvaltuusto myöntää Hekalle siirrettävää Kuntarahoituksen korkotukilainaa 19376/18 koskevan kaupungin omavelkaisen takauksen, ja että Heka päättää ottaa osana kokonaisjärjestelyä vastattavakseen rakennukseen liittyvän em. Kuntarahoituksen korkotukilainan. Siirtyvän lainan saldo vastaa siirtyvän rakennuksen kirjanpitoarvoa liittymiseen.

Omaovelkainen takaus

Valtiokonttori toimii, paitsi korkotuen maksajana, myös täytetakauksen antajana edellä mainitulle korkotukilainalle, ja velallisen vaihdos kaupungista kaupungin tytäryhteisöksi edellyttää Valtiokonttorin lupaa. Ko. luvan edellytyksenä on, että velallisen vaihdoksessa valtion riskiasema ei heikkene. Tästä syystä apportisiirto edellyttää lautakunnan päätöksen lisäksi kaupunginvaltuuston takauspäätöstä.

Valtiontukiarviointi ja kuntalain 131 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja (SGEI-palveluja), sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan SEUT-sopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kun korvaus myönnetään yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien julkisten palvelujen tuottamiseen Euroopan komission antaman SGEI-päätöksen (2012/21/EU) perusteella, tukea ei tarvitse ilmoittaa ennakkoon komissiolle SEUT 108 (3) artiklan mukaisesti ja se katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 27.11.2023 § 712 antanut Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän kestoltaan 10 vuoden palveluvelvoitteen komission SGEI-päätöksen perusteella, jonka palvelujen tuottamiseen esitetty takaus liittyy. Taatavan rahoituksen kohteena olevan Elontien 56 rakennuksen omistaja saa ARAn tukea ja omistaja ja rakennus ovat siten ARA-sääntelyn alaisia. Kaupunginvaltuuston antama takaus on ja voidaan siten lukea kaupungin myöntämäksi SGEI-tueksi. Takaus myönnetään omaovelkaisena 100 prosentin takauksena ja takaukseen liittyvä tukimäärä, joka on laskettu Komission takaustiedonannon (2008/C 155/02) perusteella, on 319 986,53 euroa.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ei ole annettu sellaista komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamatonta perintäpäätöstä, jossa tuki olisi julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi eikä yhtiö ole valtiontukisäännösten mukaan vaikeuksissa oleva yritys. Elontien 56 asumisyksikön toiminta liittyy kaupungin asuntopoliittisiin tehtäviin, eikä se vääristä alueen kilpailua. Investoinnil-

la ja siihen aikanaan saadulla rahoituksella on turvattu sosiaalisen asuntotuotannon toteuttaminen erityisryhmälle.

Kuntalain 129 §

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Helsingin kaupungin asunnot Oy on osa kaupunkikonsernia. Tytäryhteisöjen lainoittamiseen sisältyvää riskiä pienentää se, että tytäryhteisöt ovat kaupungin omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan alla sekä velvollisia noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja kaupungin antamaa konserniohjausta. Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle esitetyn takauksen johdosta. Takauksille ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia, sillä yhtiön äänivalta on sataprosenttisesti kaupungilla. Mikäli omistuksessa tapahtuisi myöhemmin muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä:

- oikeuttamaan täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset
- kehottamaan rahoitusjohtajaa tekemään lainan vakuusmuutoksen edellytyksenä olevan lupahakemuksen valtiokonttorille
- kehottamaan talous- ja suunnitteluosastoa yhdessä taloushallintopalveluliikelaitoksen kanssa osana kokonaisjärjestelyä huolehtimaan korotukilainan siirtoon Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle liittyvistä käytännön järjestelyistä
- kehottamaan kaupunkiympäristön toimialaa tekemään tarvittavat sopimukset tilojen takaisinvuokraamisesta Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa

28.10.2024

Asia/6

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 25641
tuomo.makinen(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen päätös 7.3.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Talous- ja suunnitteluosasto
Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2024 § 541

HEL 2024-012864 T 02 07 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti luovuttaa osoitteessa Elontie 56 sijaitsevan rakennuksen (kiinteistötunnus 91-34-143-3, rakennustunnus 103685122B) sähkö- ja kaukolämpöliittymineen vastikkeettomana apporttisijoituksena Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (HEKA) sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osana kokonaisjärjestelyä yhtiöön siirtyy myös kohteeseen liittyvä korkotukilaina.

Apporttisiirtoa koskeva päätös tehdään ehdolla, että kaupunginvaltuusto myöntää HEKA:lle siirrettävää Kuntarahoituksen korkotukilainaa 19376/18 koskevan kaupungin omavelkaisen takauksen ja että Helsingin kaupungin asunnot Oy päättää ottaa osana kokonaisjärjestelyä vastattavakseen rakennukseen liittyvän em. Kuntarahoituksen korkotuki-

28.10.2024

Asia/6

lainan. Siirtyvän lainan saldo vastaa siirtyvän rakennuksen kirjanpitoarvoa. Osana kokonaisjärjestelyä kaupunkiympäristölautakunta päätti esittää, että kaupunginhallitus esittäisi kaupunginvaltuustolle siirron edellytyksenä olevan takauksen myöntämistä.

Edelleen oikeutetaan kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun sopimukset ja toiminnanohjaustiimin tiimipäällikön allekirjoittamaan omaisuuden siirtoa koskevat asiakirjat.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ismo Aalto, kehittämisinsinööri, puhelin: 09 310 20415
ismo.aalto(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/7

7

V 6.11.2024, Malmin raitti 3 asemakaavan muutos (nro 12921)

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Ylä-Malmi) korttelin 38107 tontin 16 asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12921 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Malmilla osoitteessa Malmin raitti 3 esitetään suojeltavaksi entinen nuorisotalo ja suunnitellaan tontin täydentämistä uudella asuinkerrostalolla. Tarkoituksena on säilyttää entisen nuorisotalon vanhin osa, mahdollistaa uudemman laajennusosan purkaminen ja rakentaa tontille lisäksi viisikerroksinen asuinkerrostalo.

Tontin käyttötarkoitus muutetaan yleisten rakennusten korttelialueesta asuinrakennusten korttelialueeksi, jolla sallitaan myös liiketilojen rakentaminen.

Uutta asuinkerrosalaa tulee 1 255 k-m².

Asukasmäärän lisäys on 31 uutta asukasta.

Tavoitteena on säilyttää Malmin Nuorisotalo, joka on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Tavoitteena on palauttaa Nuorisotalo asuinkäyttöön ja tehostaa tontin käyttöä yleiskaavaan perustuen. Hanke on osa Malmin keskustan kehitystyötä, jonka tavoitteena on korostaa vanhan rakennuskannan tärkeyttä, mutta samalla kasvattaa alueen asukasmäärää hallitusti.

Kaavaratkaisulla pystytään säilyttämään ja kohentamaan Malmin omakeimaista ilmettä. Nuorisotalon säilyminen osana Malmin ajallisesti kerrostunutta katukuvaa on erityisen tärkeää Malmin keskustan muuttuessa uudisrakentamisen myötä. Kaavaratkaisu lisää asuntotarjontaa Malmin keskustassa.

Kaavaratkaisun tavoitteet

Tavoitteena on kaavamuutoksen kautta mahdollistaa Malmin Nuorisotalon käyttötarkoituksen muutos jälleen asuinkäyttöön, jotta rakennus voitaisiin korjata ja tontin käyttöä tehostaa. Kaavaratkaisun tavoitteena on sovittaa uudisrakentaminen tontille siten, että Malmin Nuorisotalo säilyy edelleen Malmin keskustan maamerkinä.

Nuorisotalo on tunnistettu Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa (1.6.2021) historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tärkeäksi rakennukseksi. Suojeluarvot on selvitetty kaavamuutoksen laatimisen yhteydessä. Helsingin kaupungilla ei ole tällä hetkellä käyttöä rakennukselle.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan Nuorisotalon käyttötarkoituksen muutos sekä tontin kaupunkikuvallisesti tasapainoinen täydentäminen.

Tontti sijoittuu Ylä-Malmintorin ja Kujasen väliin, ja se on hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla. Etäisyys Malmin juna-aseman laiturille on noin 230 metriä. Keskeisen sijainnin johdosta asemakaavan muutoksessa ei edellytetä autopaikkojen toteuttamista asukaspysäköintiin, vieraspysäköintiin tai liiketilojen tarpeisiin.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaava 2016 (nro 12704) on tullut voimaan 5.12.2018. Yleiskaavassa alue on osoitettu liike- ja palvelukeskusta-alueeksi (C1). Aluetta kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi. Alue on kävelypainotteinen. Alue erottuu ympäristöstään tehokkaampana ja toiminnallisesti monipuolisempana. Liike- ja toimitilan kokonaisuutena ei lähtökohtaisesti tule vähentää. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muutoksissa on varmistettava keskustalle ominaisen, toiminnallisesti monipuolisen ja sekoittuneen rakenteen säilyminen. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaavaratkaisulla edistetään seuraavia kaupunkistrategian 2021-2025 tavoitteita:

- 7. Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunki-uudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Nimetyt alueet: Malminkartano, Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Vuosaari.

- 16. Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä, jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Malmin entinen nuorisotalo on paikallisesti merkittävä Ylä-Malmin torin maamerkki. Kaavaratkaisun tavoite on säilyttää paikallista kulttuuriperintöä osana kaupunkikuvaa. Hienovarainen täydennysrakentaminen lisää asuntorakentamista Malmin asemakeskuksen läheisyydessä.

Hiilineutraali Helsinki 2035

Tavoitteena on edesauttaa seuraavien Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista:

- 8. Kestävä liikenne ja maankäytön suunnittelu

Olemassa olevan rakennuksen säilyttäminen ja kunnostaminen toteutavat hiilineutraalisuustavoitteita.

Alueen lähtökohdat

Malmin Nuorisotalo on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Se on torin alueen ainut 1900-luvun alun rakennuskannasta säilynyt rakennus. Malmin entistä nuorisotaloa ei ole suojeltu asemakaavalla, mutta se on osoitettu Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa vuodelta 2021 historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tärkeäksi rakennukseksi. Rakennus suositellaan suojeltavaksi asemakaavan muutoksen yhteydessä.

Ylä-Malmintori on keskeinen aukio, jonka läpi kuljetaan Malmintorin kauppakeskukseen ja juna-asemalle. Torille avautuu sekä asuin- että liikerakennuksia. Asuinrakennusten alakerroissa on liiketiloja, mm. ravintoloita ja kampaamoita. Tonttia ympäröivä rakennuskanta on rakennettu pääasiassa 1980-luvun loppupuolella. Malmin raittia reunustaneet alkuperäiset naapurirakennukset on purettu.

Alueella voimassa oleva asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 8415 (16.7.1982).

Kaavassa alue on merkitty julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi YL. Tontille on osoitettu rakennusoikeutta 1000 kerrosneliömetriä. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi. Rakennuksia ei ole kaavassa suojeltu.

Kaavaratkaisun kustannukset

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaupunki valmistelee rakennuksien myymistä. Hintakilpailussa rakennukset myydään tontteineen. Tontin

28.10.2024

Asia/7

ostomahdollisuus edistää kohteen kehittämistä. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia mutta se nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden 620 000 euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmistelun aikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen kanssa. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä lisäksi seuraavien viranomais- ja muiden tahojen kanssa:

- Helen Sähköverkko Oy
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat rakennussuojelutavoitteisiin sekä palo- ja pelastusturvallisuuteen. HSY totesi kannanotossaan, että sillä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen. Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Asemakaavan muutos ei edellytä vesihuollon lisärakentamista eikä johtosiirtoja. Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Mielipiteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma-aineistosta (OAS) saapui yksi kirjallinen mielipide.

Mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui lintuturvallisuuteen. Vastine mielipiteeseen on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 29.5.2024 – 28.6.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

28.10.2024

Asia/7

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- HSY
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/kaupunginmuseo

Lausunnot kohdistuivat kaupunkikuvalliseen ratkaisuun ja suojelumääräykseen sekä vesihuoltoon. Lausunnoissa todettiin, että kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä saapuneiden huomautusten johdosta. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ei tehty muutoksia julkisen nähtävilläolon jälkeen. Aineistoon tehdyt muut täydennykset on esitetty kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12921 kartta, päivätty 10.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12921 selostus, päivätty 10.9.2024, päivitetty Kylk:n 10.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 29.5.2024, täydennetty 10.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hy-

28.10.2024

Asia/7

väksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginmuseo

Asemakaavoitus

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 434

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Hankennumero 4003_17, projektinnumero 0000008

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 10.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12921 (liite 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Ylä-Malmi) korttelin 38107 tonttia 16.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin. Päätösasiakirjat ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-011177>

Käsittely

10.09.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Kaisa Jama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa Jama, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 22980
kaisa.jama(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
24.6.2024

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon lausuntoa Malmin raitti 3 asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on säilyttää ja suojella Malmin entisen nuorisotalon vanhin osa, mahdollistaa uudemman laajennusosan purkaminen ja rakentaa tontille lisäksi viisikerroksinen asuinkerrostalo. Tontin käyttötarkoitus muutetaan kaavaselostuksen mukaan yleisten rakennusten korttelialueesta (YL) asuinrakennusten korttelialueeksi (AK-1), jolla sallitaan myös liiketilojen rakentaminen.

Nuorisotalon vanhin osa osoitetaan asemakaavan muutoksen yhteydessä suojeltavaksi sr-3 merkinnällä: "Kaupunkikuvallisesti suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa". Neljä ja puolikerroksinen uudisrakennusosa sijoittuu suojellun rakennuksen taakse erillisenä asuinrakennuksena. Kaavaselostuksen

mukaan uudisrakennus on mahdollista toteuttaa tontille siten, että sen lähes koko sisäpihan puoleinen julkisivu toteutetaan palomuurina. Nuorisotalon uudempi laajennusosa puretaan ja tälle tontin osalle voidaan sijoittaa talousrakennus. Suojellussa rakennuksessa on mansardikatto. Kaavamääräysten mukaan uudisrakennukseen tulee tehdä harjakatto ja talousrakennukseen voi vaihtoehtoisesti toteuttaa viherkaton. Julkisivut tulee toteuttaa rapattuina tai puuverhottuina.

Kaupunginmuseon kanta

Tontilla sijaitseva mansardikattoinen kolmikerroksinen puurakennus on valmistunut vuonna 1929 ja se on ollut alun perin asuin- ja liikekäytössä. Rakennusta on laajennettu tiilestä muuratulla lisäsiivellä vuonna 1983, jolloin kiinteistökokonaisuus muutettiin Malmin nuorisotaloksi. Lisäosaan sijoittui nuorisotalon liikuntasali sekä muita toimintoja. Tällä hetkellä rakennus on tyhjillään. Ylä-Malmintori on keskeinen aukio, jonka läpi kuljetaan Malmintorin kauppakeskukseen ja juna-asemalle. Torille avautuu sekä asuin- että liikerakennuksia. Tonttia ympäröivä rakennuskanta on rakennettu pääasiassa 1980-luvun loppupuolella. Malmin Nuorisotalo on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin ympäristöä. Lisäksi rakennus on torin alueen ainut 1900-luvun alun rakennuskannasta säilynyt rakennus.

Kaupunginmuseo lausui asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 18.4.2024. Kaupunginmuseo piti lausunnossaan tärkeänä, että asemakaavan muutoksen lähtökohtana on kaupunkikuvallisesti arvokkaan 1920-luvun puurakennuksen säilyttäminen. Museo katsoi, että rakennuksen säilyminen tulee varmistaa sopivalla suojelumerkinnällä. Kaavaratkaisussa vuonna 1929 valmistunut rakennusosa osoitetaan suojeltavaksi sr-3-merkinnällä. Merkintä osoittaa rakennuksen kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi suojeltavaksi rakennukseksi, jonka ominaispiirteet on säilytettävä eikä rakennusta saa purkaa. Kaupunginmuseo katsoo suojelumääräyksen olevan asianmukainen. Uudisrakennusten osalta museo katsoo asemakaavamääräysten huomioivan riittävässä määrin alueen rakennetun ympäristön.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 10.05.2024 § 29

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Päätös

28.10.2024

Asia/7

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12921 pohjakartan kaupunginosassa 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12921
Kaupunginosa: 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 13/2024
Pohjakartta valmistunut: 12.4.2024
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 18.4.2024

HEL 2023-011177 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Malmin raitti 3 asemakaavan muutosta koskevasta 11.3.2024 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Perustehtävänsä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee korttelin 38107 tonttia 16, joka sijaitsee Ylä-Malmin torin laidalla osoitteessa Malmin raitti 3.

Kaavaratkaisu mahdollistaa vuonna 1929 valmistuneen kolmikerroksisen puurakennuksen säilyttämisen, siihen kuuluvan uudemman lisärakennuksen purkamisen ja tontin täydennysrakentamisen. Kaavamuu-
toksen tavoitteena on säilyttää Malmin Nuorisotalo, joka on kaupunki-
kuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa Ylä-Malmin torin
ympäristöä. Nuorisotaloa esitetään palautettavaksi asuinkäyttöön. Li-
säksi tavoitteena on yleiskaavaan perustuva tontin käytön tehostami-
nen mahdollistamalla tontille lisäksi viisikerroksinen asuinkerrostalo.
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hanke on osa Malmin
keskustan kehitystyötä, jonka tavoitteena on korostaa vanhan raken-
nuskannan tärkeyttä, mutta samalla kasvattaa alueen asukasmäärää
hallitusti.

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1982 alue on merkitty
julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi YL. Tontille on osoitettu raken-
nusoikeutta 1000 kerrosneliömetriä. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi.
Rakennuksia ei ole suojeltu asemakaavassa. Helsingin yleiskaavassa
2016 alue on osoitettu liike- ja palvelukeskusta-alueeksi C1. Helsingin
kaupunki omistaa tontin ja kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloit-
teesta. Kaupunki valmistelee rakennuksien myymistä ja tontin vuok-
raamista asemakaavanmuutoksen perusteella.

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteissa Nuorisotalo on tunnistettu
keskustan historiallisen kerrostuneisuuden näkökulmasta erityisen tär-
keäksi rakennukseksi, jota ei ole suojeltu asemakaavalla. Suojelemisen
edellytykset tulee tutkia asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavamuu-
toksen taustaksi on laadittu kuntoarvio nykyisistä rakennuksista, raken-
nushistoriallinen selvitys sekä viitesuunnitelma tontinkäytöstä.

Selvityksen Malmin raitti 3 rakennushistorian taustoitus (Saatsi Arkki-
tehdit, 24.4.2024) mukaan kohteen rakentamistapa on ajankohtansa
puurakennukselle tyypillinen: ensimmäiset kerrokset ovat hirsirakentei-
sia ja kolmas kerros on lautarakenteinen. Rakennuksen alkuperäisiä
piirustuksia ei ole löydetty. Rakennuksen ulkoasu on massoitteeltaan
ja julkisivuaukotuksen sijoittelun osalta pääosin hyvin säilynyt. Myös
vesikaton muoto on säilynyt valokuviin verraten alkuperäisessä asus-
saan. Selvityksen mukaan rakennuksen julkisivujen väriytyksessä on muuttu-
nut ainakin ikkunanpuitteiden osalta: nykytilanteen ulkoasu on vaalea,
historian saatossa ikkunanpuitteet ovat olleet myös tummemmat. Alku-
peräisistä julkisivuväriytyksistä ei ole tarkempaa tietoa. Selvityksen mu-
kaan hallitsevana muutosvaiheena rakennuksen ulkoasussa on näky-
vissä 1980-luvulla tehdyt muutokset, joita ovat erityisesti julkisivuun
tehdyt muutokset aukotukseen (ikkunoiden osittainen vaihtaminen uu-
dempiin, ikkunoiden vaihtaminen ilmanvaihtosäleiköiksi, ikkunoiden ko-
kojen muuttaminen, ikkunoiden poistaminen sekä ovien ummistami-
nen).

Selvityksen mukaan rakennuksen sisätiloissa ei ole säilynyt juurikaan alkuperäisiä rakennusosia, joitain väliviovia lukuun ottamatta. Rakennuksen toisen kerroksen sisätiloissa on välivioien lisäksi säilynyt vaaleanruskea kakluuni. Kolmatta kerrosta hallitsevat selvityksen mukaan ilmanvaihdon ehdoilla tehdyt muutokset, kun koko ylin kerros muutettiin ilmanvaihtokonehuoneeksi. Kanavat on asennettu tiloihin rakenteita rikkoen ja historiallisista arvoista piittaamatta. Kolmannessa kerroksessa on selvityksen mukaan säilynyt kuitenkin eniten vanhoja pintoja ja rakennusosia, kuten kattopanelointeja, tapetteja, listoituksia sekä väliviovia. Kolmannen kerroksen ikkunat poikkeavat myös 1. ja 2. kerroksen ikkunoista, ja ne ovat selvityksen mukaan oletettavasti alkuperäisiä. Kolmannesta kerroksesta puretun vanhan pääportaan häviäminen vaikutti merkittävästi kerroksen pohjaratkaisuun. Uusi porraskolmanteen kerrokseen rakennettiin suorana portaana rakennusmassan keskelle. Vanhasta portaasta on jäänyt kerrokseen kuitenkin kaideaihe, joka muistuttaa portaan vanhasta sijainnista.

Kaupunginmuseon kanta

Tontilla sijaitseva mansardikattoinen kolmikerroksinen puurakennus on valmistunut vuonna 1929 ja se on ollut alun perin asuin- ja liikekäytössä. Rakennusta on laajennettu tiilestä muuratulla lisäsiivellä vuonna 1983, jolloin kiinteistökokonaisuus muutettiin Malmin nuorisotaloksi. Lisäosaan sijoittui nuorisotalon liikuntasali sekä muita toimintoja. Tällä hetkellä rakennus on tyhjillään.

Kaupunginmuseo on lausunut tonttia koskevasta poikkeamispäätöshakemuksesta vuonna 2016. Lausunnossaan museo totesi, että rakennuksen vesikaton ja julkisivujen korjaustyössä tulee ottaa lähtökohdaksi kiinteistön alkuperäinen ulkoasu. Museo korosti lisäksi rakennuksen kaupunkikuvallisesti merkittävää sijaintia.

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksen lähtökohtana on kaupunkikuvallisesti arvokkaan 1920-luvun puurakennuksen säilyttäminen. Museo katsoo, että rakennuksen säilyminen tulee varmistaa sopivalla suojelumerkinnällä. Rakennuksen sisätilat ovat selvitysten mukaan kokeneet merkittäviä muutoksia vuosien varrella. Museo katsoo, että suojelumääräyksen lähtökohtana tulee olla rakennuksen kaupunkikuvallinen merkitys. Museo esittää, että vanhan puurakennuksen käyttökelpoisia rakennusosia, kuten ovia, puuikkunoita sekä toisen kerroksen kakluuni, hyödynnetään kuitenkin mahdollisuuksien mukaan rakennuksen korjauksen yhteydessä. Erityisesti rakennushistoriaa käsittelevässä selvityksessä alkuperäiseksi arvioituja rakennusosia on pyrittävä vaalimaan korjaustöiden yhteydessä. Museo ei näe esitettyä 1980-luvun laajennusosan purkamiselle.

28.10.2024

Asia/7

Selvityksessä Malmi ympäristöhistoriaselvitys ja ominaispiirteet (12.7.2019) on käyty läpi Malmin historiaa sekä alueen kehittymistä. Selvityksessä on nostettu esiin alueet, joilla on erityisiä ominaispiirteitä, jotka tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen lähtökohtina. Kaupunginmuseo esittää, että uudisrakennusten tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan Malmin ympäristöhistoriaselvityksessä esiin nostetut alueen ominaispiirteet. Uudisrakennusta varten on laadittu viitesuunnitelma (Saatsi Arkkitehdit, 14.4.2023). Tontille esitetty viisikerroksinen uudisrakennus kohoaa kolmikerroksista vanhaa puurakennusta korkeammalle. Museo pitää tärkeänä, että uudisrakennus on oma erillinen rakennuksensa, kuten viitesuunnitelmissa on esitetty. Tontti tiivistyisi huomattavasti uudisrakennuksen myötä ja viisikerroksinen uudisrakennus vaikuttaisi myös Ylä-Malmin kaupunkikuvaan. Museo katsoo, että materiaali- ja värivalinnoilla sekä massoittelulla uudisrakennus pystytään kuitenkin sovittamaan tontille ja Ylä-Malmin rakennettuun ympäristöön.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/8

8

V 6.11.2024, Vartiosaaren osayleiskaava (nro 12889)

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa koskevan osayleiskaavan 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun piirustuksen nro 12889 mukaisena ja yleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Osayleiskaava koskee Vartiosaarta sekä Laajasalon ja Vartiosaaren välistä venesatama- ja vesialuetta Reposalmessa. Alue sijaitsee itäisessä Helsingissä, Laajasalon ja Vuosaaren välissä, noin 7 km linnuntietä Helsingin keskustasta.

Vartiosaari on osoitettu osayleiskaavaehdotuksessa kaupunkistrategian 2021-2025 kirjauksen mukaisesti virkistyskäyttöön. Osayleiskaavaehdotuksessa mahdollistetaan Vartiosaaren virkistyskäytön lisääntyminen ja saaren saavutettavuuden parantaminen kestäväällä tavalla. Kaavassa sovitetaan yhteen virkistyskäyttö saaren hyvin säilyneen luonnonympäristön ja arvokkaan kulttuuriympäristön suojelutarpeisiin.

Vartiosaaren virkistyskäytön kannalta keskeiset osat on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi ja siihen kiinteästi liittyviksi luonnonsuojelualueiksi. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaat huvilat pihapiireineen on osoitettu loma-asuntoalueiksi, yhteisöllisen toiminnan, kulttuurin ja kaupungin palvelutoiminnan alueiksi tai matkailu- ja virkistyspalveluiden alueiksi. Kaavassa huvilat esitetään muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta pihapiireineen suojeltaviksi.

Koko saari on rannoilla sijaitsevia loma- ja matkailualueiksi osoitettuja alueita lukuun ottamatta yhtä yhtenäistä virkistykseen soveltuvaa aluetta, jonne on osoitettu ohjeelliset ulkoilu- ja huoltoreitit. Saaren topografian ja luontoarvojen säilyttämisen takia virkistystoiminnot keskittyvät Reposalmen rannan tuntumaan Sunnavikiin, keskeiselle peltoalueelle saaren keskiosassa, saaren luoteisrannalle Kalliorantaan sekä pohjoisessa Kaislikon huvilan alueelle. Näillä alueilla myös rakennettu ympäristö ja suojeltavat huvilat tukevat virkistyskäytön kehittämistä.

Päyhteys saaren on Laajasalon suunnasta Reposalmeen osoitettu silta, joka on tarkoitettu ensisijaisesti jalankulkuun ja toissijaisesti saaren pääkäyttötarkoitusta, yleistä virkistystä, palvelemaan välttämättömään huoltoajoon. Sillan käyttöä rajoitetaan edellä mainitulla tavalla, jotta saaren arvot voidaan turvata. Venesatama-alueiden yhteyslaiturit mahdollistavat saaren perinteisen vesiliikenteen ja huollon.

Rannoille on osoitettu neljä venesatama-aluetta, jotka on tarkoitettu pääasiassa tilapäiseen rantautumiseen ja saaren kiinteistöjen käyttöön. Kulku huviloille tapahtuu pääosin vesiteitse, koska saaren topografia, saaren arvot ja suunniteltu virkistyskäyttö rajoittavat kulkuyhteyksien rakentamista saaren läpi huviloille. Luonnonsuojelualueiden kulunohjaus ja tarvittavat rakenteet tehdään etupainotteisesti ennen kuin mahdollinen silta avataan. Alueella tarvitaan myös luonnonarvojen seuranta mm. linnuston osalta.

Kaavalla mahdollistetaan Vartiosaaren kestävä virkistyskäyttö, ympäri-
vuotinen saavutettavuus, luonnonsuojelu, huviloiden ja huvilaympäristöjen suojelu, loma-asuminen, yhteisölliset toiminnot, virkistyspalvelut ja matkailukäyttö sekä venereitit.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaava 2016 on kumottu Vartiosaaren osalta. Myös Vartiosaaren rakentamista koskeva osayleiskaava on kumottu vuonna 2018 (KHO:n päätökset 8.11.2018). Alueella on voimassa Yleiskaava 2002 merkintöineen ja määräyksineen. Yleiskaavassa 2002 Vartiosaari on osoitettu selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla. Se on myös osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten että alueen ominaisuudet ja arvot säilyvät. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Helsingin höyrylaiva-aikakauden huvilakulttuuri).

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 ”Kasvun paikka” on päätetty, että Vartiosaari osoitetaan virkistyskäyttöön.

Osayleiskaavaa ohjaa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Osayleiskaava on maakuntakaavan mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 hyväksyä 29.11.2022 päivätyn osayleiskaavaluonnoksen ja muun valmisteluaineiston jatko-suunnittelun pohjaksi. Lautakunta kehotti selvittämään Reposalmen sillan mahdollisimman nopeaa toteutusta, jotta Vartiosaaren virkistyskäyttö olisi mahdollista ympäri vuoden. Lautakunta piti tärkeänä saaren ympäristöarvojen huomioimista sekä pyysi etsimään vaihtoehtoja ym-

päristön mahdollisen kulumisen haittojen ehkäisyyn, esimerkiksi maastopyöräilyä rajoittamalla. Lautakunta pyysi erityisesti etsimään keinoja linnuston turvaamiselle myös niissä olosuhteissa, joissa saaren kävijämäärä kasvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 28.11.2023 esittää kaupunginhallitukselle osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä ja sen asettamista julkisesti nähtäville. Lautakunta edellytti kokonaisvaltaista suunnittelua ja toteutusta saarella pesivän linnuston suojaamiseksi alueen suunnittelun eri vaiheissa.

Lautakunta edellytti, että jatkosuunnittelussa selvitetään vielä yhtenä vaihtoehtona mahdollisuutta rakentaa Reposalmeen avattava silta. Muunlaiseen siltaratkaisuun päädyttäessä Jatasalmessa veneväylä tulee olla muutettu sellaiseksi, että veneily on mahdollista kaikille Laajasalon ja Tammisaaren laitureissa nykyisin oleville veneille viimeistään siinä vaiheessa, kun silta Reposalmeen valmistuu.

Lisäksi lautakunta kannusti selvittämään sillan toteutusvaihtoehtona ensisijaisesti puurakenteista siltaa.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vartiosaari ja sen välittömässä läheisyydessä olevat Poikasaari, Kiekkö, Ramsinkivi ja Kanasaari, ympäröivät merialueet sekä tarvittavat liittymisalueet mantereeseen Laajasalossa Reposalmentien päässä.

Suunnittelualueesta maapinta-alaa on noin 82 ha ja merialuetta noin 60 ha. Helsingin kaupunki omistaa noin 90 prosenttia saaren maa-alueesta ja noin puolet sen rakennuskannasta. Saarella on 50 pääosin kesäkäytössä olevaa huvilaa, joista 25 on yksityisiä. Saarella on alle 10 vakituista asukasta. Osa kaupungin omistamista huviloista on vuokrattu ja kaksi kiinteistöä on kaupungin nuorisopalveluiden käytössä. Osa kaupungin omistamista huviloista on huonossa kunnossa ja niiden korjaamisella on kiire.

Kaavaratkaisun toteuttaminen ja kustannukset

Kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä on selvitetty investointikustannukset, jotka liittyvät mahdolliseen siltaan. Kunnallistekniikan järjestäminen on tarkoituksen mukaista ratkaista asemakaavoituksen yhteydessä, kun alueen tarkemmat käyttötarkoitukset ja niiden toteutuminen selviävät. Päätökset hankkeiden toteuttamisesta ja rakentamisesta tehdään tarpeen mukaan yksityiskohtaisemman jatkosuunnittelun jälkeen hankkeittain.

Tämä kaava mahdollistaa sillan toteuttamisen, ja kaavassa on osoitettu sillan paikka ja annettu sitä koskevat määräykset. Maankäyttö- ja rakennuslain ja vesilain mukaisesti kaavalla osoitetaan paikka sillalle, mutta silta-asia ratkaistaan lopullisesti vesilain mukaisessa vesilupaprosessissa.

Vartiosaaren ympärivuotista yleistä virkistyskäyttöä palvelevan sillan tarkempaa sijaintia ja toteuttamista Reposalmeen, tähän liittyviä vaihtoehtoja, sillan toteuttamisen kiirehtimistä ja sillan vaikutuksia on tutkittu erillisessä siltaselvityksessä. Samalla on selvitetty korvaavaa vesiliikenneyhteyttä Vartiosaaren pohjoispuolelle. Korvaavan vesiliikenneyhteyden kunnostaminen Jatasalmeen on välttämätöntä Reposalmen takana olevien purjevenesatamien käytön turvaamiseksi, jos päätetään rakentaa kiinteä silta Reposalmeen. Siltaselvityksen mukaan jalankulkusillan, Jatasalmen kunnostuksen ja laiturirakenteiden rakennuskustannukset olisivat alustavasti siltaratkaisusta riippuen 2,5–6,4 milj. euroa. Kustannukset tarkentuvat liittyvien hankeosien, kuten pysäköinnin rakentamisen ja kulkuyhteyksien parantamisen osalta, kun mahdollisen siltahankkeen suunnitelmat etenevät.

Kaava mahdollistaa saaren ympärivuotisen virkistyskäytön ja kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajanpalveluiden toimialan nuorisopalveluiden toiminnan saarella. Kaava mahdollistaa asemakaavoituksen jälkeen kaupungin kiinteistöjen myynnin tai vuokraamisen ja matkailukäyttöä tukevan lisärakentamisen sille osoitetuille keskeisille alueille. Tavoitteena on säilyttää arvokkaat huvilat ja löytää suojeltaville rakennuksille niiden säilymistä tukeva käyttö.

Saaren linnuston turvaamisen toteuttamisen keinoja ovat luonnonsuojelualueiden perustaminen, luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat, pyöräilyn ja muun ajoneuvoliikenteen rajoittaminen saarella, kulunohjaaminen, aitaaminen, puomit, toimintojen viisas sijoittaminen, opastus, reittien materiaalit, reittihierarkia, maastopyöräilyn rajoittaminen ja tapahtumien järjestäminen lintujen pesintäajan ulkopuolella.

Siltavaihtoehtoja, saaren vesiliikenneyhteyksiä, vesiliikenteen sujumista, saaren lisääntyvään käyttöön liittyvän kulutuspaineen ohjaamista ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten kokonaisvaltaista suunnittelua on mahdollista selvittää sillan hankesuunnitteluvaiheessa. Hankesuunnitteluvaiheessa on ajoitettava myös kulkureittien rakentaminen ja opastus sekä linnuston suojelutoimet. Vartiosaaren luonnonsuojeluun tarkoitettut alueet ovat mukana valmisteilla olevassa luonnonsuojeluohjelmassa. Sillan hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös vaikutukset lähialueen merialueeseen ja sillan rakentamisaikaisten haittojen ehkäisy sillan päissä oleville kiinteistöille. Jatkosuunnittelussa on kiinni-

tettava huomiota myös saaren vesi- ja jätevesi- ja jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRA 19 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 2.1.–31.1.2024.

Yksityisten henkilöiden muistutuksia tuli 26 kappaletta ja yhdistysten muistutuksia 8 kappaletta. Yhdistysten ja yksityisten muistutuksissa osayleiskaavaehdotusta pidettiin pääpiirteissään hyvänä. Yhdistysten muistutuksissa esitettiin luonnonsuojelualueiden laajentamista, korostettiin virkistyskäytön ja kulunohjaamisen tärkeyttä ja kannatettiin saaren yhteydeksi vesiliikennevaihtoehtoa. Useimmissa yhdistysten ja yksityisten muistutuksissa vastustettiin siltaa ja edellytettiin, että vesiliikenne ja purjehtiminen Reposalmessa on mahdollista ja vaadittiin myös lauttavaihtoehdon tutkimista. Sillan veneilylle aiheutuva haitta on myös ratkaistava. Muistutuksissa esitettiin myös yksityisiä kiinteistöjä koskevia kaavamerkintöjen tarkennustarpeita, sillan rakentamisaikaisten haittojen korvaamista kiinteistölle sekä kaupungin vuokraamien huviloiden säilymisen turvaamista.

Viranomaiset pitivät kaava-aineistoa hyvänä ja esittivät pieniä tarkennuksia kaava-aineistoon. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lepakoiden huomioon ottamiseen, vesialueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin, jätevesi- ja vesihuoltoon sekä jätehuoltoon.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Uudenmaan liitto, Museovirasto, kaupunginmuseo ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan pelastuslaitos ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon tarkoituksenmukaisilta osin kaavan tavoitteet huomioon ottaen.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen vähäisiä muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

28.10.2024

Asia/8

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta osayleiskaavan selostuksesta.

Toimivalta

Osayleiskaavan hyväkky kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 kartta, päivätty 21.11.2023, päivitetty Kylk:n 28.11.2023 päätöksen mukaiseksi
- 2 Osayleiskaava nro 12889 selostus päivätty 21.11.2023, muutettu 16.4.2024, päivitetty kylkn 23.4.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 3, 16.4.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirjeet
- 6 Havainnekuva, 16.4.2024
- 7 Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys
- 8 Kulttuuriympäristöselvityksen inventointikortisto
- 9 Vartiosaaren maisemaselvitys
- 10 Vartiosaaren osayleiskaavan virkistyskäytön skenaarioiden vaikutukset linnustoon
- 11 Vartiosaaren lepakkoselvitys 2022
- 12 Vartiosaaren saavutettavuustarkastelu
- 13 Vartiosaaren silta, esiselvitys
- 14 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus ja selvitys yhteysvaihtoehdoista
- 15 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus. Skenaarioiden vaikutusarviointi ja selvitys saaren yhteysvaihtoehdoista

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Otteen liitteet

28.10.2024

Asia/8

Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä/Vesihuolto	Esitysteksti
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu	Esitysteksti
Uudenmaan liitto	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4 Liite 5 Liite 6 Liite 7 Liite 8 Liite 9 Liite 10 Liite 11 Liite 12 Liite 13 Liite 14 Liite 15
Kaavapäätöksestä tiedon pyytänyt	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Yleiskaavoitus
Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.04.2024 § 241

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Hankenumero 6684_4

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 (liite nro 3) hyväksymistä. Osayleiskaava koskee 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesija venesatama-alueita Reposalmessa.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-012184>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lautakunta korosti, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustaselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessäsi osayleiskaavan, lautakunta piti tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi.

Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulisi selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Lautakunta toivoi, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaaren ja sen vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulisi olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista.

Lautakunta katsoi, että kaupungin tulisi valmistelussa olevan luonnon-suojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -

28.10.2024

Asia/8

kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat maisema-arkkitehti Raisa Kiljunen-Siirola, arkkitehti Tapani Rauramo ja maisema-arkkitehti Sofia Kangas. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta korostaa, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustoselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessään osayleiskaavan, lautakunta pitää tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulee selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta toivoo, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaareen ja sen

28.10.2024

vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulee olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta katsoo, että kaupungin tulee valmistelussa olevan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

16.04.2024 Pöydälle

28.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

21.11.2023 Pöydälle

13.12.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

29.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37209
rais.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Tapani Rauramo, arkkitehti, puhelin: 09 310 37071
tapani.rauramo(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159
sofia.kangas(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 30.1.2024

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Maankäytön yleissuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta. Kaupunginmuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Kaavaratkaisu mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylaiva-aikakauden ja aikansa merkittävää arkkitehtuuria edustavan huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Alue on osoitettu virkistysalueeksi, luonnonsuojelualueeksi, loma-asumisen alueeksi, yhteisöllisen loma-asumisen ja matkailun alueeksi, joilla ympäristö säilytetään. Kaavaratkaisu mahdollistaa huviloiden ja niihin liittyvien puutarha-alueiden puoliavointen alueiden säilyttämisen ja toisaalta arvojen palauttamisen. Uuden rakentamisen tulee olla pienimuotoista, harkittua, maisemaan ja huvilarakentamiseen sovitettua. Saaren luontokohteet ja tunnusomaiset erityispiirteet, kuten kalliot, metsät ja rannat säilyvät. Virkistyskäyttöä palveleva reittiverkosto myötäilee ja täydentää saaren nykyisiä, olemassa olevia polkulinjauksia.

Osayleiskaava mahdollistaa Vartiosaaren Reposalmen ylittävän jalkenkulkusillan toteuttamisen. Sillalle on tutkittu kolme eri linjausta, joista parhaimmaksi maiseman kannalta on arvioitu Laajasalon puolella avoimen vesialueen näkymän Vartiosaaren suuntaan säilyttävä vaihtoehto. Tämä kaavassa osoitettu linjaus mahdollistaa kasvillisuusvyöhykkeen jättämisen Laajasalon puolella sijaitsevan suojellun huvilan ja sillan väliin. Etelästä katsottuna sillan Laajasalon puoleinen pää jää osittain kalliomuodostumien taakse, mutta silta vaikuttaa merellisiin näkymiin etenkin pohjoisen ja lännen suunnasta. Vartiosaaren puolella siltarakenne siihen liittyvine rakenteineen muodostaa lähimaisemassa näkyvän kokonaisuuden, jonka suunnittelu ja toteutus tulee tehdä alueen säilyttävien tavoitteiden mukaisesti ympäristöönsä sovitettuina. Siltarakenteen alle jäävä pieni vanha uimahuone/vahtikoppi on mahdollista uudelleen sijoittaa aukion yhteyteen. Silta joudutaan rakentamaan melko korkeaksi, jotta veneväylän käyttö ja vesireittiliikenne on mahdollista. Reposalmen pohjoispuolella sijaitsevien venesatamien purjeveneitä varten silta on tehtävä avattavaksi tai vaihtoehtoisesti Jatasalmi on ruopattava Reposalmen korvaavaksi väyläksi. Avattavaan siltaan voi mahdollisesti liittyä yksittäisiä korkeampia elementtejä ja ajoittain ylös nouseva sillan kansi.

Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muodostavat muutoksen kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Laajasalon rannassa ja Vartiosaaren puolella mahdollisen sillan tulevien rakenteiden välittömässä läheisyydessä on rakennusperintökohde maisemallisesti merkittäviä Villa Degerö ja Vartiosaaren puolella rakennushistoriallisesti arvokas ja suojeltava Uddebon huvila puutarhoineen. Näiden ympäristöön kohdistuvat suurimmat kielteiset maisemavaikutukset, mikäli silta toteutuu. Laajemmin silta muuttaa merellistä maisemaa etenkin Tammisalon ja Laajasalon suunnasta. Sillan päätyjen liittyminen mantereelle vaikuttaa maisemakuvaan. Sillan välittömässä ympäristössä maanpinnan tasoista ehdotetaan nostettavaksi hieman, jolloin siltarakenteen ulottuma mantereeseen suuntaan lyhenee. Tällöin voidaan välttää myös visuaalisesti erottuvia leveitä ja jyrkkiä sivuttaisia luiskia ja paremmin huomioida ympäröivä säilytettävä kasvillisuus, rantaviiva ja rantarakenteet. Matalat tukimuurit ovat sillan päädyissä tarpeen. Niiden materiaalivalintoja ja suunnittelua on tavoitteena edistää kulttuuriympäristöön sovittaen ja minimoiden vahingot ympäröiviin rakenteisiin ja kasvillisuuteen. Vartiosaaren sillan rakentamisen takia joudutaan poistamaan suojellun huvilatontin reunan kasvillisuutta ja muokkaamaan liittymäkohdan maanpintaa, mutta valmis silta tulee sijoittumaan kaupungin alueen puolelle. Laajasalossa siltarakentamisen tieltä joudutaan poistamaan muutama puu, mutta Degerön huvilan edustan männyt säilyvät, edellyttäen että ne suojataan huolellisesti rakentamisen aikana. Myös saaristomaiselle ominaiset rantakalliot säilyvät. Siltaa rakennettaessa on mahdollista parantaa ranta-aukioita toiminnallisesti ja maisemakuvallisesti. Kaavassa on siltaa koskeva määräys: ”sillan tulee sopeutua luontoarvoihin, maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.”

Osayleiskaavaehdotus turvaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylavareitin varrelle syntyneen huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Suojelumerkinnot on laadittu yhteistyössä kaupungin museon kanssa. Saaren luonne vehreänä luontokohteena arvokkaine luonnonsuojelualueineen vahvistuu. Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muuttavat kulttuuriympäristöä rakennettumaksi paikallisesti Laajasalon ja Vartiosaaren puolella. Laajemmin vaikutukset näkyvät Tammisalosta ja Laajasalosta avautuvissa merellisissä näkymissä ja Reposalmen ja Karpiselän maisemassa, jotka ovat säilyneet rakenteeltaan pienipiirteisenä. Kaavamääräyksen mukaan sillan tulee sopeutua maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Suojeltavat huvilat sijaitsevat rannoilla vaikeakulkuisessa maastossa ja siten vesitse toteutuva huoltoyhteys on jatkossakin luonteva ja se on helppointa toteuttaa alueen säilyttävien tavoitteiden mukaisesti.

Kaavassa on annettu yleismääräys RKY-arvojen ja maisema-arvojen säilyttämisestä. Koko kaava-aluetta koskee määräys, jossa todetaan, että suunnittelussa ja toteutuksessa on sovittava yhteen kaavassa

osoitettu maankäyttö sekä virkistys-, luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Lisäksi kaavassa on koko kaava-aluetta koskevat määräykset, joilla turvataan kulttuuriympäristön keskeiset arvot. Maakunta-kaavan kulttuuriympäristöä koskevalla ominaisuusmerkinnällä osoitettu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009), maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (Missä maat on mainiommat 2016) sekä Helsingin kulttuuriympäristöjen inventointi (2002). Lisäksi Helsingin yleiskaavan 2016 kulttuuriympäristökohteet on otettu huomioon.

Saarella on kaksi arkeologista kohdetta, jotka ovat lajiltaan muita kulttuuriperintökohteita. Ne ovat saaren keskiosassa sijaitseva kivilouhos sekä saaren pohjoisosassa sijaitseva 1900-luvun alun kivitumppi. Ne on osoitettu kaavakartalla merkinnällä s. Kivilouhos ja tumppi säilyvät osana virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 7.11.2023

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 10.05.2023 § 52

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Arkkitehti Tapani Rauramo esitteli Vartiosaaren osayleiskaavan suunnittelutilannetta ja osayleiskaavavaiheen nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt Vartiosaaren nimistöä viimeksi 16.9.2015.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Editinlaituri – Edits brygga

(laituri)

Perustelu: Muistonimi; liitynnäinen (Editinpolun mukaan).

Editinpolku – Edits stig

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Muistonimi (Vartiosaaren Suotorpassa lähes koko elämänsä asuneen palkanlaskija Edit Grönin (1926–2021) mukaan. Edit Grön oli vuosikymmenien ajalta tuttu paitsi Vartiosaaressa asuville ja siellä vapaa-aikaansa vakinaisesti viettäville, myös monille saaren kävijöille. Polunnimi on ollut jo epävirallisesti käytössä.)

Kaakkois-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för sydöstra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

Kaislikko

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kaislikonlaituri – Kaislikkobryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kaislikonpolku – Kaislikkostigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kalliorannanpolku – Kalliorantastigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

28.10.2024

Asia/8

Kallioranta

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

Länsi-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för västra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

Reposalmenlaituri – Rävсандsbryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Reposalmensilta – Rävсандsbron

(silta)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Sunnanvik

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Sunnanvik-nimisen huvilan mukaan).

Talli – Stallet

(suunnittelualue)

Perustelu: Alueesta käytetyn nimen ja siellä sijaitsevan tallin mukaan.

Vartiokallio – Vårdberget

(suunnittelualue; kallio)

28.10.2024

Asia/8

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan). Nimi on ollut jo epävirallisesti käytössä. Epävirallisena, myöhäsyntyisenä rinnakkaisnimenä on ollut käytössä myös nimitys Viikinkikallio.

Vartiokallion luonnonsuojelualue – Vårdbergets naturskyddsområde
(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiokallion mukaan).

Vartiosaaren viljelypalstat – Vårdö odlingslotter
(viljelypalsta-alue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaakso – Vårdödalen
(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaituri – Vårdöbryggan
(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenpolku – Vårdöstigen
(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaaren nimistösuunnitelmaan palataan tarvittaessa asemakaava-
vaiheessa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 09 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 9.3.2022

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Lausunto on laadittu yhteistyössä Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikunta-, nuoriso- ja tilapalveluiden kanssa.

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vartiosaari ja sen välittömässä läheisyydessä olevat Poika-saari, Kiekko, Ramsinkivi ja Kanasaari, ympäröivät merialueet sekä tarvittavat liittymisalueet mantereeseen Laajasalossa Reposalmentien päässä ja Vuosaassa Ramsinniemen kärjessä.

Vartiosaari on kulttuurihistoriallisesti arvokas huvilasaari, jonka ranta-alueita kiertää pääosin 1900-luvun alun huvila-alue, johon on liittynyt myös rikas huvilapuutarhakulttuuri. Vartiosaari kokonaisuudessaan on listattu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus / RKY 2009). Saarella on noin 50 huvilaa ja loma-asuntoa sekä satakunta muuta rakennusta, jotka ovat vaihtelevassa kunnossa.

Osayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa Vartiosaari pääasiallisesti virkistyskäyttöön, virkistyskäytön ja -palvelujen mahdollistaminen sekä saaren saavutettavuuden parantaminen kestäville tavoilla. Suunnittelussa otetaan huomioon saaren luonnonarvot, maisema, kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö ja rakennuskanta sekä edistetään niiden säilymistä. Tavoitteena on myös mahdollistaa saaren laajan metsäalueen säilyttäminen ja virkistyspalveluiden tarjoaminen kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Osayleiskaava laaditaan ns. yleispiirteisenä aluevarausyleiskaavana, joka ei ohjaa suoraan rakentamista. Kaavalla mahdollistetaan Vartiosaaren kehittäminen aktiiviseksi virkistysalueeksi osaksi Itä-Helsingin kulttuuripuistoa. Alueella mahdollistetaan virkistys-, loma- ja luontomatkailupalvelut ensisijaisesti olemassa olevaa rakennuskantaa hyödyntäen, kestävästi ja ympäristöstävällisesti sekä merellisen strategian mukaisesti. Kaavalla mahdollistetaan olevien rakennusten käyttö monipuoliseen yksityiseen, yhteisölliseen, sosiaaliseen ja merellisten elinkeinojen toimintaan. Huvila-alueet suojellaan ja edistetään rakennusperinnön suojelua ja alueelle tyypillisen puutarhakulttuurin ennallistamista. Alueen virkistyspalveluiden saavutettavuus mahdollistetaan kestäville

liikkumismuodoilla. Vartiosaaren metsän ja muiden luontoarvojen säilyminen turvataan.

Uusimaa 2050 –kaavakokonaisuuteen kuuluva Helsingin seudun vaihe-
maakuntakaava on tullut voimaan Vartiosaaren osalta 24.9.2021. Kaa-
vassa Vartiosaari on osoitettu virkistyskäytön kohdealueeksi, taajama-
toimintojen kehittämisvyöhykkeeksi ja kulttuuriympäristön tai maiseman
vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi.

Alueella on voimassa Yleiskaava 2002 merkintöineen ja määräyksi-
neen. Yleiskaavassa 2002 Vartiosaari on osoitettu selvitysalueeksi,
jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla. Kau-
punkistrategiassa 2021-2024 todetaan, että Vartiosaari osoitetaan vir-
kistyskäyttöön.

Lausunto:

Kaupunginmuseo pitää erittäin myönteisenä, että Vartiosaari on päätet-
ty kaavoittaa virkistysalueeksi. Alueen kulttuuriympäristön, maiseman
ja luonnon säilymisen edellytysten turvaaminen on osayleiskaavatyön
keskeinen tavoite virkistyskäytön ja –palveluiden varmistamisen rinnal-
la.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö –status (rky
2009) edellyttää alueen suunnittelussa kulttuurihistoriallisten arvojen
säilyttämistä. Vartiosaaren kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvo-
ja on selvitetty jo aiemmassa kaavavaiheessa. Vartiosaaren kulttuu-
riympäristöselvitys ja siihen liittyvä huviloiden inventointi on tehty vuon-
na 2004. Kulttuuriympäristöselvitys sisältää rakennusten lisäksi saaren
huviloihin liittyvän puutarhakulttuurin. Selvityksen perusteella Vartio-
saaren koko ranta-aluetta osana helsinkiläistä huvilakulttuuria voidaan
pitää erittäin merkittävänä. Selvityksen tuloksena on myös selvinnyt, et-
tä saaren sisäosien suoalueet muokattiin viljelykäyttöön 1900-luvun al-
kuvuosikymmeninä. Kulttuuriympäristöselvitys vahvistaa näkemystä
Vartiosaaren kulttuuriympäristöstä kokonaisuutena. Maisema, luonto ja
kulttuuriympäristö muodostavat herkkäsuhteisen kokonaisuuden. Saa-
rella on rikas luonto, paljon herkkiä luontokohteita ja oletettavasti rikas
linnusto. Näiden säilymisen edellytykset on kyettävä turvaamaan myös
jatkossa.

Vartiosaaren maisemaselvitys on laadittu 2009. Sen johtopäätöksissä
todetaan Vartiosaaressa esiintyvän niin kulttuurihistorialtaan kuin luon-
nonominaisuuksiltaan erityisen arvokkaita kohteita. Erityisen merkittä-
vää on, että useat näistä arvokkaista ympäristöistä ja kohteista ovat ai-
nutkertaisia paitsi Helsingissä myös valtakunnallisesti.

Vartiosaaren rakentamista koskeva osayleiskaava kumottiin vuonna 2018. Siinä suojeltaviksi oli määrätty yhteensä noin 50 kulttuurihistoriallisesti arvokasta huvilaa tai huvilaympäristöön kuuluvaa rakennusta tai rakennelmaa kuten rantasaunoja ja talousrakennuksia. Huvilarakennusten lisäksi suojeltaviksi oli osoitettu säilytettäviä saaren huvilapuu-tarhakulttuuriin olennaisesti kuuluvia puutarhasommitelmia ja -rakenteita. Tämä on hyvä lähtökohta myös nyt tehtävälle osayleiskaa-valle.

Kaupunki omistaa saarella useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Niiden kunnostuksesta ja ylläpidosta tulee huolehtia, jotta niiden säilyminen turvataan. Kaupungin omistamissa huviloissa on nykyisin yleishyödyllistä käyttöä, minkä jatkuminen tulee turvata. Myös mahdolliset uudet virkistykseen ja matkailuun liittyvät käyttötarkoitukset vanhoissa huviloissa ovat mahdollisia suojelun reunaehdot huomioival-tavalla.

Rantavyöhykkeen, huviloiden pihapiirien ja niihin liittyvien puutarhojen suojelun määrittäminen on tärkeää. Myös saaren sisäosiin liittyy luonnon arvojen lisäksi myös maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Tärkeää on myös, että saarelle esitettävä virkistyskäyttöä palveleva uudisrakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Suojelumääräykset tulee määritellä yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Vartiosaaressa on kaksi Muu kulttuuriperintö -kohdetta; 1900-alun kivikummeli ja saaren keskiosassa kivilouhos. Ne tulee merkitä asianmukaisesti kaavakarttaan. Vartiosaa-reen suunniteltuja ensimmäisen maailmansodan linnoitteita ei ole saa-rella. Aiempi kiinteä muinaisjäänös, röykkiö, on poistettu rekisteristä, koska sitä ei ole löydetty tarkastuksessa. Ilmeisesti alun alkaenkaan kyseessä ei ole ollut röykkiö. Kohteet on tarkastettu kaupunginmuseon toimesta vuonna 2015.

Osayleiskaavan yhdeksi tavoitteeksi mainitaan saavutettavuuden pa-rantaminen kestäväällä tavalla. Vartiosaaren luonto ei kestä hyvin suur-ten kävijämäärien aiheuttamaa kulutusta. Etenkin kallioiset ja ohuen irtomaakerroksen peittämät korkeammat maastokohdat ovat herkkiä ku-lumiselle ja kasvillisuuden häviämislle. Kulkemisen ohjauksella ja reit-tien toteutuksella voidaan estää haitallista kulumista kallioisilla osilla ja metsäisillä alueilla sekä puutarhojen ja pihojen alueilla.

Liikuntapalvelut tuo esiin saaren molemmilla puolilla kulkevat vilkkaat veneväylät, joita käyttävät huviveneiden lisäksi vesireittiliikenteen aluk-set sekä työalukset. Pohjoispuolisten lahtien venesatamissa ja yksityi-sissä laitureissa on toistatuhatta venepaikkaa ja satoja purjevereneitä.

28.10.2024

Asia/8

Merelliseen Helsinkiin kuuluu olennaisesti veneily, jonka edellytyksiä ei tule heikentää. Massiiviset siltaratkaisut eivät ole kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta tavoiteltavia. Alueen saavutettavuutta voi parantaa esim. lautta- ja veneyhteyksiä lisäämällä. Sillan tai siltojen rakentamisen maisemalliset vaikutukset ovat laajat. Siltavaihtoehtojen vaikutukset samoin kuin niiden tuottaman välttämättömän infran vaikutukset Vartiosaaren, Laajasalon ja Ramsinniemen ympäristöön tulee selvittää.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä tilapalvelut pitävät Vartiosaaren osayleiskaavan osallistumis- arviointisuunnitelman tavoitteita kannatettavina. Kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on hyvin selvitetty ja tunnistettu, ja kaavoituksella niitä pyritään vahvistamaan. Alueella sijaitsevien joidenkin arvokaiden huviloiden säilyminen, mikäli niiden tulevia käyttöjä tai käyttäjiä ei kyetä ratkaisemaan nopealla aikataululla, herättää kuitenkin huolta. Kaupungin tulisi toimillaan edistää sitä, että tyhjillään tai vajaakäytössä mahdollisesti huonossa kunnossa olevat huvilat korjattaisiin ja otettaisiin käyttöön.

Kaupunginmuseolla ja Kuvan toimialan liikunta-, nuoriso- ja tilapalveluilla ei ole osayleiskaavan osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Sari Saresto, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

9

V 6.11.2024, Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle

HEL 2024-011379 T 08 02 01

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelman siten, että hankkeen palvelukorvaussopimuksen piiriin kuuluvien osuuksien arvonlisäveroton enimmäishinta on yhteensä 117 600 000 euroa kustannustasossa heinäkuu 2024.

Samalla kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 336 000 000 euron lainoja varten tarvittavan kaupungin omavelkaisen takauksen ilman vastavakuutta Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen palvelukorvaussopimuksen ja liikennöintisopimuksen piiriin kuuluvien investointien rahoittamiseen tarvittaviin lainoihin siten, että haettava takaus kattaa nostettavien pitkäaikaisen lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että ao. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12. ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.1.2022 § 57 raitiovaunuvarikoiden päivitetyn kehittämissuunnitelman. Kehittämissuunnitelman lähtökohtana on, että Helsingin raitioliikennettä operoidaan jatkossa pääasiassa kahdelta päävarikolta, Ruskeasuolta ja Koskelasta. Ruskeasuon varikko on kehittämissuunnitelman mukaisesti käyttöönottovaiheessa. Koskelan varikon kehittämishanke on aikataulutettu siten, että sen toteuttaminen voidaan aloittaa vuonna 2024 Ruskeasuon varikon toiminnan käynnistyttyä.

Koskelan elinkaarensa lopulla olevan raitiovaunuvarikon toiminta päättyy vuonna 2024. Tarkoituksena on purkaa nykyinen varikko ja rakentaa Koskelaan toinen Helsingin raitiotieverkon päävarikoista palvelemaan ensivaiheessa raitioliikennettä Helsingin kantakaupungissa. Varikolla säilytetään, huolletaan ja korjataan kantakaupungin raitioliikenteessä käytettävät raitiovaunut. Lisäksi varikolta käsin toimii raitiotien ratakuunnossapito.

Raitiovaunuvarikoiden ja niihin liittyvän infran toteuttamisesta vastaa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (kaupunkiliikenneyhtiö), jolle kaupungin liikenneliikelaitoksen muut kuin metron infra- ja liikennöintisopimuksiin liittyvät toiminnot ovat siirtyneet kaupunginvaltuuston 22.9.2021 § 282 tekemän päätöksen mukaisesti. Kaupunkiliikenneyhtiö toteuttaa pääkaupunkiseudun ja kaupungin joukkoliikenteeseen liittyvää infraomaisuutta sekä tuottaa muita joukkoliikennettä tukevia palveluita ja luovuttaa kaupungille käyttöoikeuden ko. infraomaisuuteen. Kaupunki osoittaa edelleen joukkoliikenneinfraomaisuuden Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) käyttöön.

Kaupunki korvaa kaupunkiliikenneyhtiölle raitiovaunuvarikoiden ratainfra- ja ratainfra kunnossapitoon liittyvien tilojen kustannukset kaupunkiliikenneyhtiön ja kaupungin välisen joukkoliikenneinfra- ja muiden palveluiden tuottamisesta tehdyn palvelukorvaussopimuksen (palvelukorvaussopimus) mukaisesti. Kaupunki puolestaan veloittaa osan näistä kustannuksista infrakorvauksina HSL:ltä. Tehtävä hankepäätös koskee näitä varikon osia.

HSL:n hallituksen 12.12.2023 hyväksymällä sopimuksella Koskelan raitiovaunuvarikon kustannusten korvaamisesta HSL on sitoutunut korvaamaan kaupunkiliikenneyhtiölle Koskelan varikon tilat, jotka palvelevat raitiovaunujen liikennöintiä. Mikäli HSL joltain osin kilpailuttaa raitioliikenteen operoinnin tulevaisuudessa ja tämän seurauksena varikon käyttöoikeus luovutetaan kokonaan tai osin kilpailutuksen voittaneelle operaattorille, kaupunkiliikenneyhtiö tulee vuokraamaan näihin toimintoihin tarvittavat tilat operaattorin käyttöön. Tehtävä hankepäätös ei koske näitä varikon osia.

Kaupunkiliikenneyhtiö toteuttaa Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen allianssimallilla. Allianssin palveluntuottajat valittiin kesäkuussa 2023 ja allianssin kehitysvaihe käynnistyi elokuussa 2023.

Hankkeen investointikustannusten jakautuminen

Raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen investointikustannukset ja kaantuvat seuraavasti:

- Varikkoinvestointi on yhteensä 336 000 000 euroa (alv 0 %),

- kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välisellä liikennöintisopimuksella rahoitettava osuus kokonaisinvestoinnista on 218 400 000 euroa (alv 0 %),
- kaupunkiliikenneyhtiön ja kaupungin välisellä palvelukorvaussopimuksella rahoitettava osuus kokonaisinvestoinnista on 117 600 000 euroa (alv 0%).

Kaupunkiliikenneyhtiön ylimääräinen yhtiökokous on 19.11.2024. Kokouksen asialistalla on Koskelan varikkohankkeen investointipäätös. Hallitus esittää yhtiökokoukselle Koskelan varikkohankkeen investoinnin toteutuksen hyväksymistä liitteenä olevan toteutussuunnitelman kuvauksen pohjalta siten, että investoinnin arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 336 000 000 euroa heinäkuun 2024 kustannustasossa. Esitys on ehdollinen Koskelan varikkohankkeen hankesuunnitelman hyväksynnälle Helsingin kaupunginvaltuustossa.

HSL on osaltaan jo sitoutunut kuntayhtymän hallituksen päätöksellä 12.12.2023 § 117 korvaamaan varikon liikennöintisopimukseen kuuluvat osuudet.

Koskelan varikkohankkeen lähtökohdat

Koskelan varikon nykyrakennukset ovat iäkkäitä, eivätkä teknisen kunnonsa vuoksi ole enää käytettävissä 2020-luvun lopulla. Säilytyshallirakennuksen kattorakenteissa on jo nyt sortumisvaara, jonka tilapäiselle korjaukselle ja sitä kautta varikon käytölle on olemassa vain väliaikainen lupa. Rakennuksille on rakenteiden heikon kunnan takia jo tehty hätätöinä suhteellisen kalliita korjaustoimenpiteitä, jotta operointi varikolta on mahdollista. Nykyisten rakennusten käyttö tulevaisuudessa edellyttäisi niiden mittavaa purkamista ja uudelleen rakentamista.

Koskelan varikkohankkeella on keskeinen rooli raitioliikenteen laajentamisen mahdollistamisessa ja laadukkaan liikennöinnin takaamisessa. Hankkeella vastataan raitiotieverkoston kasvusta seuraaviin kapasiteettitarpeisiin, mutta tuetaan myös kaupunkiraideliikenteen luotettavuus-, kustannustehokkuus- ja ympäristöystävällisyystavoitteiden saavuttamista.

Koskelan varikolla toimii vaunuvarikon yhteydessä raitioinfran kunnossapito, joka vastaa ratainfran ja ratasähköjärjestelmän kunnossapidosta. Raitiotieverkoston laajentuessa, on raitioinfran kunnossapitotoiminnan vastattava kasvavaan tarpeeseen. Kunnossapitotoiminnan kapasiteetin lisäämiseksi Koskelan varikkohankkeessa toteutetaan raitioinfran kunnossapidolle tilat, joissa toiminta voi kehittyä vastaamaan raitiotieverkoston laajentumista.

Koskelan varikko mahdollistaa kantakaupungin sekä päätettyjen ja toteutuksessa olevien Kruunusiltojen ja Länsi-Helsingin raitioteiden vaatiman kaluston säilyttämisen, huoltamisen ja korjaamisen. Koskelan varikon säilytyskapasiteetti mahdollistaa myös Länsisataman ja Viikki-Malmin pikaraitioteiden tarpeet. Näiden hankkeiden tarpeisiin on kokonaistaloudellisesti perusteltua varautua jo varikkohankkeen ensimmäisessä vaiheessa, vaikka niiden toteuttamisesta ei vielä ole tehty päätöksiä, koska toiminnassa olevan varikon laajentaminen vaikeuttaa varikon käyttöä ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia.

Tulevaisuudessa kaikkien raitiovaunujen kunnossapito- ja korjaustoiminta ei ole mahdollista nykyisillä Vallilan ja Koskelan varikoilla, sillä niissä ei ole sopivia tiloja tulevaa 35 metriä ja sitä pidempää Kruunusiltojen ja muiden pikaraitioteiden kalustoa varten. Tämän kaluston korjaamotoiminta edellyttää uusia korjaamotiloja. Lisäksi toiminta nykyisissä rakennuksissa on epätarkoituksenmukaisten tilojen takia osin tehotonta. Kunnossapito- ja korjaustoiminnan prosessien kehittäminen laadullisesti ja taloudellisesti kilpailukykyisesti ei ole mahdollista nykyisissä rakennuksissa.

Koskelan varikon huoltotilat on mitoitettu varikolta operoitavan kilometrimäärän perusteella. Kaiken kaluston laajat peruskunnostushuollot tehdään jatkossa Koskelassa. Myös kaluston raskaat kolarikorjaukset keskitetään Koskelaan. Kolarien määrä laskelmissa perustuu nykytilanteeseen ja asiantuntija-arvioon. Kaikki Koskelan huolto- ja kunnossapitopaikat on mitoitettu soveltuviksi 45 m pitkille vaunuille.

Koskelan varikon hankesuunnittelun aikana toteutetun kapasiteettitarkastelun perusteella Koskelan varikkoalueen kehittäminen vaiheistetaan kahteen vaiheeseen, jotta se palvelisi raitiovarikkojen kehittämissuunnitelman toteuttamista mahdollisimman kustannustehokkaasti. Nyt päätettävänä oleva kokonaisuus koskee varikkoalueen kehittämisen ensimmäistä vaihetta. Ensimmäisen vaiheen toteuttaminen alkaa, kun Ruskeasuon varikko on otettu käyttöön ja olemassa oleva Koskelan varikko on tyhjennetty.

Hankkeen aikataulun mukainen eteneminen on edellytys raitioliikenteen jatkamiselle ilman häiriöitä, koska Koskelan nykyisen varikon rakennukset ovat pääosin käyttöikänsä päässä. Kuten raitiovaunuvarikoiden kehityssuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on todettu, vanhat raitiovaunuvarikot Helsingissä eivät vastaa enää nykypäivän vaatimuksia ja mahdollisuudet niiden kehittämiseen laajentuvaa raitioliikennettä varten eivät ole taloudellisesti järkeviä.

Toteutussuunnitelma ja hankkeen laajuus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Koskelan uuden raitiovaunuvarikon toteutuksen valmistelu eteni valittujen allianssikumppanien kanssa kehitysvaiheeseen elokuussa 2023. Varikon suunnitelmia on kehitetty yhteistyössä kaupunkiliikenneyhtiön operatiivisen toiminnan kanssa. Varikolle sijoitettavien toimintojen tilatarpeet ovat täsmentyneet ja niiden toiminnallisuutta on edelleen kehitetty, jotta rakennettava varikko tukee mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita, varikkotoiminnan kehittämistä ja tehokkuutta sekä monitoimijaympäristön edellytyksiä.

Ratakunnossapidon tarvitsemien tilojen osalta kehitysvaiheen aikana on todettu, että laajentuvan raitiotieverkoston ylläpitoon tarvittavien resurssien kokonaismäärää on aiemmissa suunnitelmissa aliarvioitu. Pikaraitiolinjan 15 käynnistämisen jälkeen kertyneiden kokemusten pohjalta resursointia on päivitetty ja siten myös Koskelaan tarvittavien tilojen laajuus on kasvanut.

Hankkeelle on määritelty tarkempia vastuullisuustavoitteita hiiliohjausmallin, ympäristöluokituksen, kiertotalouden ja energiaratkaisujen osalta. Samoin on täsmennetty varikon toteuttamisen aikataulutusta ja vaiheistusta ottamalla huomioon ajantasaiset tiedot Ruskeasuon raitiovaunuvarikon valmistumisesta ja tarvittavista esirakennustoimista.

Toteutussuunnittelussa varikon energiajärjestelmää on kehitetty ottamaan aiempaa paremmin huomioon vähähiilisyystavoitteet sisällyttämällä varikolle maalämpö- ja aurinkopaneeliratkaisuja.

Varikkohankkeen kehitysvaiheen aikana on pystytty toteutussuunnitelman täsmentyneiden tietojen ja ratkaisuehdotusten kautta löytämään lukuisia alkuperäistä hankesuunnitelmaa edullisempia ratkaisuja varikon toteuttamiseen. Kuitenkin em. toiminnalliset muutokset etenkin ratakunnossapidon laajentamisen osalta, todetut käyttötarpeista riippumattomat suunnitelmien täsmennykset ja energiajärjestelmän muutokset sekä aiempaa kattavampi varautuminen vielä tiedostamattomiin kustannustekijöihin ovat kasvattaneet hankkeen kustannusarviota.

Hankkeen laajuus on kuvattu tarkemmin liitteenä 1 olevassa toteutussuunnitelmassa.

HSL:n lausunto

HSL:n hallitus on 3.9.2024 antamassaan lausunnossa (liite 2) puoltanut Koskelan varikkohankkeen toteuttamista. HSL:n hallitus katsoo, että toteutussuunnitelmassa aiempiin suunnitelmiin ehdotetut muutokset ovat tarkoituksenmukaisia.

HSL:n lausunnon mukaan ratakunnossapidon kalustoa olisi voitu osin säilyttää Ruskeasuon raitiovaunuvarikon katolla sijaitsevalla bussien

säilytyskentällä. Kenttä on kuitenkin vuokrattu bussiliikennöitsijän käyttöön ja HSL on aiemmin pitänyt kenttää välttämättömänä bussiliikenteen hoitamiseksi. Ratakunnossapidon jakaminen useampaan toimipisteeseen olisi kokonaistaloudellisesti epäsuositeltavaa sekä sisältäisi epävarmuutta vastaavan laatuosan saavuttamiseen ilman lisäpanostuksia. Säältä suojaamaton kenttä olisi lisäksi ongelmallinen ratakunnossapidon toimintavarmuuden kannalta.

HSL pitää lausunnossaan hyvänä, että varikkohankkeessa varaudutaan laajenevaan raitiotieverkostoon ja sen vuoksi myös suurempaan ratakunnossapitokapasiteetin tarpeeseen. HSL kuitenkin toteaa, että jos kaikki suunnitteilla olevat hankkeet eivät toteudu, osa ratakunnossapito- ja säilytystiloista ei ole tarpeen toteutuvien raitioteiden tarvitsemaan kapasiteettiin nähden. Kuten edellä on todettu, nämä tilat on kokonaistaloudellisesti perusteltua toteuttaa tässä vaiheessa, koska toteutuksen jakaminen suunniteltua pienempiin vaiheisiin vaikeuttaisi varikon käyttöä ja kasvattaisi kokonaiskustannuksia.

HSL:n lausunnon mukaan varikon tontilla vallitsevat pohjaolosuhteet ja niistä aiheutuvat kustannukset eivät saisi suoraan valua HSL:n maksettaviksi infrakorvausten kautta. HSL katsoo, että rakennusjätteisen maanaineksista aiheutuvat kustannukset voisivat kuulua Helsingin kaupungin vastuulle. Yleisen käytännön mukaan Helsingin kaupunki vastaa maaperän puhdistuskustannuksista pilaantuneiden maiden osalta. Muu maarakentaminen, ml. rakennusjätteisten maiden käsittely ja kuljetus, on hankkeen kustannus, joka kuuluu infrakorvausten piiriin.

HSL pitää lausunnossaan hyvänä, että varikkohankkeessa varaudutaan vähäpäästöisyyteen sekä omavaraisuuteen, kun otetaan huomioon nykyinen maailmantalouden ja energian saatavuuden tilanne. Vähäpäästöisyys myös tukee HSL:n strategisia tavoitteita.

HSL:n lausunnon mukaan ratakunnossapidon osuudelle kaupunkiliikenneyhtiön laskelmassa määritetty 5 % vuotuinen korkokustannus pitäisi poistaa HSL:lle tulevista kustannuksista, koska infrasopimuksen perusteella hallinto- ja ylläpitokustannuksista ei makseta korkoa, vaan pelkästään pääomakustannuksista. Ratainfra kunnossapidon tilojen kohdistuvat infrakorvausten raitiotieinfra ylläpitokustannuksiin. Pääomakustannukset veloitetaan omakustannusperusteisesti sisältäen sekä poistot että todelliset korkokustannukset. Laskennallista 5 % vuotuista korkoa ei siis käytetä ja tältä osin alustava laskelma on ollut virheellinen. Päivitetty arvio pääomakustannusten suuruudesta on esitetty jäljempänä osana hankkeen vaikutuksia kaupungin käyttötalouteen.

HSL pitää lausunnossaan tärkeänä, että kaupunkikehityksen kustannukset, esimerkkinä varikon kaupunkikuvalliseen ilmeeseen liittyvät

kustannukset, rajataan HSL:lle kohdistettavien kustannusten ulkopuolelle. Varikon ja sen rakennusten suunnittelu ja toteutus noudattavat maankäyttö- ja rakennuslakia, kaupungin viranomaismääräyksiä sekä laadinnassa olevan asemakaavan määräyksiä ja näistä aiheutuvat kustannukset ovat hankkeen kustannuksia. Varikon kaupunkikuvalliselle ilmeelle on asetettu sen sijantiin nähden tarkoituksenmukaisia vaatimuksia, jotka eivät ole aiheuttaneet merkittäviä lisäkustannuksia.

Lisäksi HSL ehdottaa lausunnossaan, että varikkosopimukseen kuuluvien kustannusten osalta noudatettaisiin annuiteettimallia. HSL myös toteaa, että mahdollisesta annuiteettimallin soveltamisesta tulee sopia erikseen Helsingin kaupungin rahoitusjohdon kanssa. Varikkosopimuksen kustannusten jaksottamisesta ei päätetä tässä yhteydessä. HSL ja kaupunkiliikenneyhtiö jatkavat neuvotteluja kustannusten jaksottamisesta yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.

Hankkeen riskit ja riskienhallinta

Hankkeen suurin riski on aikataulun viivästyminen. Hanke on kriittinen raitiotiejärjestelmän toiminnan varmistamiseksi, sillä Koskelan nykyinen varikko on elinkaarensa päässä eikä vastaa modernin varikkotoiminnan tarpeisiin. Toteutusaikataulun suurin riski liittyy siihen, että hanke ei sen alettua valmistuisi suunnitellussa aikataulussa. Hankkeen rakentamisen aikana käytössä olevien varikoiden kapasiteetti ei ilman poikkeustoimenpiteitä riitä rakentamisen aikana kasvavan vaunumäärän säilyttämiseen ja kunnossapitoon. Vastaava riski liittyy Koskelan hankkeen yhteydessä toteutettavaan rata-kunnossapidon varikkotoimintaan. Rata-kunnossapidon nykyinen kapasiteetti ei riitä kasvavan raitiotieverkon ylläpitämiseen.

Hankkeen toteutuksenaikaiset riskit liittyvät pääosin kustannuksiin ja kriittisiin henkilöresursseihin. Kustannusriski aiheutuu vielä alustavassa vaiheessa olevien suunnitelmien yleispiirteisyydestä, muuttuvasta toimintaympäristöstä ja maailman tilanteen epävarmuudesta. Riskiä hallitaan suunnitelmien vaiheittaisella tarkentumisella, jossa suunnittelua tarkennetaan toteutussuunnitelmatasolle ja kustannuksia seurataan jatkuvasti suunnitelmien tarkentumisen myötä. Toimintaympäristön muutoksia hallitaan aktiivisella yhteistyöllä käyttäjäorganisaation ja liikenteen tilaajan kanssa sekä suunnittelemalla ja rakentamalla hanke muuntojoustavaksi. Kriittisten henkilöresurssien riskiä hallitaan kattavalla varahenkilöjärjestelmällä, lähtötietojen ja päätöksenteon dokumentoinnilla sekä työtyytyväisyyteen panostamalla.

Kokonaisuudessaan riskejä hallitaan myös käyttämällä toteutusmuotona allianssia, jossa hankkeen riskit ovat yhteisesti jaettuja ja näin kaikilla osapuolilla on vahva kannuste tehokkaaseen riskienhallintaan.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 todetaan, että älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnitelmalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa.

Päätösehdotus tukee tätä kaupunkistrategian tavoitetta ja on näin strategian mukainen.

Hankkeen kustannukset

Koskelan raitiovaunuvarikon arvioidut arvonlisäverottomat rakentamiskustannukset ovat kokonaisuudessaan 336,0 miljoonaa euroa. Kustannukset jakautuvat HSL:n raitioliikenteen liikennöintikorvauksella ja palvelukorvauksella katettaviin osuuksiin siten, että liikennöintikorvauksella katetaan 218,4 miljoonaa euroa varikkoinvestoinnin kustannuksista ja palvelukorvauksella 117,6 miljoonaa euroa. Tehtävä hanke päätös koskee palvelukorvauksella katettavaa osuutta varikosta, josta Helsingin kaupunki maksaa vuosittaista palvelukorvausta kaupunkiliikenneyhtiölle.

Hankkeen kustannusarvio sisältää 12 % riskivaruksen, joka perustuu hankkeen riskienhallintaprosessissa tehtyihin riskiarvioihin. Kustannusarvio on auditoitu kolmannen osapuolen toimesta. Hankkeen kustannustason (esityksen mukaisesti heinäkuu 2024) seurannassa käytetään rakennuskustannusindeksiä.

Kustannukset eivät sisällä kaupungin omistaman varikkotontin pilaantuneiden maiden poistosta ja käsittelystä aiheutuvia kustannuksia, jotka katetaan esirakentamisen määrärahoista.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Palvelukorvaussopimuksen mukaan kaupunkiliikenneyhtiö luovuttaa kaupungille käyttöoikeuden joukkoliikenteeseen tarvittavaan infrastruktuuriomaisuuteen, jotta kaupunki voi edelleen osoittaa joukkoliikenneinfraomaisuuden tarvittavilta osin HSL:n käyttöön kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenteen kustannusten korvaamisesta 7.12.2011 tehdyn sopimuksen (infrasopimuksen) edellyttämällä tavalla. Kaupunki maksaa kaupunkiliikenneyhtiölle palvelukorvausta tästä käyttöoikeudesta

Helsingin kaupungille tulee palvelukorvaussopimuksen kautta varikon valmistumisen jälkeen vuotuisia kustannuksia Koskelan varikosta. Kustannukset koostuvat varikon raitinfran ja rata-kunnossapidon tilojen in-

vestoinnin pääoma- ja ylläpitokustannuksista. Pääomakustannukset ja-
kautuvat poisto- ja korkokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % varikon raitainfran investoin-
nin poistoista ja 50 % laskennallisista 5 % korkomenoista voidaan las-
kuttaa HSL:ltä. Varikon raitainfran investoinnin osuuden ollessa 57 600
000 euroa, 25 vuoden poistoajalla ja 5 % laskennallisella korkokannal-
la, infrakorvauksen kautta HSL:n maksettavaksi tulee keskimäärin 1
900 000 euroa raitainfran vuotuisista pääomakustannuksista.

Kaupunki korvaa Kaupunkiliikenne Oy:lle 100 % raitainfran poistoista ja
ratainvestoinnin todellisista korkokuluista. Koskelan varikon raitainfran
pääomakustannusten vaikutus palvelukorvausmaksuun on vuositasolla
noin 3 500 000 euroa (korkokanta 4 % ja laina-aika 25 vuotta).

Palvelukorvausmaksulla katettavat varikon raitainfran ylläpidon kustan-
nukset, arviolta 300 000 euroa vuodessa, voidaan laskuttaa HSL:ltä
täysimääräisesti. Myös ratakunnossapidon tilojen pääomakustannuk-
set, arviolta 3 600 000 euroa vuodessa, laskutetaan HSL:ltä täysimää-
räisesti osana raitiotiejärjestelmän infran ylläpitokustannuksia.

Osa HSL:ltä laskutettavista osuuksista, yhteensä arviolta 5 800 000 eu-
roa vuodessa, kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin makset-
tavaksi HSL:n maksuosuuden kautta. HSL:n kustannuksista noin 50 %
katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Lisäksi osa
HSL:n maksamista infrakorvauksista kohdistuu käytön mukaan muiden
HSL:n jäsenkuntien maksettaviksi ja pienentää siten Helsingin vuosit-
taista kustannusta. Raitioliikenteessä muille kunnille kohdistuu noin 10
% HSL:n kuntaosuuteen kiertyvästä kustannuksesta. Kuntaosuuteen
kohdistuvan osuuden suuruus on siten noin 2 600 000 euroa vuodessa.

Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutukset kaupungin käyttötalouteen
40 vuoden aikana ovat keskimäärin noin 4 200 000 euroa vuodessa.

Toteutusaikataulu

Hankkeen toteutusvaihe käynnistyy rakennusluvan myöntämisen, to-
teutusvaiheen allianssisopimuksen valmistumisen ja Helsingin kaupun-
gin päätöksenteon jälkeen joulukuussa 2024. Tällä hetkellä varikolla on
suoritettu hankkeen toteutuksen käynnistämisen edellyttämiä väistötilo-
jen valmisteluja ja nykyisten tilojen tyhjentämistä sekä esirakennustoi-
mia. Hankkeen rakennuslupahakemus käsitellään Kaupunkiympäristö-
lautakunnan ympäristö- ja lupajaostossa arviolta lokakuussa 2024. Ra-
kennustyöt kestävät arviota 4,5 vuotta. Varikko valmistuu arviolta vuo-
den 2029 toukokuuhun mennessä ja otetaan käyttöön loppuvuoden
2029 aikana.

Päätöksenteko

Koskelan raitiovaunuvarikosta palvelukorvauksen piiriin kuuluvat raitainfra ja ratakunnossapidon tilat. Kaupungin ja kaupunkiliikenneyhtiön välisen yhteistyösopimuksen perusteella raitiovaunuvarikon raitainfra on uutta infraa koskeva uudisinvestointi. Yhteistyösopimuksen mukaan uudisinvestointien osalta kaupunki linjaa hankkeiden kustannuksista ja ajoituksesta 10-vuotisella suunnitelmakaudella osana kaupungin talousarvioprosessia tai erillisinä päätöksinä kaupungin toimivaltarajojen mukaisesti. Erilliset päätökset tehdään suurista hankkeista.

Varikon ratakunnossapidon tilat ovat yhtiön tuotannollinen investointi, jonka kaupunki kuitenkin korvaa palvelukorvaussopimuksen perusteella vastaavalla tavalla kuin infran. Siten ratakunnossapidon tilojen hankesuunnitelmasta tarkoituksenmukaista päättää vastalla tavalla kuin raitainfrasta.

Kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välisen liikennöintisopimuksen piiriin kuuluvasta liikennöintivarikon osuudesta ei tehdä kaupungin hankepäätöstä vaan asiasta päättää kaupunkiliikenneyhtiö ja HSL.

Kaupunkiliikenneyhtiö pyysi 15.8.2024 HSL:n hallitukselta lausunnon Koskelan raitiovaunuvarikon toteutussuunnitelman luonnoksesta. HSL:n hallitus antoi lausunnon 3.9.2024 ja puolsi Koskelan varikkohankkeen toteuttamista.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy hankesuunnitelman, on hankkeen toteuttavan kaupunkiliikenneyhtiön tarkoitus esittää Koskelan raitiovaunuvarikkohankkeen investointipäätöksen hyväksymistä ylimääräisessä yhtiökokouksessa 19.11.2024. Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa kaupungin yhtiökokousedustalle yhtiökokoukseen toimiohjeet. Asia on tarkoitus käsitellä konsernijaoston kokouksessa 11.11.2024.

Yhtiölle myönnettävän takauksen taustaa ja toimivalta

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.9.2021, § 282, liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisen. Liikenneliikelaitos muutettiin osakeyhtiöksi yhtenä kokonaisuutena lukuun ottamatta metrotoimintojen omistus- ja järjestämisvastuita, jotka on tarkoitus siirtää yhtiöön myöhemmin. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on aloittanut toimintansa 1.2.2022. Yhtiön ja kaupungin välille muodostui 492 982 250,46 euron perustamislaina, jonka suuruus oli yhtiötettyyn toimintaan kohdistuva laskennallinen osuus kaupungin ulkoisista veloista ja kaupungin sisäisistä luottolimiiteistä. Perustamislainan ehdot vastasivat kaupungin lainasopimusten keskimääräisiä ehtoja.

Valtuuston yhtiöittämisspätöksen mukaisesti yhtiö järjestää itse oman rahoituksensa markkinaehtoisesti kuitenkin siten, että kaupunkiomistajat voivat myöntää lainoille omavelkaisia takauksia. Takauspalkkion suuruus on perustamisvaiheen talouslaskelmien mukainen 0,09 % p.a.

Omavelkaisen takauksen myöntäminen on perusteltua, koska yhtiön lainoilleen saama takaus parantaa rahoittajien näkökulmasta lainojen vakuusasemaa merkittävästi ja vaikuttaa siten suoraan yhtiön rahoituskustannuksiin, joista kaupunki viime kädessä olennaisin osin itse vastaa.

Kaupunginvaltuusto on lisäksi 31.1.2024, 20 §, myöntänyt omavelkaisen takauksen yhtiön raideliikenneinvestointien rahoittamiseksi yhteensä enintään 333 900 000 euron suuruisille lainoille ja lisäksi ao. lainojen liitännäiskustannuksille. Takaus on tarkoitettu Kruunusillathankkeen raitiotien ja vaunukaluston sekä Kalasataman raitiotien investointimenoihin nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen ja mahdollisten perimiskulujen kattamiseen. Lainojen nostot ko. takauksen turvin alkavat syksyllä 2024.

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenteeltä saadun arvion mukaan yhtiön investointien edellyttämä ulkoisen rahoituksen tarve on vuosina 2025–2027 yhteensä 555 000 000 euroa. Keskeinen uusi alkava hanke on Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishanke, jota varten yhtiö hakee takausta 336 000 000 euron suuruisille lainoille. Yhtiöllä on käynnissä neuvottelut institutionaalisten rahoittajien kanssa pitkäaikaista lainoitusta koskevista rahoituksen puitesopimuksista, joiden pohjalta yhtiö voi konvertoida tilapäistä konsernin sisäistä limiittirahoitusta kaupungin taakamiksi pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Nyt esitettävien lainatakausten lisäksi yhtiö tulee myöhemmin vuosina hakemaan kaupungilta omavelkaista takausta myös tulevien vuosien rahoitustarpeiden vakuudeksi. Takaushakemukset tullaan kytkemään investointikokonaisuuksiin, ja ne tulevat kaupunginvaltuuston käsitteilyyn hankkeiden edetessä. Tilapäisiä rahoitustarpeita tullaan kattamaan edelleen myös kaupungin myöntämällä konsernitililimiitillä.

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää ta-kaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Valtiontuki ja kuntalain 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsen-

valtioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6). Kaupunkiliikenne Oy tuottaa sopimuksen perusteella palveluita vain omistajapiirille tai yhteistyön piirissä oleville tahoille kilpailuttamisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen perusteella (sidosyksikköasema, horisontaalinen yhteistyö), jolloin yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla.

Euroopan komissio on lisäksi katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavalisesti suoria kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211). Myönnettävän omavelkaisen takauksen muodossa yhtiön mahdollisesti saama taloudellinen etu jää kokonaisuudessaan valtiontukisääntöjen ulkopuolelle, koska rahoitettavan radan, kaluston ja varikon investointimenot kohdistuvat toimintaan, joka ei vääristä kilpailua tai vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukselle ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia, sillä yhtiön äänivalta on lähes kokonaan kaupungilla. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen ja toiminnan luonteen sekä sen, että yhtiö on lähes kokonaan kaupungin omistama. Mikäli omistuksessa tapahtuu myöhemmin olennaisia muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Suhde muihin päätöksiin

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.1.2022, 57 §, Helsingin raitiotievarikkojen päivitetyn kehittämissuunnitelman.

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.5.2022, 333 §, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tehtävän yhteistyösopimuksen ja oikeutti kaupunkiympäristön toimialajohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen sekä päättämään sitä koskevista sopimusmuutoksista.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi 19.5.2022, 62 §, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tehtävän palvelukorvaussopimuksen ja oikeutti kaupunkiympä-

28.10.2024

Asia/9

ristön toimialan toimialajohtajan allekirjoittamaan kyseisen sopimuksen sekä päättämään sitä koskevista sopimusmuutoksista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus antoi 14.2.2023, 14 §, ehdollisen lausunnon Koskelan varikon hankesuunnitelmasta ja varikon rahoitusta ja käyttöä koskevasta sopimusluonnoksesta. Puoltavan lausunnon edellytyksenä oli, että HSL, Kaupunkiliikenneyhtiö ja Helsingin kaupunki pääsevät sopuun varikon riskien ja kustannusjaon määrittävästä esisopimuksesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.6.2023, 434 §, HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön kanssa tehtävän Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishanketta koskevan sopimuksen.

Kaupunkiliikenneyhtiö solmi heinäkuussa 2023 Koskelan varikon kilpailutuksen tuloksena valittujen kumppanien (Akseli-ryhmittymä) kanssa allianssisopimuksen.

HSL:n hallitus hyväksyi 12.12.2023, 117 §, HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön välisen sopimuksen Koskelan raitiovaunuvarikon kustannusten korvaamisesta.

HSL:n hallitus antoi 3.9.2024, 58 §, lausunnon Koskelan raitiovaunuvarikon toteutussuunnitelmasta.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä oikeuttamaan täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 36321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

28.10.2024

Asia/9

- 1 Koskelan varikon toteutussuunnitelman selostus
- 2 HSL:n lausunto 3.9.2024
- 3 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy hakemus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.09.2024 § 486

HEL 2024-011379 T 08 02 01

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelman hyväksymistä niin, että hankkeen palvelukorvaussopimuksen piiriin kuuluvien osuuksien arvonlisäveroton enimmäishinta on yhteensä 117,6 miljoonaa euroa kustannustasossa heinäkuu 2024 (rakennuskustannusindeksi 2021=100, pisteluku 110,9).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, johtava liikenneasiantuntija, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/10

10

V 6.11.2024, Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen hanke- suunnitelma

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Taka-Töölöön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 3 774 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Hankkeessa on kyse kuntotutkimuksiin perustuvasta perusparannuksesta.

Perusparannus varmistaa tilojen terveellisyyden, turvallisuuden ja toiminnallisuuden.

Hankkeen sisältö

Perusparannushanke käsittää koko rakennuksen ja pihan. Zacharias Topeliuskolanissa on 130 oppilasta ja samassa rakennuksessa on Toppans förskolassa esiopetuksessa 50 lasta.

Hankkeessa uusitaan huonossa kunnossa oleva vesikatto sekä korjataan vaurioituneet julkisivut ja ikkunat. Sisätiloissa kunnostetaan alapohjat ja välipohjista poistetaan haitta-aineet sekä uusitaan talotekniikkaa. Rakennuksen salaojat ja sadevesikaivot uusitaan. Piha-alueen toimintoja selkiytetään.

Hankkeen toiminnallisena tavoitteena on luoda turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Perusparannus parantaa tilojen käytettävyyttä ja rakennuksen esteettömyyttä sekä pihan toimivuutta ja turvallisuutta. Rakennuksen tilat luovat pedagogisesti monipuolista toimintaa tukevan kokonaisuuden.

Rakennuksen historialliset ja kaupunkikuvalliset arvot asettavat erityisvaatimuksia perusparannuksen suunnitteluratkaisuille ja toteutukselle. Rakennus on suojeltu s0-merkinnällä.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontapalvelujen ja kaupunginmuseon edustajia, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistointahenkilöstöä sekä esteettömyysasiamiestä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Henkilöstön osallistaminen

Koulun ja esiopetuksen edustajat ovat osallistuneet hankkeen valmisteluun tuoden tilasuunnitteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman. Osallistamisessa saatu palaute on huomioitu suunnitelmien laadinnassa. Henkilöstö osallistuu käyttäjäkokouksissa myös jatkokehittämiseen.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on noin 3 774 brm², huoneistoala 2 549 htm² ja hyötyala 1 642 hym². Tontin pinta-ala on 8 970 m² ja piha-alueen laajuus on noin 4 845 m².

Kustannukset

Hankkeen kustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä enintään 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäinen enimmäisvuokra on 30,47 euroa/htm² kuukaudessa eli 931 950 euroa vuodessa. Tästä pääomavuokran osuus on 24,57 euroa/htm²/kk, maanvuokran 1,17 euroa/htm²/kk, ylläpitovuokran 4,06 euroa/htm²/kk ja yleiskustannusten 0,67 euroa/htm²/kk. Neliövuokran perusteena on huoneistoala 2 549 htm². Nykyinen sisäinen vuokra on 20,55 euroa/htm² kuukaudessa eli 628 625 euroa vuodessa. Vuokralaskelma on hankesuunnitelman teknisenä liitteenä. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan urakkavaiheen kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Hankkeen rahoitus

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden 10-vuotisessa

rakentamishjelmassa hankkeen kustannusarvioksi 13,80 milj. euroa siten, että hankkeen rakentamisaika olisi vuosina 2026-2027.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutus- ja ylläpitovastuut ovat kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelulla.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa tammikuussa 2026 ja valmistua kesäkuussa 2027. Toiminta tiloissa alkaa elokuussa 2027.

Väistötilat

Väistötilat tarvitaan hankkeen valmistumiseen saakka. Väistötilana käytetään osoitteessa Hiekkarannantie 6 sijaitsevia paviljonkeja. Väistötilaratkaisu on valmisteltu kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä tilojen käyttäjiä osallistaen.

Väistötilojen arvioitu tilakustannus on noin 32 564 euroa kuukaudessa eli noin 390 767 euroa vuodessa.

Lapsivaikutusten arviointi

Tilojen ja pihan toteutuksella varmistetaan lapsille turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö. Käyttäjien toiminnalliset tarpeet on otettu huomioon toiminta- ja tilasuunnittelussa. Liikenteen suunnittelulla varmistetaan lasten turvalliset kevyen liikenteen yhteydet rakennukseen ja sen lähialueille. Liikenneyhteyksiin liittyviä riskejä arvioidaan kaupunkitasoisessa yhteistyössä suunnittelun aikana. Suunnittelussa on otettu huomioon lasten turvallinen siirtyminen lähialueen virkistys-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä varmistettu lasten mahdollisuus leikkiin pihalla ja lähipuistoissa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston esitys

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 16.5.2024 § 61 esittänyt kaupunginhallitukselle, että hankkeen rahoitukseen on varattu talousarvion 2024 liitteenä olevassa rakentamishjelmassa vuosiksi 2024–2033 hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle yhteensä 13 830 000 euroa siten, että hankkeen toteutus on vuosina 2025–2026.

Esityksen jälkeen hankkeen rahoitusta on korjattu vastaamaan kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioesityksen 2025 liitteenä olevaa talonrakentamishankkeiden rakentamishjelmaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

28.10.2024

Asia/10

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon 14.5.2024 § 107 perusparannuksen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää perusparannushankkeen valmistumiseen sovitussa aikataulussa, kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta sekä tilojen suunnitteluun.

Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 hankesuunnitelma Zacharias Topeliuskolanin perusparannus 7.3.2024

Oheismateriaali

1 hankesuunnitelman liitteet 1-4, Zacharias Topeliuskolanin perusparannus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 631

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Päätös

28.10.2024

Asia/10

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 16.05.2024
§ 61

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Osoite: Stenbäckinkatu 14 00250 Helsinki, Pysyvä rakennustunnus: 3406, Hankenumero:
2821P21240

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Taka-Töölöön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäishinta-arvio arvonlisäverottomana on 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa ja laajuus noin 3774 brm² ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Käsittely

16.05.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Jonna Taegen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Hannu Seppälä

Lisätiedot

Jonna Taegen, projektinjohtaja, puhelin: 050 351 6992
ext-jonna.taegen(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/10

Juha Leoni, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 21430
juha.leoni(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 107

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 7.3.2024 päivätystä Zacharias Topeliusskolanin perusparannuksen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävien tilojen valmistumiseen sovituissa aikatauluissa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Tilojen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota äänieristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivotaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Paula Heikkinen, projektiarkkitehti, puhelin: 31022374
paula.heikkinen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Jenni Tirronen, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen päällikkö, puhelin: 310 73014
jenni.tirronen(a)hel.fi

11

V 6.11.2024, Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pilvi Torsti ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan pormestarimallin riippumattomaa arviointia aiemmin toteutettujen johtamisjärjestelmää koskevien arviointien sekä viime vuosien operatiivisten johtamisen ongelmatilanteiden perusteella.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.1.2024 (§ 13) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että pormestarimallin kehittämistarpeita tullaan arvioimaan riippumattomasti vuoden 2024 loppuun mennessä, ja arvioinnissa huomioidaan aloitteessa mainitut ongelmatilanteet. Arvioinnin yhteydessä tulee myös tuottaa poliittiseen päätöksentekoprosessiin esitykset mallin ongelmien, kuten vallan keskittymisen korjaamiseksi.

Johtamisjärjestelmä uudistuksen arviointi 2018–2021

Helsingissä tehtiin vuonna 2017 yksi Suomen suurimmista johtamisjärjestelmä uudistuksista, missä Helsinki siirtyi pormestari- ja toimialamalliin. Lisäksi otettiin käyttöön Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli sekä uudistettiin lautakuntarakenteet. Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistus oli laaja hallinnonuudistus, jossa muutokset näkyivät niin työntekijöille ja esihenkilöille kuin poliittiselle ja viranhaltijajohdolle.

Kun kaupunginvaltuusto päätti uudesta kaupunkistrategiasta 27.9.2017, se päätti samalla tuottaa arvion uuden johtamisjärjestelmän ja toimialamallin toimivuudesta ja onnistumisesta. Arvion tekemiseksi kaupunki käynnisti laajan johtamis uudistuksen arviointikokonaisuuden. Kyse oli laajasta arviointikokonaisuudesta, joka tuotti merkittävää tietoa kunnallisan muutoksesta.

Arviointikokonaisuus koostui useista eri arvioinneista:

- KPMG Oy:n toteuttamat kolme arviointiraporttia vuosina 2018–2021.

- Tieteellisistä arviointitutkimuksista, joiden toteuttajina olivat Hanken Svenska Handelshögskolan, Tampereen yliopisto ja Helsingin yliopisto. Kattavin näistä oli Tampereen yliopiston tekemä akateeminen kokonaisarviointi. Selvitykset toteutettiin 2018–2021.

Hankenin arviointitutkimus kohdistui kaupunkiympäristön toimialaan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan ja se toteutettiin etnografisin keinoin. Helsingin yliopiston arviointitutkimus keskittyi kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan. Tampereen yliopisto toteutti johtamisjärjestelmän uudistuksesta akateemisen kokonaisarviointitutkimuksen. Arviointeja käsiteltiin valtuustoseminaareissa 2019 ja 2021, kaupunginhallituksessa, kaupunginhallituksen aamukouluissa ja kaupungin johtoryhmässä.

Tehdyn arviointikokonaisuuden perusteella poliittisen johtamisjärjestelmän (pormestarimalli ja lautakuntakokonaisuus) sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän (toimialamalli) koettiin pääsääntöisesti edenneen uudistusten tavoitteiden suuntaisesti.

Johtamisjärjestelmän ja toimialamallin arvioinneista muodostui selkeä kuva, ettei laaja-alaista uudelleenarvioinnin tarvetta tehdyn muutoksen kokonaisuudelle ollut. Yhteenvedon perusteella kuitenkin todettiin, että muutos oli osin vielä kesken ja myös eräitä parantamistoimenpiteitä tunnistettiin. Arvioinnin perusteella hallintosäännössä mm. selkeytettiin kaudella 2017-2021 apulaispormestareiden tehtävänkuvaa ja roolia toimialan toiminnassa. Tällöin apulaispormestareiden tehtäviin lisättiin kaupunkistrategian ja talousarvion toteutumisen valvominen toimialalla sekä omalta osaltaan toimialan asioiden viestinnästä huolehtiminen.

Arviointiin perustuen esitettiin kehittämissuosituksena selkeyttää ylimmän poliittisen ja viranhaltijajohdon rooleja ja työnjakoa sekä sopia yhteisistä menettelytavoista, tavoitteista ja toimintaperiaatteista. Kaupungin johtoryhmän ja muiden strategisten työryhmien roolia johtamisessa suositeltiin selkeytettäväksi ja niiden toiminnan avoimuutta lisättäväksi. Vuorovaikutteisuuden lisäämistä suositeltiin kaupungin toimintaan ja johtamiseen parantamaan kaupungin kehittämistä sekä vahvistamaan henkilöstön ja kaupunkilaisten osallisuuden kokemusta ja sitoutumista.

Kuluvan valtuustokauden aikana näihin suosituksiin on vastattu erityisesti strategian toimeenpanoa tukevilla ohjelmaryhmillä. Strategiaan keskeisesti pohjautuvien ohjelmaryhmien työskentely on vahvistanut pyrkimystä kollektiivisempaan asioiden käsittelyyn ja tiedon jakamiseen niin pormestariston kuin pormestarikunnan ja viranhaltijoiden kesken. Ohjelmaryhmien työtä arvioidaan ja kehitetään osana valtuustostrategian päätösarviointia. Vuorovaikutteisuuden lisäämiseksi ja johtamista

koskevan tiedon laajemman saatavuuden mahdollistamiseksi mm. kaupungin johtoryhmien pöytäkirjat ovat myös muutettu julkisiksi.

Kaupunki on aloitteen mukaisesti pitkäjänteisesti pyrkinyt parantamaan kaupungin operatiivista johtamista ja johtamisjärjestelmää. Keväällä 2023 aloitettiin sisäinen selvitys kaupungin operatiivisesta johtamisjärjestelmästä. Selvityksen tavoitteena on vahvistaa kaupungin johtavien viranhaltijoiden yhteistä johtamista sekä tukea päätöksenteon toimeenpanoa läpi kaupunkiorganisaation. Selvitys ja suositukset valmistuivat maaliskuussa 2024. Sen perusteella kesäkuussa 2024 selkiytettiin poliittisen ja operatiivisen johtamisen työnjakoa sekä vahvistettiin organisaatorajat ylittävää operatiivista virkajohtamista muodostamalla kaupungin johtoryhmän lisäksi ylimmästä virkajohdosta koostuva virkajohdon foorumi (nk. operatiivinen johtoryhmä). Kansliapäällikön asettama virkajohdon foorumi kokoontuu joka toinen viikko. Se käsittelee kaupunkiyhteiseen johtamiseen, kehittämiseen ja toimeenpanoon liittyviä operatiivisia asioita sekä ohjaa kaupunginhallitukseen ja sen jaostoihin valmisteltavia asioita. Virkajohdon foorumin kanssa vuoroviikoin kokoontuvan kaupungin johtoryhmän työskentely jatkuu. Johtoryhmässä pormestarikunta yhdessä kansliapäällikön ja toimialajohdon kanssa yhteensovittaa ja ohjaa kaupungin strategiseen ja kokonaisjohtamiseen liittyvien merkittävien asioiden valmistelua ja toimeenpanoa.

Lisäksi kaupungin on meneillään useita muita operatiivisen johtamisen kehittämistoimenpiteitä. Keskeinen kaupunkiyhteistä johdettavuutta tukeva uusi toimintamalli on suurten muutoshankkeiden hallinnan parantamiseen pyrkivä kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamalli, jonka käyttöönosta kansliapäällikkö teki päätöksen lokakuussa 2023. Kaupungilla on jatkuvasti käynnissä laajoja muutoshankkeita, joilla on vaikutuksia kaupungin palveluihin ja toimintaan, tietojärjestelmiin, henkilöstöön sekä kuntalaisiin. Muutoshankkeiden hallintamallilla varmistetaan, että jatkossa kaupunkiyhteisiksi tunnistetut muutoshankkeet huomioivat riittävästi kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten kyvyn toteuttaa hanke. Hallintamallilla varmistetaan myös, että kaupungin ylin johto pystyy valvomaan, seuraamaan ja tukemaan muutoshankkeiden toimeenpanoa sekä tekemään tarvittaessa hankkeita koskevia päätöksiä.

Lisäksi kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden johtamis- ja koordinaatio-rakennetta (Stadin HYTE) uudistetaan vastaamaan sote-uudistuksessa muuttunutta lainsäädäntöä. Päätökset johtamis- ja koordinaatorakenteen muutoksista tehdään kaupunginhallituksessa syksyllä 2024.

Kaupungissa on käynnistynyt liikelaitosten johtamisjärjestelmän mahdollisen uudistamisen selvitystyö. Kansliapäällikkö asettama työryhmän

tarkastelee kaupungin liikelaitosten ohjausrakenteiden kokonaisuutta ja selvittää kaupungille tarkoituksenmukaista liikelaitosten johtamisjärjestelmää. Työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotus kaupungin liikelaitosten johtamisjärjestelmän uudistamiseksi, jos se arvioinnin nojalla osoitetaan perustelluksi. Työryhmän loppuraportti on käsittelyssä.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti 13.3.2024 työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta. Kaupunginhallitus on linjannut, että työvoimapalveluiden ja kotoutumista edistävien palveluiden organisoinnin toimivuudesta tehdään ulkopuolinen arviointi valtuustokauden 2025–2029 jälkipuoliskolla, kun liikelaitosmalliin perustuvasta tuotantotavasta on kertynyt useamman vuoden kokemus ja että kaupunginkanslia valmistelee strategianeuvotteluihin mennessä selvityksen te-palveluiden järjestämisestä.

Kaupunkistrategian 2021–2025 loppuarviointi valmistuu vuoden 2025 alussa ja sitä käsitellään helmikuussa 2025 pidettävässä valtuustoseminaarissa. Strategian loppuarvioinnissa voidaan nostaa esiin ja ehdottaa parannuksia myös strategian toimeenpanoon liittyen.

Lopuksi voidaan todeta, että vuosien 2017–2024 aikana toteutetut arvioinnit ovat kattavia, nykyisellään valideja ja niiden kehittämissuosituksen perusteella on tehty kattavasti toimenpiteitä. Arvioinneissa tunnistettujen haasteiden osalta on toteutettu suositusten mukaisia uudistuksia johtamisen työnjakoihin ja toimintatapoihin. Lisäksi on laajasti parannettu kaupunkiyhteistä tekemistä sekä eri johtamis- ja koordinaatio-rakenteita.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.04.2023 Torsti Pilvi Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.10.2024

Asia/11

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 634

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

07.10.2024 Pöydälle

11.12.2023 Ehdotuksen mukaan

04.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 17.01.2024 § 13

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

17.01.2024 Palautettiin

Valtuutettu Elisa Gebhard ehdotti valtuutettu Ville Jalovaaran kannattamana, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että pormestarimallin kehittämistarpeita tullaan arvioimaan riippumattomasti vuoden 2024 loppuun mennessä, ja arvioinnissa huomioidaan aloitteessa mainitut ongelmatilanteet. Arvioinnin yhteydessä tulee myös tuottaa poliittiseen päätöksentekoprosessiin esitykset mallin ongelmien, kuten vallan keskittymisen korjaamiseksi.

28.10.2024

Asia/11

4 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan
EI-ehdotus: Palautus

Jaa-äännet: 35

Mukhtar Abib, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Shawn Huff, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Pekka Löfman, Otto Meri, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 45

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Marko Kettunen, Laura Kolbe, Pia Kopra, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Maria Ohsalo, Tom Packalén, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Laura Korpinen, Björn Månsson

Poissa: 3

Mikael Jungner, Teija Makkonen, Ozan Yanar

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Reetta Sariola, vs. strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/12

12

V 6.11.2024, Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite asuinkatujen talvikunnossapidon kehittämisestä

HEL 2024-003890 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että asuinkatujen talvikunnossapidon helpottamiseksi kaduille asetettaisiin tilapäiset siirtokehotukset, jotka mahdollistaisivat kadun puhdistamisen kerralla ja parantaisivat liikkumisen olosuhteita kaikille.

Helsingin katuja hoidetaan kunnossapitoluokituksen ja sen laatuvaatimusten mukaisesti. Siirtokehotuksia ja pysäköintikieltoja käytetään talvikunnossapidon katujen lumesta puhdistamisen ja keväiseen katujen pesun yhteydessä.

Pysäköidyt ajoneuvot hankaloittavat talvikunnossapitotyötä. Ajoneuvojen vierelle syntyy lumivalleja auraamisesta ja ajoneuvojen lumesta puhdistamista. Lumivallien poistaminen edellyttää ajoneuvojen siirtämistä. Tiiviisti rakennetut ja kapeat kadut päästään puhdistamaan lumesta ja liasta vasta kun pysäköidyt ajoneuvot on siirretty pois aurauskaluston tieltä. Vaikka ajoneuvot tulisi poistaa siirtokehotuksen mukaisesti, jää kuitenkin kadun puhdistettavalle osuudelle parkkiin autoja, jotka siirtokaluston avulla siirretään puhdistamisen tieltä. Kadun puhdistaminen on hidasta ja kallista. Ongelmana on myös kadulle varastoidut ajoneuvot, jotka eivät ole tosiasiallisessa liikennekäytössä. Kaduille myös pysäköidään vaikka tontilla olisi tilaa ajoneuville.

Pysäköintijärjestelyjä kehitetään kunnossapidon parantamiseksi. Katujen puhdistusta lumesta sekä jalkakäytävien talvikunnossapidon laatua parannetaan vuosittain asuinalueiden tonttikatujen pysäköinnin muutostajärjestelyiden avulla. Pysäköinti kielletään tietyinä päivinä kadun toisella reunalla, jolloin se puoli päästään puhdistamaan.

Viikko- tai kuukausisiivous on järjestely, jossa lumet poistetaan ja kadut puhdistetaan säännöllisesti tietyinä viikon tai kuukauden päivinä. Kadulle asetetaan päiväkohtainen siirtokehotus, esimerkiksi siirtokehotus kadun vasemmalle reunalle tiistaisin ja oikealle reunalle torstaisin. Viikkosiivouksen etuna on se, että katu saadaan puhdistettua ja kuitenkin

suurimman osan viikkoa kaikki pysäköintipaikat ovat käytettävissä. Puhdistussuunnitelmat-palvelusta <https://www.puhdistussuunnitelmat.fi/helsinki> –sivustolta löytyy tietoa puhdistettavista kaduista. Viikko- ja kuukausisiivouksia käytetään kaduilla, joilla asukkaiden pysäköinti on pääasiassa kaduilla ja pysäköinnin käyttöaste on suuri. Siirtokehotusten käyttö kadun puhdistamiseen helpottaa kadunvarsipysäköintiä sekä myös pysäköinnin vieressä olevan jalkakäytävän auraamista ja liukkauden torjumista.

Asuntokatujen lumen puhdistaminen siirtokehotusten avulla edellyttää suurta kalustokapasiteettia, ajoneuvojen siirtokalustoa, auroja sekä lumen kuormaus ja kuljetuskalustoa.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt talvikauden 2021–2022 jälkeen erilliset selvitykset talvikunnossapidon urakkasopimusten ohjaamisesta (liite 2) ja talvihoidon laadun parantamisen tarpeista ja mahdollisuuksista (liite 3). Selvitykset sisältävät toimenpiteitä, joilla talviaikaisia liikku-
misen olosuhteita pyritään parantamaan myös poikkeuksellisen runsaiden lumisateiden jälkeen.

Katujen kunnossapitoa parannetaan vuosittain tonttikatujen pysäköinti-järjestelyjä kehittämällä. Siirtokehotusten käytön suuret kustannukset rajoittaa sen käyttömahdollisuuksia. Siirtokehotusten käyttö priorisoidaan koskemaan katuja, joilla kadunvarsipysäköinti vaikeuttaa eniten talvikunnossapitoa ja kadunkäyttöä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
[timo.linden\(a\)hel.fi](mailto:timo.linden(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite
- 2 Urakkasopimustenohjaus, Talvihoito 2022
- 3 Talvihoidon laadun parantaminen 22062022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.06.2024 § 350

HEL 2024-003890 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaduille asetettaisiin tilapäiset siirtokehotukset, joka mahdollistaisi kadun puhdistamisen kerralla ja parantaisi liikkumisen olosuhteita kaikille.

Siirtokehotusten käyttö talvihoidossa

Helsingissä katuja hoidetaan kunnossapitoluokituksen mukaisten laatuvaatimusten mukaisesti. Siirtokehotuksia ja pysäköintikieltoja käytetään talvikunnossapidossa katujen lumesta puhdistamiseen sekä keväiseen katujen pesuun. Tiiviisti rakennetut ja kapeat kadut päästään puhdistamaan lumesta ja liasta vasta kun pysäköidyt ajoneuvot on siirretty pois aurasikaluston tieltä.

Pysäköidyt ajoneuvot

Pysäköidyt ajoneuvot hankaloittavat talvikunnossapitotyötä. Ajoneuvojen vierelle syntyy lumivalleja sekä auraamisesta, että ajoneuvojen puhdistamista lumesta. Lumivallit on hankala poistaa vaurioittamatta autoja ja ajoneuvot ovatkin siirrettävä ennen puhdistustyötä. Kaupunki toivoo, että omistajat siirtäisivät ajoneuvonsa pois puhdistamisen alta, jotta kadun puhdistustyö olisi nopeaa. Käytännössä kuitenkin kadun puhdistettavalle osuudelle jää parkkiin autoja, jotka siirtokaluston avulla siirretään puhdistamisen tieltä. Kadun puhdistaminen on hidasta ja myös kallista. Ongelmana on myös kadulle varastoidut ajoneuvot, jotka eivät ole edes tosiasiallisessa liikennekäytössä. Lisäongelmana on tavaksi tullut pysäköinti kaduilla, vaikka tontilla olisi tilaa ajoneuville.

Viikko- tai kuukausisiivous

Katujen talvikunnossapitoa parannetaan pysäköintijärjestelyjä vuosittain kehittämällä. Katujen puhdistusta lumesta sekä jalkakäytävien talvikunnossapidon laatua parannetaan vuosittain asuinalueiden tonttikatujen pysäköinnin muutosjärjestelyiden avulla. Pysäköinti kielletään tietyinä päivinä kadun toisella reunalla, jolloin se puoli päästään puhdistamaan.

Viikko- tai kuukausisiivous on järjestely, jossa lumet poistetaan ja kadut puhdistetaan vakituisesti tietyinä viikon tai kuukauden päivinä. Kadulle asetetaan päiväkohtainen siirtokehotus, esimerkiksi siirtokehotus kadun vasemmalle reunalle tiistaisin ja oikealle reunalle torstaisin. Viikkosiivouksen etuna on se, että katu saadaan puhdistettua ja kuitenkin suurimman osan viikkoa kaikki pysäköintipaikat ovat käytettävissä. Viikkosiivoukseen asetetut kadut puhdistetaan lumesta järjestelyn asettamisissa puitteissa, Puhdistussuunnitelmat-palvelusta <https://www.puhdistussuunnitelmat.fi/helsinki> –sivustolta saa tietoa puhdistettavista kaduista. Viikko- ja kuukausisiivouksia käytetään kaduilla, joilla asukkaiden pysäköinti on pääasiassa kaduilla ja pysäköinnin käyttöaste on suuri. Siirtokehotusten käyttö kadun puhdistamiseen helpottaa kadunvarsipysäköintiä sekä myös pysäköinnin vieressä olevan jalkakäytävän auraamista ja liukkauden torjumista.

Kustannukset ja käyttömahdollisuudet

Asuntokatujen lumen puhdistaminen siirtokehotusten avulla vaatii suurien kalustokapasiteetin ajoneuvojen siirtokalustosta ja auroista lumen kuormaus ja kuljetuskalustoon, jolloin kustannukset myös kasvavat. Puhdistus tehdäänkin niille kaduille, jotka ovat prioriteetiltaan tärkeimmät tai joissa muutoin liikennöinti estyy. Laajempi siirtokehotusten käyttö edellyttää lisärahoitusta talvikunnossapitoon.

Talviaikaisia liikkumisen olosuhteita parannetaan

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt talvikauden 2021–2022 jälkeen erilliset selvitykset talvikunnossapidon urakasopimusten ohjaamisesta (liite 2) ja talvihoidon laadun parantamisen tarpeista ja mahdollisuuksista (liite 3). Näissä selvityksissä on toimenpiteet, joilla talviaikaisia liikkumisen olosuhteita pyritään parantamaan myös poikkeuksellisen runsaiden lumisateiden jälkeen.

Yhteenveto

Katujen talvikunnossapitoa parannetaan jo parhaillaan vuosittain tonttikatujen pysäköintijärjestelyjä kehittämällä. Siirtokehotusten käyttömahdollisuus on rajallinen suurten kustannusten vuoksi. Siirtokehotusten käyttö priorisoidaan koskemaan katuja, joilla kadunvarsipysäköinti vaikeuttaa eniten talvikunnossapitoa ja kadunkäyttöä.

28.10.2024

Asia/12

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tarja Myller, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

13

Arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittamiseen liittyvä täytäntöönpanopäätös ja sopimus valtioneuvostokäytävien ja -ilmoitusten tekemisestä

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätösehdotus

A)

Kaupunginhallitus päättää myöntää talousarvion kohdalta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat 32 miljoonaa euroa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n pääomittamiseen ja valtuuttaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto toteuttamaan erien maksatuksen samanaikaisesti ja samoin jaksotuksin Suomen valtion kanssa.

B)

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen 1 mukaisen Suomen valtion ja Arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa tehtävän sopimuksen valtioneuvostokäytävien ja -ilmoitusten tekemisestä koskien eräiden tukien myöntämistä AD-museo Oy:lle. Lisäksi kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginlakimiehen allekirjoittamaan sopimuksen ja tekemään sopimukseen vähäisiä muutoksia.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 14.2.2024, § 32 pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee samansuuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutussuunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on

alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m² ja 10 050 br-m².

- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.
- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtioneuvoston arviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtioneuvostoa koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Tällä päätöksellä pannaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesta pääomalahjoituksesta vuodelle 2024 suunniteltujen pääomalahjoituserien maksaminen, kun ensimmäisen maksatuserän maksamiselle asetetut ehdot ovat nyt täyttyneet. Vuodelle 2025 jaksotetusta pääomalahjoituserästä tehdään erillinen kaupunginhallituksen päätös vuoden 2025 aikana.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimukseen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä riippumatta sen oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (Euroopan unionin komission tiedonanto valtioneuvoston päätöksestä 2016/C 262/01, jäljempänä käsitetiedonanto, kohdat 6-12).

Kaupunginkanslian oikeuspalvelut ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat tehneet Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittamisesta yhteisen valtiontukiarvioinnin. Valtiontukiarvioinnissa on selvitetty, harjoittaako Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö valtiontukisäännösten tarkoittamaa taloudellista toimintaa. Selvityksen mukaan Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön harjoittama toiminta ei ole luonteeltaan taloudellista, vaan kyse on kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen liittyvistä erityisluonteisista toiminnoista, jotka järjestetään muutoin kuin kaupalliselta pohjalta ja joille ei ole todellisia markkinoita (käsitetiedonannon kohdat 34 ja 36). Säätiö on lisäksi yhtiöittä-mällä operatiivisen museotoiminnan eriyttänyt museon taloudelliset toiminnot erilliseen osakeyhtiöön. Edellä kuvattujen perustelujen mukaisesti Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittaminen tai säätiön kulttuurinedistämistoimintaan käyttämä pääoman tuotto ei ole SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea taloudelliseen toimintaan.

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön on tarkoitus jakaa omistamalleen AD-museo Oy:lle avustusta säätiön pääoman tuotoista sen jälkeen, kun AD-museo Oy:n on muuttanut uuteen museorakennukseen vuonna 2030. Avustus kohdistuisi museorakennuksen vuokraan ja ylläpitokuluihin. Toteutussuunnitelman mukaan yli puolet AD-museo Oy:n harjoittaman museotoiminnan kustannuksista katettaisiin pääsylippu-, ravintola- ja tapahtumatoiminnan sekä muun kaupallisen toiminnan tuotoilla. Käsitetiedonannon mukaan kulttuuriin tai kulttuuriperinnön edistämiseen liittyvä toiminta, joka rahoitetaan pääasiassa kävijä- tai käyttäjämaksuilla tai muunlaisin kaupallisin keinoin olisi katsottava luonteeltaan taloudelliseksi (kohta 35). Suunnitelmien toteutuessa AD-museo Oy harjoittamaa toimintaa voidaan siten pitää valtiontukisääntelyn tarkoittamana taloudellisena toimintana.

Valtiontukiarvioinnissa on selvitetty, että vuosittaiset avustukset voitaisiin myöntää yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (651/2014) 53 artiklan mukaisena toimintatukena kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen. Ryhmäpoikkeusasetuksen voimassaoloaika päättyy kuitenkin 31.12.2026. Vaikka voidaan pitää todennäköisenä, että tuki olisi avustusten myöntöhetkellä voimassa olevan ryhmäpoikkeusasetuksen mukaista, on mahdollista, että kulttuuritukiinkin tulisi muutoksia ennen kaavailtuja myöntämisaikajankohia.

Tästä syystä Helsingin kaupunki, Suomen valtio ja Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö allekirjoittavat pääomittamisen yhteydessä sopimuksen, jonka mukaan säätiö voi myöntää avustusta AD-museo Oy:lle vain kulloinkin voimassa olevien valtiontukisäännösten sallimissa rajoissa ja sen määrittämin menettelyin. Säätiö raportoi vuosittain myönnettyistä avustuksista ja tehdyistä valtiontukiarvioinneista. Kaupunki ja valtio voivat määrätä avustuksen takaisinperittäväksi AD-museo Oy:ltä, jos tuki on ollut EU:n valtiontukisääntöjen vastaista. Yritystukineuvottelukunta puolsi lausunnossaan 12.3.2024 tässä valtiontukiarvioinnissa esitettyä ja totesi, että säätiön sopimusperusteiset velvoitteet varmistavat valtiontukisääntöjen noudattamisen pääoman tuoton osalta.

Verohallinnon lainvoimaiset ennakkoratkaisut

Verohallinnon 25.6.2024 tekemän ennakkoratkaisun (P0226864698) perusteella Arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. täyttää sekä sääntöjensä että tosiasiallisen toimintansa perusteella yleishyödylliselle yhteisölle asetetut tuloverolain 22 §:n mukaiset edellytykset.

Verohallinnon 1.7.2024 tekemän ennakkoratkaisun (P0226942207) perusteella Arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. katsotaan perintö- ja lahjaverolain 2. luvun 1 §:ssä tarkoitetuksi säätiöksi, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus. Ennakkoratkaisun mukaisesti kaupungin, valtion ja yksityisten lahjoittajien tekemät pääomalahjoitukset säätiölle ovat lahjaverosta vapaita.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Ville Vastamäki, investointipäällikkö, puhelin: 310 25902
ville.vastamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimus valtiontukiarvioinneista

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Päätöksen A-kohta

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöksen B-kohta

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö
Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 14.02.2024 § 32

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutussuunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelly museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.

- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.
- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtioneuvoston arviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtioneuvostoa koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 49

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiininrantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutus suunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.
- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtioneuvoston arviointi ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtioneuvostoa koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää

28.10.2024

Asia/13

pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Käsittely

29.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat museojohtaja Reetta Heiskanen, ADM-säätiön toimitusjohtaja Kaarina Gould ja tonttipäällikkö Sami Haapanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

14

Lausunto sisäministeriölle ulkomaalaislain muuttamisesta (perheen yhdistäminen)

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2024-011949 T 03 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sisäministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta.

1. Millaisia näkemyksiä teillä on vähimmäisikävaatimuksesta?

Helsingin kaupunki pitää pyrkimystä ehkäistä pakko- ja lumeavioliittoja tavoiteltavana periaatteena. Vähimmäisikärajan asettaminen 21 vuoteen ilman poikkeamismahdollisuutta vaikeuttaa kuitenkin ennen muuta työn ja opiskelun vuoksi maahantulleiden perheen yhdistämistä.

Vähimmäisikävaatimuksen vaikutukset kohdistuisivat ensisijaisesti opiskelu- ja työperusteisesti maahanmuuttaneisiin ja Suomen kansalaisiin. Tilastojen valossa valtaosa (77 %) alle 21-vuotiaista perheenkoajana toimivista puolisoista on viimeisen 3,5 vuoden aikana rekisteröity "muun ulkomaalaisen puoliso" -kategoriassa eli kyse on esimerkiksi työntekijöiden tai opiskelijoiden puolisoista. Sama tilanne on myös perheenjäsenenä tulleiden puolisoitten osalta. Alle 21-vuotiaat perheenjäsenet ovat saaneet oleskeluluvan pääasiassa joko muun ulkomaalaisen puolisona (noin 46 %) tai Suomen kansalaisen perheenkoajan puolisona (noin 47 %). Sen sijaan kansainvälistä suojelua saaneiden alle 21-vuotiaille puolisoille myönnetty perhesideperusteiset oleskeluluvat edustavat vain noin seitsemää prosenttia myönnetyistä oleskeluluvista (lakiesityksen luku 2.2).

Näin ollen 21 vuoden vähimmäisikävaatimus tulisi vaikeuttamaan etenkin kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden, työperäisesti maahanmuuttaneiden ja Suomen kansalaisten mahdollisuuksia saada perheensä Suomeen. Tällä on vaikutusta suomalaisten korkeakoulujen houkuttelevuuteen ja kansainvälisten opiskelijoiden haluun asettautua Suomeen pidempiaikaisesti.

Lakiesityksen mukaan vähimmäisikää koskevaan edellytykseen ei sisältyisi tapauskohtaista harkintaa sisältävää poikkeamismahdollisuutta. Helsingin kaupunki katsoo, että uutta säädöstä laatiessa tulisi mahdollistaa vähimmäisikävaatimuksesta poikkeaminen, sillä se turvaisi myös säännöksen varsinaisen tavoitteen saavuttamista. Vähimmäisikävaati-

muksesta tulisi Ruotsin tapaan poiketa yksilöllisin perustein, ainakin jos puolisoilla on yhteisiä lapsia. Säännöksen perusteella kahden nuoren henkilön avioituminen ei välttämättä jäisi toteutumatta, mutta etenkin pakkoavioliittoon joutuneen puolison tilanne voisi entisestään vaikeutua.

Lakiesityksessä jätetään siten käytännössä huomioimatta Euroopan unionin tuomioistuimen kanta, jonka mukaan perheenyhdistämistä koskevan direktiivin yleissääntönä on perheenyhdistäminen ja poikkeuksia tulisi tulkita suppeasti sekä direktiivin sallimaa harkintavaltaa ei tulisi käyttää tavalla, joka on vastoin direktiivin tavoitteita, eli perheenyhdistämisen edistämistä.

Vähimmäisikää koskeva vaatimus on uusi säädös, minkä vuoksi sen asettamisen vaikutuksia tulisi seurata muutenkin kuin oleskelulupien määrän vähenemisen osalta, etenkin tosiasiallisesta pakkoavioliittojen ehkäisemisen näkökulmasta. Tulisi myös pohtia muita tapoja selvittää, onko kyseessä vapaaehtoisuuteen ja molemminpuoliseen suostumukseen perustuva liitto vai täyttyykö pakko- tai lumeavioliiton tunnusmerkit.

2. Millaisia näkemyksiä teillä on toimeentuloedellytyksen asettamisesta alaikäiselle perheenkokoajalle?

Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä toimeentuloedellytyksen asettamista alaikäiselle perheenkokoajalle. Riskinä on, että alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen lapsen turvapaikkahakemuksen ratkaisukäytännöt voivat muuttua, jos eri suojeluasemien perheenyhdistämistä koskevat säädökset eriytyvät. Mikäli säädös tulee tällaisenaan voimaan, on alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten oleskelulupien suojeluaseman muutoksia seurattava ja samalla arvioitava niiden vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Täysi-ikäisten, mutta iältään edelleen nuorten henkilöiden, hyvinvoinnin edellytyksiin on kiinnitettävä huomiota ja osoitettava riittäviä voimavaroja heidän tukemisekseen. Nuorten kehityksessä olevaa aikuistumista ja tasapainoisen identiteetin rakentamista suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ei ole perusteltua vaarantaa jättämällä heidät läheistensä jokapäiväisen tuen saavuttamattomiin. Toisaalta nuoren läheiset eivät kykene myöskään tukemaan häntä heille vieraaseen yhteiskuntaan sijoittumisessa ja nuoren kokemat ristipaineet ulkomailla asuvien perheenjäsenten odotuksista ja suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksista voivat lisääntyä.

Lakiesityksessä toimeentuloedellytyksen asettamisen vaikutuksia yhdenvertaisuuteen arvioidaan osin ristiriitaisesti. Yhtäältä todetaan, että toimeentuloedellytyksen palauttamisella edistetään perheenkokoajien

yhdenvertaista asemaa, kun edellytyksen soveltaminen ei enää olisi si-doksissa ala- tai täysi-ikäisyyteen. Toisaalta todetaan, että toimeentu-loedellytyksen piiriin tulisi muutosten myötä alaikäiset lapset, jotka läh-tökohtaisesti ovat heikommassa ja haavoittuvammassa asemassa kuin muut perheenkokoajat (s. 28-29), ja että lapsilla ei käytännössä ole mahdollisuutta turvata perheensä toimeentuloa (s. 31). Esityksessä myös viitataan perustuslakivaliokunnan näkemykseen, että alaikäisten perheenkokoajien on käytännössä vaikea saavuttaa riittävää tulotasoa ja että toimeentuloedellytyksestä säädettyjen poikkeusten (39 §) kyn-nys ei saisi muodostua liian korkeaksi. Esityksessä jää kuitenkin epä-selväksi, mikä vaikutus muutoksella on mahdollisuuteen poiketa toi-meentuloedellytyksestä poikkeuksellisen painavan syyn tai lapsen edun perusteella.

Helsingin kaupunki korostaa, että mahdollisuus poiketa toimeentuloe-dellytyksen soveltamisesta on tärkeä huomioida ratkaisukäytännöissä. Pitkittyneet valitusmenettelyt poikkeamisperusteen soveltamatta jättä-misen tilanteissa lisäävät lapsen tai nuoren elämäntilanteen epävakaut-ta.

3. Millaisia näkemyksiä teillä on asumisaikavaatimuksesta?

Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä asumisaikavaatimusta. Ehdotus kahden vuoden asumisaikavaatimuksesta toissijaista suojelua saaneille perheenkokoajille ja pakolaisille, joiden perhe on perustettu pakolaisa-seman myöntämisen jälkeen, ei edistä perheenkokoajan kotoutumista. Sen sijaan vaatimus ylläpitää perheen erillään asumisesta aiheutuvaa välitilaa ja estää vakaan arjen luomisen, mikä on kaiken kotoutumisen peruslähdekohta. Arjen epävakaus heikentää henkilön toimintakykyä ja vastuunkantoa omasta elämästään. Perheen erossa asumisen pitkitty-minen voi lisätä perheen sisäistä vieraantuneisuutta, lasten kasvuolo-suhteiden vaarantumista ja perheenyhdistämisen toteutumisen jälkeis-ten tukitoimien tarvetta.

Asumisaikavaatimus myös asettaa eri suojelustatuksella olevat henkilöt epätasa-arvoiseen asemaan. Asumisaikavaatimuksen käyttöönotto eriyttäisi eri suojeluaseman saaneiden perheenkokoajien perheenjäse-nen oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä nykyisestä.

Hallituksen esityksen mukaan toissijaista suojelua saaneiden henkilöi-den perheenjäsenille myönnettiin ensimmäisiä oleskelulupia vuosien 2021–2023 aikana yhteensä 191. Yli puolet (109) oleskeluluvan saa-neista perheenjäsenistä oli toissijaista suojelua saaneiden perheenko-koajien lapsia. Esityksessä ei kuitenkaan arvioida, mitä vaikutuksia asumisaikavaatimuksella on toissijaista suojelua saaneiden perheen-kokoajien lapsiin. Esityksessä todetaan pelkästään, että asumisaikaa

koskevasta vaatimuksesta voitaisiin yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen olisi poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatisi.

4. Millaisia näkemyksiä teillä on alaikäisyyden määritelmästä?

Kansallisen lainsäädännön on perusteltua noudattaa vähimmäisvaatimuksiltaan Euroopan tuomioistuimen ratkaisua perheenyhdistämisdirektiivin tulkinnassa. Helsingin kaupunki ei kuitenkaan kannata nykyisen säädöksen soveltamisalan rajoittamista koskemaan vain turvapaikan saaneita alaikäisiä vaan pitää olemassa olevaa kansallista ratkaisua, joka koskee sekä pakolaisaseman että toissijaisen suojeluaseman saaneita, edelleen perusteltuna.

5. Millaisia näkemyksiä teillä on siitä, että kansanterveydellinen syy ei enää jatkossa olisi perhesideperustaisen oleskeluluvan epäämisperuste?

Helsingin kaupunki pitää perusteltuna kansallisen lainsäädännön muuttamista EU-direktiivin mukaiseksi. Maahanmuuttaneen alkuterveystarastuksessa arvioidaan joka tapauksessa maahanmuuttaneen aiheuttamaa kansanterveysriskiä ja puututaan asiaan tarvittaessa.

6. Muita näkemyksiä ehdotettuja muutoksia ja niiden vaikutuksia koskien

Helsingin kaupunki kannattaa pitkäjänteistä ihmisoikeusmyönteistä ja onnistunutta kotoutumista edistävää maahanmuuttopolitiikkaa ja esittää, ettei koettua luottamusta suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen oikeusperusteiseen toimintatapaan rikota lyhytjänteisen tarkastelun perusteella. Ulkomaalaislakia tulee tulkita perus- ja ihmisoikeuslähtöisesti. Esitettyjen muutosten vaikutukset voivat olla yksilöille erittäin vakavia ja heikentää onnistunutta kotoutumista merkittävästi. Kansainvälistä suojelua saaneiden lisäksi muutokset vaikeuttavat etenkin työn ja opiskelun perusteella muuttaneiden perheenyhdistämistä ja kotoutumista.

Helsingin kaupunki on jo aiemmissa ulkomaalaislain muutoksia koskevissa lausunnoissaan tuonut esille huolensa siitä, että uusia lakimuutoksia tehdään, vaikka edellisten lakimuutosten vaikutuksia ei ole välttämättä vielä mahdollista arvioida. Tämä sama huoli on jälleen ajankohtainen varsinkin, kun kyseessä on toimeentuloedellytyksen asettaminen alaikäiselle perheenkokoajalle. Lakiesityksessä esitettyjen muutosten tavoiteltuja positiivisia vaikutuksia suhteessa muutoksista johtuviin kielteisiin vaikutuksiin ei ole arvioitu kattavasti.

Jotta lakimuutosten vaikutusten arviointia voitaisiin tehdä kattavasti, tulisi uusien muutosten tekemisestä pidättäytyä niiltä osin kuin muutokset eivät ole pakollisia. Lakimuutosten vaikutusten arvioinnissa on tärkeää huomioida paitsi niiden vaikutukset perhesiteen perusteella tehtyjen hakemusten ja myönnettyjen oleskelulupien määriin, myös Suomessa

kansainvälistä suojelua saavien ihmisten elämään, perhe-elämän eheyteen sekä kotoutumisen ja työnsaannin edellytyksiin. Lisäksi lapsen edun tosiasialliseen toteutumiseen tulee kiinnittää arvioinnissa erityistä huomiota.

Esittelijän perustelut

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta. Esitysluonnos koskee perheenyhdistämisen edellytysten muuttamista.

Esityksessä ehdotetaan 21 vuoden vähimmäisikää koskevan edellytyksen käyttöönottamista puolison perheenyhdistämisessä. Vähimmäiskävaatimusta ei sovellettaisi Suomen kansalaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että kansainvälistä suojelua saavan alaikäisen perheenkokoajan perheenjäsenen oleskeluluvan pääsääntöiseksi edellytykseksi asetettaisiin toimeentuloedellytys. Toimeentuloedellytystä ei kuitenkaan sovellettaisi ilman huoltajaa maassa oleskeleviin alaikäisiin pakolaisiin. Lisäksi ulkomaalaislakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kansainvälistä suojelua saaneiden perheenkokoajien perheenyhdistämisessä otettaisiin käyttöön vaatimus perheenkokoajan kahden vuoden asumisajasta tietyin poikkeuksin. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös alaikäisyyden määrittämisen ajankohtaa perhesideperustaisissa oleskeluvissa sekä kumottavaksi säännös koskien kansainvälistä suojelua saaneen henkilön perheenjäsenen oleskeluluvan epäämistä kansanterveydellisen syyn nojalla.

Ulkomaalaislakiin ehdotetut muutokset on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2025.

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti tiukentaa perheenyhdistämisen edellytyksiä ja lisätä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja muuttaa järjestelmää velvoittavammaksi. Perheenyhdistämistä koskevia sääntöjä muutettaisiin tukemaan uudistuvan kotoutumisjärjestelmän muutoksia. Lisäksi tavoitteena on kitkeä yhteiskunnallisesti ja yksilön näkökulmasta haitallisia ilmiöitä, kuten lasten käyttämistä maahantulon välineenä sekä pakko- ja lumeavioliittoja.

Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa 25.10.2024 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja luonnos hallituksen esitykseksi liitteenä 2.

Ulkomaalaislakiin esitetyt muutokset ovat oleellisia Helsingin kaupungille ja muille suurille kaupungeille, joihin maahanmuutto Suomessa keskittyy. Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 tavoitteena on luoda Helsingistä hyvä ja viihtyisä kaikille ihmisille synnyinpaikasta ja kielestä riippumatta. Kotoutumisen edistämisen painopisteissä vuosille 2022-

28.10.2024

Asia/14

2025 Helsingin tavoitteeksi asetetaan, että jokaisella Suomeen muuttaneella tai täällä syntyneellä ulkomaalaistaustaisella lapsella ja nuorella on tunne kuulumisesta yhteisöön sekä mahdollisuus osallisuuteen ja että heidän perheensä saavat tukea vanhemmuuteen ja hyvinvointiin.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto sekä kaupunginkanslian maahanmuuttoyksikön kommentit. Lausunto ja kommentit ovat olleet keskenään ristiriidattomia.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Glenn Gassen, maahanmuuttojohtaja, puhelin: 09 310 29151
glenn.gassen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 11.9.2024,
- 2 Lausuntopyyntö 11.9.2024, liite, esitysluonnos
- 3 Lausuntopyyntö 11.9.2024, liite, SM Lausuntopyyntö HE perheenyhdistäminen
- 4 Lausuntopyyntö 11.9.2024, saate lausuntopalvelu
- 5 Lausuntopyyntö 11.9.2024, saate

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

28.10.2024

Asia/14

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 638

HEL 2024-011949 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Glenn Gassen, maahanmuuttojohtaja, puhelin: 09 310 29151
glenn.gassen(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 1.10.2024

HEL 2024-011949 T 03 00 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta lausuntoa koskien ulkomaalaislain muuttamista. Lausuntoa on pyydetty 1.10.2024 mennessä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala antaa kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon:

Vähimmäisikävaatimus

"Hallituksen esityksessä ehdotetaan 21 vuoden vähimmäisikää koskevan edellytyksen käyttöönottamista puolison ja puolison rinnastettavan perheenyhdistämisen edellytyksenä. Ehdotusta ei kuitenkaan sovellettaisi Suomen kansalaiseen myönnettäessä oleskelulupaa tämän puolisolle. Ehdotus on osa laajempaa muutostyötä, jonka tarkoituksena on hillitä haitallisia ilmiöitä, joita perhesideperustaiset oleskeluluvat saattavat mahdollistaa. Esimerkkinä haitallisista ilmiöistä on mainittu muun muassa lasten käyttäminen maahantulon välineenä, pakkoavioliitot sekä lumeavioliitot.

Vähimmäisikävaatimus on ehdotuksena sinänsä kannatettava, mutta siihen sisältyy jonkin verran haasteita. On tärkeää huomioida, että vä-

himmäisikää koskeva vaatimus on uusi säädös ja sen asettamisen vaikutuksia tulisi seurata muutenkin kuin oleskelulupien määrän rajoittamisen osalta, etenkin tosiasiallisesta pakkoavioliittojen ehkäisemisen näkökulmasta. Uutta säädöstä laatiessa tulisi myös mahdollistaa vähimmäisikävaatimuksesta poikkeaminen, mikä turvaisi myös sen varsinaisen tavoitteen saavuttamista. Säännöksen perusteella kahden nuoren henkilön avioituminen ei välttämättä jäisi toteutumatta, mutta etenkin pakkoavioliittoon joutuneen puolison tilanne voisi entisestään vaikeutua. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää pakkoavioliittojen ehkäisemistä tavoiteltavana periaatteena.

Alaikäisen perheenkokoajan toimeentuloedellytys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan toimeentuloedellytyksen palauttamista alaikäiselle perheenkokoajalle pakolaiset pois lukien. Vaikka muutoksen tavoitteena on estää lasten hyväksikäyttöä maahantulon välineenä tai maahantulosäännösten kiertämisessä ja lisätä maahanmuuttajan vastuuta omasta toimeentulostaan, on esityksessä tunnistettu myös useita muutoksesta aiheutuvia haittavaikutuksia. Esityksessä on haittavaikutuksina mainittu muun muassa lastensuojelun kustannusten lisääntyminen sekä vaikutukset yhdenvertaisuuteen, lapsen oikeuteen viettää perhe-elämää ja lapsen etuun.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kannata esitettyä toimeentuloedellytyksen asettamista ja näkee riskinä, että alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen lapsen turvapaikkahakemuksen ratkaisukäytännöt voivat muuttua eri suojeluasemien perheen yhdistämistä koskevasta eriytymisestä johtuen. Mikäli säädös tulee tällaisenaan voimaan, on alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten oleskelulupien suoje-luaseman muutoksia seurattava ja samalla arvioitava niiden vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Täysi-ikäisten, mutta iältään edelleen nuorten henkilöiden hyvinvoinnin edellytyksiin, on kiinnitettävä huomiota ja osoitettava riittäviä voimavaroja heidän tukemisekseen. Nuorten kehityksessä olevaa aikuistumista ja tasapainoisen identiteetin rakentamista suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ei ole perusteltua vaarantaa jättämällä heidät läheistensä jokapäiväisen tuen saavuttamattomiin. Toisaalta nuoren läheiset eivät kykene myöskään tukemaan häntä heille vieraaseen yhteiskuntaan sijoittumisessa ja nuoren kokemat ristipaineet ulkomailla asuvien perheenjäsenten odotuksista ja suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksista voivat lisääntyä.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala korostaa, että mahdollisuus poiketa toimeentuloedellytyksen soveltamisesta on tärkeä huomioida ratkaisukäytännöissä. Pitkittyneet valitusmenettelyt poikkeamisperusteen soveltamatta jättämisen tilanteissa lisäävät lapsen tai nuoren elämäntilanteen epävakautta.

Asumisaikavaatimus

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kansainvälistä suojelua saaneiden perheenkokoajien perheenyhdistämisessä otettaisiin käyttöön vaatimus perheenkokoajan kahden vuoden asumisajasta tietyin poikkeuksin. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kannata esitetty asumisaikavaatimusta ja toteaa, että asumisaikavaatimus ei edistä perheenkokoajan kotoutumista vaan ylläpitää perheen erillään asumisesta aiheutuvaa välitilaa ja estää vakaan arjen luomisen, mikä on kaiken kotoutumisen peruslähtökohta. Arjen epävakaus heikentää henkilön toimintakykyä ja vastuunkantoa omasta elämästään. Perheen erossa asumisen pitkittyminen voi lisätä perheen sisäistä vieraantuneisuutta, lasten kasvuolosuhteiden vaarantumista ja perheenyhdistämisen toteutumisen jälkeisten tukitoimien tarvetta.

Alaikäisyyden määritelmä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lapsen alaikäisyyttä koskevan ulkomaalaislain säännöksen muuttamista vastaamaan Euroopan unionin tuomioistuimen antamaa ratkaisua asioissa C-279/20 ja C-550/16. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala toteaa, että kansallisen lainsäädännön on perusteltua noudattaa vähimmäisvaatimuksiltaan Euroopan tuomioistuimen ratkaisua perheenyhdistämisdirektiivin tulkinnessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kuitenkaan kannata nykyisen säädöksen soveltamisalan rajoittamista koskemaan vain turvapaikan saaneita, vaan pitää olemassa olevaa kansallista ratkaisua edelleen perusteltuna.

Kansanterveydellisen syyn poistaminen epäämisperusteista

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kumottavaksi säännös kansainvälistä suojelua saaneen henkilön perheenjäsenen oleskeluluvan epäämisestä kansanterveydellisen syyn nojalla. Tarkoituksena on saattaa säännös EU-direktiivin mukaiseksi. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää myös perusteltuna kansallisen lainsäädännön muuttamista direktiivin mukaiseksi. Maahan muuttaneen alkuterveystarkastuksessa arvioidaan joka tapauksessa maahan muuttaneen aiheuttamaa kansanterveysriskiä ja puututaan asiaan tarvittaessa.

Muuta huomioitavaa ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kannattaa pitkjänteistä ihmisoi-keusmyönteistä maahanmuuttopolitiikkaa ja esittää, ettei koettua luot- tamusta suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen oikeusperusteiseen toimin- tatapaan rikota lyhytjänteisen tarkastelun perusteella. Sosiaali-, ter- veys- ja pelastustoimiala on jo aikaisemmin ulkomaalaislain muutoksis- ta lausudessaan tuonut esille huolensa siitä, että uusia lakimuutoksia

tehdään, vaikka edellisten lakimuutosten vaikutuksia ei ole välttämättä vielä mahdollista arvioida. Tämä sama huoli on jälleen ajankohtainen varsinkin, kun kyseessä on toimeentuloedellytyksen asettaminen alaikäiselle perheenkokoajalle.

Jotta lakimuutosten vaikutusten arviointia voitaisiin tehdä kattavasti, tulisi uusien muutosten tekemisestä pidättäytyä niiltä osin kuin muutokset eivät ole pakollisia. Lakimuutosten vaikutusten arvioinnissa on tärkeää huomioida paitsi niiden vaikutukset perhesiteen perusteella tehtyjen hakemusten ja myönnettyjen oleskelulupien määriin myös Suomessa kansainvälistä suojelua saavien ihmisten elämään ja kotoutumisen ja työnsaannin edellytyksiin. Lisäksi lapsen edun tosiasialliseen toteutumiseen tulee kiinnittää arvioinnissa erityistä huomiota."

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

28.10.2024

Asia/15

15

Uudenmaan ELY-keskuksesta siirtyvät sopimukset, niihin liittyvät muutokset sekä muutoksiin liittyvien asiakirjojen allekirjoittaminen

HEL 2024-012217 T 14 05 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaannosta annetun lain (383/2023) 10 §:n nojalla siirtyvät sopimukset (liite 1), niihin liittyvät teknisuonteiset muutostarpeet sekä muutoksiin liittyvät toimenpiteet.

Samalla kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginkanslian elinkeino-osaston työllisyyspalvelut -yksikön ja 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluliikelaitoksen hankintapäällikön allekirjoittamaan siirtyviin sopimukseen liittyvät sopimusmuutosasiakirjat.

Esittelijän perustelut

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaan julkiset työvoimapalvelut siirtyvät työvoimaviranomaisten vastuulle 1.1.2025 lähtien. Lain voimaantulon myötä Työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimisto) lakkaavat, ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) työvoimapalveluiden hankintatehtävät siirtyvät työvoimaviranomaisille.

Hankintatehtävien lisäksi työvoimaviranomaisille siirtyvät myös voimassa olevat työvoimapalveluhankintojen sopimukset. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaannosta annetun lain (383/2023, jäljempänä voimaansaannolaki) 10 §:n mukaan TE-toimisto ja ELY-keskus, jotka vastaavat työvoimapalveluhankintoista vuodenvaihteeseen saakka, siirtävät työvoimaviranomaisille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvät sopimukset 1 päivästä tammikuuta 2025. Lain nojalla tapahtuvien sopimussiirtojen perustana on riittävän palveluvalikoiman ja palveluiden jatkuvuuden turvaaminen muutoksen alkuvaiheessa.

Uudenmaan ELY-keskus yhteistyössä Uudenmaan alueen tulevien työvoimaviranomaisten kanssa on määritellyt voimaansaannolain 10 §:n mukaan sopimukset, jotka on mahdollista siirtää ja joista on mahdollista käyttää optioita sopimusten jatkamiseksi. Koska sopimukset koskevat useampaa Uudenmaan tulevaa työvoimaviranomaista, siirtyvissä sopimuksissa ovat tilaajina kaikki ne työvoimaviranomaiset, joille sopi-

mukset siirtyvät. Sopimusten tulevien tilaajien tulee huolehtia keskitysti siirtyvien sopimusten hallinnasta, kuten sopimusten ennakkoidun kokonaisarvon seurannasta. Lähtökohtana siirtyville puitesopimuksille on ollut, että sopimukset eivät sisällä määräostovelvoitetta eivätkä palveluntuottajalle yksinoikeutta myydä sopimuksen sisältävää palvelua tilaajalle.

Siirtyvät sopimukset koostuvat julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisten tehtävien hoitamiseen liittyvistä puitesopimuksista sekä puitesopimusten perusteella tehdyistä hankintasopimuksista. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksesta siirtyy Helsingin kaupungille laajennettuun muutosturvapalveluun (ns. muutosturva +55) tehtyjä yksittäisten koulutuspalveluiden hankintasopimuksia. Koska Uudenmaan ELY-keskus jatkaa hankintatehtävien hoitamista 31.12.2024 asti, siirtyvien sopimusten listaus (liite 1) tulee päivittymään syksyn 2024 aikana.

Uudenmaan ELY-keskuksesta siirtyviin puitesopimuksiin ja niiden perusteella tehtyihin hankintasopimuksiin on tarve tehdä vähäisiä teknisiä sopimusmuutoksia, kuten tilaaja- ja käyttäjäosapuolten muutokset, laskutusosoitteiden ja yhteyshenkilöiden muutokset. Nyt tehtävät vähäiset muutokset hyväksytetään palveluntuottajilta pyydettyihin allekirjoituksiin muutosta koskeviin asiakirjoihin. Muutoksilla ei muuteta hankintasopimusten olennaista sisältöä.

Muutoksista sovitaan palveluntuottajakohtaisilla sopimusmuutosasiakirjoilla. Kaikki sopimuksen tulevat osapuolet allekirjoittavat sopimusmuutosasiakirjat. Käytännönjärjestelyjen vuoksi on tarkoituksenmukaista, että allekirjoittajana on Helsingin kaupungin puolesta yksi ja sama viranhaltija. Näin ollen kaupunginkanslian elinkeino-osaston työllisyyspalvelut -yksikön ja 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluliikelaitoksen hankintapäällikölle esitetään oikeutta allekirjoittaa siirtyviin sopimuksiin liittyvät sopimusmuutosasiakirjat.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Eeva Kauko, erityissuunnittelija
eeva.kauko(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1_Listaus siirtävistä sopimuksista (tilanne 15.10.2024)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16

Konepajan lukion ja aikuislukion perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

HEL 2023-013996 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Konepajan lukion ja aikuislukion (Töysänkatu 2, Vallila) perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen 1 378 550 eurolla siten, että hankkeen korotettu arvonlisäveroton enimmäishinta on 8 533 145 euroa huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Tausta

Konepajan lukion ja aikuislukion opetustilat toteutetaan kahteen rinnakkaiseen toimipisteeseen osoitteisiin Elimäenkatu 23 ja Töysänkatu 2. Tämä hanke koskee Konepajan lukion ja aikuislukion Töysänkadun toimipisteeseen tehtävää laajaa toiminnallista ja teknistä perusparannusta.

Hankkeessa muutetaan toimistotiloja opetustiloiksi opetuksen vaatimusten mukaisesti. Käyttötarkoituksen muutos edellyttää muutoksia tilajärjestelyissä, teknisissä järjestelmissä, akustiikassa sekä turvajärjestelmissä. Hankkeen yhteydessä puhdistetaan vaurioituneita rakenteita. Rakennuksen laajuus on noin 8 700 brm², josta tilamuutokset tehdään noin 6 010 brm² osalle.

Hanke aloitettiin oppivelvollisuuden muutoksen takia kiireellä siten, että perusparannus- ja muutustyöt pystytään toteuttamaan rakennuksen ollessa samanaikaisesti käytössä. Kireän aikataulun vuoksi hanke päätettiin toteuttaa tavoitebudjetillisena projektinjohtourakkamallilla vaiheistuen selkeän tavoiteasetannan varmistamiseksi. Projektinjohtourakkamallissa tehdään tiivistä yhteistyötä suunnittelijoiden ja urakoitsijan välillä ja suunnitelmia tarkennetaan työn edetessä.

Työt aloitettiin rakennuksen A-osasta kiireellisimmillä keittiön ja ruokasalin muutos- ja laajennustöillä, jotka otettiin vastaan 16.8.2024. Seuraavassa vaiheessa syksyllä 2024 tehdään loput A-osan muutokset ja viimeinen vaihe on suunniteltu aloitettavaksi vuoden 2025 alussa. Viimeisen vaiheen tavoitekustannus on neuvoteltu urakoitsijan kanssa siten, että lisä- ja muutostyöriskit ja kokonaiskustannus pysyvät matalalla tasolla. Hankesuunnitelman mukaan muutustyöt valmistuvat elokuussa 2025.

Hankepäättös ja hyväksytyt kustannusarvio

Kaupunginhallitus on 22.1.2024 § 36 hyväksynyt Vallilassa osoitteessa Töysänkatu 2 sijaitsevan Konepajan lukion ja aikuislukion perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on noin 6 010 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on 7 200 000 euroa syyskuun 2023 kustannustasossa.

Kustannusmuutokset ja niiden syyt

Hanke aloitettiin oppivelvollisuuden nostamisesta aiheutuneen muutoksen vuoksi kiireellisellä aikataululla rakennuksen ollessa samanaikaisesti käytössä. Hanke päätettiin perustuen alustavaan kustannusarvioon.

Lähtötietoja ja suunnitelmia on tarkennettu hankkeen edetessä projektinjohtourakkamallin luonteen mukaisesti. Hankesuunnitelman kustannusarvioon verrattuna kustannuksia ovat lisänneet etenkin taloteknisten ja rakennusteknisten lähtötietojen ja suunnitelmien tarkentuminen seuraavasti:

- Talotekniset kustannukset noin 250 000 euroa, joista isoimpana ilmanvaihtokanavien uusimisen laajentuminen.

- Rakennustekniset kustannukset noin 960 000 euroa, joista keskeisimpinä äänitekniset parannukset opetustilojen seinärakenteissa sekä sisäpihan puoleisen ulkoseinärakenteen vaurioituneiden osien kunnostaminen, epäpuhtauksien poisto ja rakennusfysikaalisen toimivuuden parantaminen.

Lisäksi uuden käyttötarkoituksen vaatimat välttämättömät korjaukset muun muassa paloturvallisuuteen ovat aiheuttaneet lisäkustannuksia noin 170 000 euroa.

Rakenteisiin kohdistuvat korjaukset on välttämättömää toteuttaa opetuksen sujuvuuden varmistamiseksi sekä turvallisten ja terveellisten tilojen ja käytettävyyden toteuttamiseksi riittävällä tasolla.

Hankkeen uudet kokonaiskustannukset

Hankkeen hyväksytyt arvonlisäveroton enimmäishinta urakan tilausjankohtana oli 7 154 595 euroa huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Hankkeen enimmäishinnan korotuksen jälkeen uusi urakkavaiheen arvonlisäveroton enimmäishinta on 8 533 145 euroa huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Hankkeen kokonaiskustannus suhteutettuna bruttoalaan 1 400 euroa/brm² on edelleen verrattain edullinen.

Tilakustannukset kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaksi vuokraksi arvioidaan yhteensä 29,73 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra (sisältäen investointivastikkeen) on 12,11 euroa/htm² ja pääoman tuottovaatimus 3,59 euroa/htm² sekä ylläpitovuokra 2,70 euroa/htm², maanvuokra 0,82 euroa/htm² ja yleiskustannus 0,67 euroa/htm². Lisävuokran osuus on 9,84 euroa/htm², joka on määräaikainen 10 vuotta.

Yhteensä vuokratilakustannukset ovat noin 243 134 euroa kuukaudessa ja arviolta 2 917 610 euroa vuodessa.

Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Rahoitus

Vuoden 2024 talousarvion liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2024 - 2033 hankkeen kustannuksiksi on esitetty yhteensä 9,78 miljoonaa euroa siten, että hankkeen rakentaminen tapahtuu vuosina 2024 - 2025. Kaupunkiympäristölautakunnan tekemässä talousarvioehdotuksessa vuodelle 2025 hankkeen määräraha on asetettu vastaamaan hankkeelle aikaisemmin päätettyä enimmäishintaa. Enimmäishinnan korotuksen vuoksi vuoden 2025 määrärahan tarpeen kasvu noin 1,4 miljoonaa euroa katetaan hankkeiden uudelleen ohjelmoinnin seurauksena käyttämättä jäävistä määrärahoista ja tarvittaessa kohdentamattomien korjaushankkeille ja väistötiloille varatuista määrärahoista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 1.10.2024 § 18 antanut puoltavan lausunnon Konepajan lukion ja aikuislukion (Töysänkatu 2, Vallila) perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta.

Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisen alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 5.9.2024 § 102 esittänyt kaupunginhallitukselle, että enimmäishinnan korotus rahoitetaan talonrakennushankkeiden rakentamishjelman puitteissa kohdentamattomille korjaushankkeille varattua määrärahaa.

Esityksen jälkeen hankkeen rahoitusta on korjattu vastaamaan kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioesityksen 2025 liitteenä olevaa talonrakentamishankkeiden rakentamishjelmaa. Hankkeen enimmäishinnan korottaminen rahoitetaan hankkeiden uudelleen ohjelmoinnin seurauksena käyttämättä jäävistä määrärahoista ja tarvittaessa kohdentamattomien korjaushankkeille ja väistötiloille varatuista määrärahoista.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus on 18.9.2017 § 865 päättänyt, että kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 5 miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 01.10.2024 § 271

HEL 2023-013996 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon kaupunkiympäristön toimialalle osoitteessa Töysänkatu 2 sijaitsevan Konepajan lukion ja aikuislukion perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta 1 333 145 eurolla arvon-

lisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enimmillään yhteensä 8 533 145 euroa Alv 0 % huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee huomioida nyt esitettävä enimmäishinnan korotus ja siitä aiheutuva vuosittainen lisävuokra (n. 151 900 euroa) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokra-arvioon siten, että vuokrankorotus voidaan huomioida toimialan budjetissa. Lautakunta muistuttaa lisäksi, että tilahankkeen vuokravaikutukset (n. 2 917 900 euroa vuodessa) tulee huomioida toimialan talousarviossa.

14.11.2023 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Harri Korhonen

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 05.09.2024
§ 102

HEL 2023-013996 T 10 06 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Konepajan lukion ja aikuislukion (Töysänkatu 2) perusparannuksen ja tilamuutosten hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista 1 378 550 eurolla (määräraha nyt 7 154 595 €) arvonnalisäverottomana siten, että hankkeen korotettu enimmäishinta on 8 533 145 euroa Alv 0 % huhtikuun 2024 kustannustasossa.

Käsittely

05.09.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Kalevi Hinkkanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

14.12.2023 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

28.10.2024

Asia/16

Päivi Halme, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 38862
paivi.halme(a)hel.fi
Jari Miettinen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 36973
jari.miettinen(a)hel.fi
Sonja Liljeblad, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 38472
sonja.liljeblad(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 36

HEL 2023-013996 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi osoitteessa Töysänkatu 2 sijaitsevien tilojen perusparannusta ja käyttötarkoituksen muutosta koskevan 31.10.2023 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 6 010 brm² ja arvonlisäveroton enimmäishinta on 7 200 000 euroa syyskuun 2023 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Suvi Rämö, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

17

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelma

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta sisältäen hankkeen suunnittelun, korjaustyöt ja hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt ja erillishankinnat on 6 650 000 euroa kustannustassossa kesäkuu 2024.

Esittelijän perustelut

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksessa korjataan sillan rakenteissa todetut halkeamat ja vesivuotojen aiheuttamat vakavat vauriot. Samalla uusitaan sillan vesieriste, kuivatusjärjestelmät ja liikuntasaumalaitteita. Pilarien alaosat suojataan meriveden rasitukselta. Silta on 28 vuotta vanha ja edelleen alkuperäisessä kunnossa. Peruskorjauksella pidennetään sillan elinkaarta noin 35 vuodella ja varmistetaan siten metron Vuosaaren haaran liikennöitävyys. Samalla tehdään sillan läheisyydessä sijaitsevaan Rastilan alikulkuun pienempiä korjaustoimenpiteitä.

Peruskorjaus vaatii metroradan päällysrakenteiden purkamista sillalta eikä metro voi liikennöidä normaalisti. Hankkeen toteuttamiseksi joudutaan metrolinnoille katkaisemaan sillalla touko-kesäkuusta 2025 alkaen noin viiden kuukauden ajaksi. Metrosilta suljetaan kokonaan liikenteeltä ja metrojunat eivät liikennöi välillä Puotila–Vuosaari.

Hanke on ohjelmoitu toteutettavaksi vuonna 2025 yhteistyössä HSL:n kanssa. Korvaavaan liikenteeseen käytettävissä olevan kaluston saatavuus rajoittaa hankkeiden toteuttamista yhtäaikaaisesti, minkä vuoksi Vartiolahden metrosillan peruskorjausta ei sen suunnitelmavalmiudesta huolimatta ajoitettu toteutettavaksi samanaikaisesti Mellunkylän haaralla vuonna 2024 toteutettavana olleen Länsimäentien metrosilltojen peruskorjauksen kanssa.

Tulevina vuosina on tarkoitus toteuttaa useita kantametron asemien ja siltojen peruskorjauksia sekä metrojärjestelmään liittyviä korvausinvestointeja. Tavoitteena on toteuttaa hankkeet siten, että matkustajille aiheutuva haitta jää mahdollisimman pieneksi. HKL ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy osallistuvat yhdessä HSL:n kanssa kaupunkiympäristön toimialan käynnistämään Helsingin liikennejärjestelmään

aiheuttaa metrolikenteen häiriöttömyyteen ja ennen kaikkea turvallisuuteen liittyvien riskien kasvamisen sietämättömiksi.

Sillalle toteutetaan peruskorjaus, jossa korjataan vesivuodoista ja kulumisesta aiheutuneet vauriot, suojataan pilarien alaosat merivedeltä ja palautetaan silta asianmukaiseen kuntoon. Täysimuotoista vahventamista tai sillan kokonaan uusimista ei ole tarvetta ja kustannustehokasta toteuttaa tässä vaiheessa.

Vartiolahden metrosillan peruskorjaus on tarkoituksenmukaisin ja kustannustehokkain vaihtoehto varmistaa Helsingin kantametron Vuosaaren haaran liikennöinnin turvallisuutta ja häiriöttömyyttä tuleviksi vuosikymmeniksi. Peruskorjaus pidentää sillan elinkaarta noin 35 vuodella ennen tarvetta seuraavaan vastaavaan peruskorjaukseen. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä HSL:n ja muiden sidosryhmien kanssa. Hankkeella saavutetaan turvallinen ja liikennöintiä kestävä metrosilta.

Ympäristötavoitteet

Hankkeelle on asetettu Hiilineutraali Helsinki -tavoiteohjelman mukaisesti ilmastovaikutuksia pienentäviä tavoitteita. Vartiolahden metrosillan peruskorjaustyömaa toteutetaan kokonaisuudessaan vähäpäästöisenä työmaana Green Deal -sopimuksen mukaisesti.

Hankkeen hiilijalanjälki lasketaan ja vaikuttavimmat tekijät tunnistetaan. Hankkeessa pyritään välttämään sellaisten ratarakenteiden (esim. kiskojen) uusimista, joilla on vielä käyttöikä jäljellä. Merkittävimmiksi päästölähteiksi on tunnistettu sillassa käytettävä kermieriste sekä betoni. Molempien osalta selvitetään vähäpäästöisempiä materiaalivaihtoehtoja.

Hankkeen toteuttaminen

Sillan peruskorjauksessa sen rakenteiden halkeamat injektoidaan ja isommat vauriot paikataan paikkausmassalla tai korjausvalulla, kansilaatan yläpinnalle asennetaan uusi vedeneristys sekä suojabetoni, liikuntasauimalaitteet kunnostetaan tai uusitaan tarpeen mukaan ja välitukipilareiden alaosiin asennetaan suojalevyt hidastamaan meriveden korroosio- ja rapautumisvaikutuksia.

Kansilaatan vaurioiden korjaamista ja vesieristeen uusimista varten radan päällysrakenne ja ratalaitteet on poistettava sillan päältä. Tässä yhteydessä uusitaan kuluneet osat kuten raidesepleri, betonipölkkyt, virtakiskon kannatinkaaret ja kaapelikourut kansineen. Kiskot pyritään uusiokäyttämään eikä niitä täten uusita, ellei ole tarpeellista. Radan tekniset järjestelmät pääosin poistetaan ja asennetaan takaisin omille paikoilleen. Laitteiden kaapelointeja uusitaan tarpeen mukaan.

Sillan peruskorjauksen kanssa samanaikaisesti korjataan Rastilan alikulkua. Alikulun betonirakenteita paikataan, yleistä siisteyttä parannetaan ja näkyvissä olevat rakenteet pinnoitetaan uudelleen. Alikulun korjaustoimenpiteet eivät edellytä radan poistamista sen yläpuolelta.

Hanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Vaikutukset metrolienteelle

Metrosillan peruskorjausta ei voida toteuttaa poistamatta radan päällysrakennetta ja ratalaitteita sillalta, joten hanketta ei voida toteuttaa ilman vaikutuksia metrolienteelle. Metrolienteen sillan molemmilla raiteilla katkaistaan sillan pintarakenteiden, liikuntasaumalaitteiden ja radan päällysrakenteiden korjaamista tai uusimista varten. Tarvittavan liikennekatkon pituus on hankesuunnitteluvaiheen tietojen perusteella n. viisi kuukautta.

Hankesuunnitelman mukaista peruskorjausta ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa kohteessa liikennöinnin aikana. Hankkeen sijainti rataverkolla ja työmaan laajuus eivät mahdollista palvelutasoltaan riittävää yhdenraiteenajoa. Liikennöinnin aikainen korjaustyö olisi myös rajattua eikä mahdollistaisi laajaa, yhtenäistä korjausta koko rakenteen alueella. Vaiheittain tekeminen pidentäisi merkittävästi rakennustöiden kestoa ja aiheuttaisi siten pidempiaikaisen haitan matkustajille. Ositettuna tehtyjen korjausten laadunhallinta on haastavaa ja töiden onnistumiseen liittyy riski kohteiden jälkikorjaustarpeesta lyhyellä aikavälillä uudestaan.

Liikennekatko pyritään hyödyntämään tehokkaasti toteuttamalla myös muita investointihankkeita ja kunnossapitotöitä samassa yhteydessä. Suunnitteilla on mm. toteuttaa liikennekatkon aikana Vuosaaren met-roaseman laiturialueen ja liukuportaiden korjaus.

Aiemmista hankkeista saatujen kokemusten pohjalta hankkeen urakkakilpailutukseen on kehitetty liikennekatkon pituutta optimoiva hankintaratkaisu. Matkustajille aiheutuvan haitan pienentämiseksi urakkakilpailutuksessa painotetaan vertailuhinnan laskennassa liikennekatkon aiheuttavien työvaiheiden kestoa. Urakoitsijalle tullaan asettamaan rakennustöiden toteutusaikaan liittyvä kannuste. Tarkoituksena on myös sanktioida liikennekatkon pituuden ylittäminen.

Vaikutukset ajoneuvoliikenteeseen

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen kanssa samaan aikaan toteutetaan Fintrafficin toimesta Vuosaaren tietunnelin korjaustöitä vuosien 2025 ja 2026 aikana. Tunneli suljetaan liikenteeltä korjaustöiden ajaksi ja liikenne ohjataan kiertotielle välillä Itäväylä-Kallvikintie-Niinisaarentie-Vuosaaren satama. Tietunnelin sulkemisen ja metron lii-

kennekatkon vaatiman joukkoliikenteen korvausliikenteen yhteisvaikutuksia Vuosaaren alueelle on arvioitu. Tulosten perusteella metron liikennekatkon vaikutus Vuosaaren alueelle ja tietunnelin kiertotielle on suhteellisen pieni, eikä todennäköisesti heikennä kiertotien sujuvuutta enää merkittävästi enempää tunnelin sulkutilanteen lisäksi. Kiertotielle suunnitellut parannustoimenpiteet lieventävät vaikutuksia.

Vuosaaren tietunnelin sulkutilanteessa autoliikennettä arvioidaan siirtävän kiertotien lisäksi jonkin verran myös metroa korvaavan joukkoliikenteen reitille Vuotielle ja Meripellontielle. Vuotien osuudella vaikutus liikenteen sujuvuuteen on todennäköisesti rajallinen, koska Vuotiellä autoliikenteen kapasiteetti on hyvä (2+2 autokaistaa, eritasoliittymät). Meripellontiellä ruuhka-ajan liikennemäärien lisäys voi heikentää sujuvuutta esimerkiksi Itäkeskuksen kohdalla Kauppakartanonkadun ja Itäväylän valo-ohjatuissa risteyksissä. Toimenpiteitä tietunnelin sulkemisen aiheuttamien vaikutusten hallitsemiseksi on selvitetty kaupunkiympäristön toimialan ja Uudenmaan ELY-keskuksen kesken. Erityisesti viestinnällisiä toimenpiteitä tehostetaan eri toimijoiden yhteistyössä.

Korvaava liikenne

HSL vastaa joukkoliikenteen poikkeusjärjestelyihin liittyvän korvaavan liikenteen suunnittelusta ja tiedottaa järjestelyistä erikseen. Liikennekatkon aikana Vuosaaren ja Itäkeskuksen välinen metroliikenne korvataan busseilla.

Aikataulu

Hanke on suunniteltu toteuttavaksi vuoden 2025 toukokuun ja syyskuun välisenä aikana. Hankkeesta aiheutuvan liikennekatkon pituutta pyritään minimoimaan urakan kilpailutukseen asetetun kannusteen avulla. Urakka-aika ja tieto liikennekatkon pituudesta tulee tarkentumaan Kaupunkiliikenne Oy:n, urakoitsijan ja HSL:n kesken tehtävässä tarkemmassa suunnittelussa.

Hanke on ohjelmoitu toteutettavaksi vuonna 2025 yhteistyössä HSL:n kanssa. Korvaavaan liikenteeseen käytettävissä olevan kaluston saatavuus rajoittaa hankkeiden toteuttamista yhtäaikaisesti, minkä vuoksi Vartiolahden metrosillan peruskorjausta ei sen suunnitelmavalmiudesta huolimatta ajoitettu toteutettavaksi samanaikaisesti Mellunkylän haaralla vuonna 2024 toteutettavana olleen Länsimäentien metrosillan peruskorjauksen kanssa. Hankkeen viivästyttäminen kesästä 2025 ei ole tarkoituksenmukaista, sillä tulevana vuosina on muita joukkoliikennejärjestelmään vaikuttavia töitä, joiden kanssa yhtä aikaa toteutettuna Vartiolahden metrosillan liikennekatkon matkustajahaittojen hallinta ja korvaavan liikenteen järjestäminen olisi haastavampaa.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ovat enintään 6 650 000 euroa kustannustasossa kesäkuu 2024.

Hankkeen kustannustason seurannassa käytetään rakennuskustannusindeksiä.

Hankkeen kustannusarvioon on sisällytetty n. 19 % riskivaraus. Hankkeeseen sisältyy tavanomaista enemmän epävarmuustekijöitä rakenteiden kuntoon liittyvän epävarmuuden ja hankintaan asetettavan kannusteen takia. Korjauksen lopullinen laajuus tarkentuu vasta päällysrakenteiden poistamisen jälkeen.

Vuosina 2021–2023 suunnittelukuluja on toteutunut yhteensä 145 000 euroa. Vuodelle 2024 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 85 000 euroa ja vuodelle 2025 6 420 000 euroa. Vuodelle 2025 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon talousarvion laatimisessa kyseiselle vuodelle.

Hankkeen käyttötalousvaikutukset

Hanke aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 332 500 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (166.250 euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (20 vuoden aikana yhteensä 1 700 000 euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä.

Loppuosa poistoista (166.250 euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset 2 800 000 euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 4 % ja laina-aika 20 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaituksen infratukena maksettavaksi. Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 220 000 euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 350 000 euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

28.10.2024

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankkeista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus on 12.6.2017 § 665 päättänyt, että liikeliikelaitoksen johtokunta päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää viisi miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
, puhelin

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma Vartiolahdensilta 22.8.2024
- 2 Lausunto, HSL, 16.9.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta
Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 640

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö

28.10.2024

Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
, puhelin

Kaupunkiympäristön toimiala 1.10.2024

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitos HKL:n johtokunta päätti 5.9.2024 esittää kaupunginhallitukselle Vuosaaren Vartiokylänlahden ylittävän metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymistä. Esityksessä on todettu, että hankkeen toteuttamiseksi metrolinnoille katkaistaan sillalla touko-kesäkuusta 2025 alkaen noin 5 kuukaudeksi. Metrojunat eivät katkon aikana liikennöi välillä Puotila–Vuosaari. HKL ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL suunnittelevat yhteistyössä metroa korvaavan linja-autoliikenteen poikkeusjärjestelyt.

Kuten esityksessäkin on todettu, myös toinen Vuosaaren liikenteeseen merkittävästi vaikuttava hanke ajoittuu samaan aikaan metrosillan korjauksen kanssa. Valtion tieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta vastaava Fintraffic Tie Oy teettää Vuosaaren tunnelin korjaustöitä vuosien 2025 ja 2026 aikana. Tunneli suljetaan liikenteeltä korjaustöiden ajaksi tämän hetken tiedon mukaan keväällä 2025 noin 11 kuukauden ajaksi. Tunnelin sulkemisen vaikutus on merkittävin sataman suunnan liikenteelle. Tunnelin ollessa suljettuna kiertotienä toimii tunnelin nykyinen varareitti välillä Itäväylä–Kallvikintie–Niinisaarentie–Vuosaaren satama. Ennen tunnelin korjaustöiden aloittamista kiertotien sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa liittymissä ja suojateiden kohdalla. Kaupunki on osallistunut kiertotien katuosuuksien toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden toteutus on jo käynnissä.

Tunnelin sulkemisen ja metron liikennekatkon yhteisvaikutuksia Vuosaaren alueen katuverkolle on alustavasti arvioitu. Tulosten perusteella metron liikennekatkon vaikutus Vuosaaren katuverkolle on suhteellisen pieni, eikä todennäköisesti heikennä kiertotien sujuvuutta enää merkittävästi enempää tunnelin sulkutilanteen lisäksi. Tunnelin sulkemisella on sen sijaan suuremmat vaikutukset katuverkon käytettävyyteen metroratkon aikana. Kiertotielle syksyn ja alkukevään aikana toteutettavat parannustoimenpiteet lieventävät jonkin verran poikkeustilanteen vaikutuksia.

tuksia, mutta yhteyden sujuvuus tulee joka tapauksessa olemaan normaaliliikennetilannetta heikompi. Sataman suunnan liikenteen matkajan on arvioitu pidentyvän tunnelin käyttöön verrattuna parista minuuttista yli kymmeneen minuuttiin riippuen vuorokaudenajasta ja liikenteen määrästä. Kiertotien ajoittain heikko välityskyky vaikuttaa myös runkolinjan 560 liikennöintiin, jonka kysynnän on arvioitu lisääntyvän metrokatkon aikana. Vuosaaren tunnelin sulkutilanteessa autoliikennettä siirtyy kiertotien lisäksi jonkin verran myös metroa korvaavan joukkoliikenteen reitille Vuotielle ja Meripellontielle. Alustavan tarkastelun perusteella molempien hankkeiden autoliikennettä lisäävä yhteisvaikutus Vuotiellä ja Meripellontielle on noin 350–400 moottoriajoneuvoa iltaruuhkatunnissa. Tästä metron liikennekatkon vaikutuksen osuudeksi on arvioitu alle 100 moottoriajoneuvoa tunnissa. Liikenteen siirtymien mallinnus antaa todennäköisesti jonkin verran liioitellun kuvan liikenteen siirtymistä. Vuotiellä ja Meripellontien linjaosuudella on riittävä mitoitus sulkujen myötä kasvavan autoliikenteen tarpeisiin. Itäkeskuksen keskeiset Meripellontien ja Kauppakartanonkadun sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymät ovat sen sijaan jo nykyisin hyvin häiriöherkkiä. Ruuhka-ajan liikennemäärien lisäyksen onkin arvioitu heikentävän sujuvuutta näissä valo-ohjatuissa risteyksissä.

HKL ja Kaupunkiliikenne osallistuvat Helsingin liikennejärjestelmään vaikuttavien investointihankkeiden ohjelmoinnin yhteensovitusyöhön, jonka tarkoituksena on ajoittaa hankkeiden toteutukset siten, että kaupunkilaisille aiheutuvat haitat voidaan minimoida. Vuosaaren tunnelin sulun ja metron liikennekatkon samanaikaisuus ei tue tätä tavoitetta, mutta hankkeiden siirrolla on myös omat riskinsä. Tuleville vuosille on tiedossa paljon uusia liikenteeseen vaikuttavia investointeja ja erityisesti idän suunnan joukkoliikenteeseen vaikuttavia muita peruskorjaustarpeita, joiden toteutusten ajoituksissa on vielä paljon epävarmuuksia ja ajoitusten yhteensovituksessa entistä suurempia haasteita. Tilanne ei helpotu hankkeita lykkäämällä. Peruskorjausten tekeminen oikea-aikaisesti on myös kokonaistaloudellisesti edullisempaa, kun muuttaman vuoden lisääjän tuottava pikakorjausvaihe voidaan jättää kokonaan tekemättä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 9.10.2024 mennessä.

Lisätiedot

Johanna Iivonen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 05.09.2024 § 75

HEL 2024-009748 T 08 00 02

28.10.2024

Asia/17

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallitukselle Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymistä esityksen mukaan niin, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta sisältäen hankkeen suunnittelun, korjaustyöt ja hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt ja erillishankinnat on 6.650.000 euroa kustannustasossa kesäkuu 2024.

Käsittely

05.09.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n omaisuudenhallintayksikön johtaja Antti Nousiainen ja projekti-päällikkö Jussi Hietala.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

18

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän konserniohjeluonnoksesta

HEL 2024-012151 T 00 01 05

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) luonnoksesta kuntayhtymän konserniohjeeksi seuraavan lausunnon:

Konserniohjeluonnos on hyvin valmisteltu kokonaisuus ja ohjaa tarkoituksenmukaisella tavalla konsernin toimintaa. Helsingin kaupungilla on luonnokseen seuraavat yksityiskohtaiset kommentit:

Kohdassa 3.1. konsernin määrittely on kuvattu kuntayhtymäkonsernia ja todettu, ettei se ole osakeyhtiölain mukainen konserni. Tältä osin tulisi kuitenkin lisätä asianmukaiset viittaukset kuntalain asiaa koskeviin säännöksiin.

Kohdan 6. hyvä johtamis- ja hallintotapa mukaan ” HSY:n toimitusjohtajalla tai hänen nimeämällään henkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön kokouksissa tai seminaareissa”. Ottaen ensin huomioon, että tässä lauseessa ei ole määritelty tarkemmin, mitä tytäryhteisön kokouksia tämä koskee, mikä voi aiheuttaa epäselvyyksiä, niin tämä myös poikkeaa Helsingin valitsemasta tavasta toteuttaa konsernijohton tietojensaantioikeutta, joka perustuu yhtiöjärjestyksessä määrättyyn selkeään tietojensaantioikeuteen. Sen lisäksi tietojensaantioikeutta voidaan Helsingissä toteuttaa esimerkiksi säännöllisillä tapaamisilla tytäryhteisön johdon kanssa. Em. siteeratun lauseen tarkoituksenmukaisuutta on siis syytä harkita mm. sen yksiselitteisyyden sekä julkisuuslain kannalta sekä siitä näkökulmasta, että osakeyhtiön hallituksen tulee edistää huolellisesti toimien yhteisön etua ja näin voidaan käydä tämän työn suorittamiseksi tarvittavat keskustelut haluamallaan tavalla. Hallitus voi myös aina kutsua kokoukseensa haluamansa henkilöt.

Kohdassa 7.2. on käsitelty ennakkosuostumuksen alaisia asioita. Suurin osa asioista edellyttää HSY:n konsernijohton ennakkosuostumusta. Konsernijohton käsitteen laaja sisältö huomioiden, tällöin on myös syytä samalla määrittää ne yleiset reunaehdot, joilla kannan antava taho määritetään. Esim. Helsingissä on todettu, että kaupungin kannan antava taho ratkaistaan tapauskohtaisesti asian taloudellisen ja periaatteellisen merkityksen sekä muiden vastaavien seikkojen perusteella. Vaihtoehtoisesti, suurin osa HSY:n konsernijohton ennakkokantaa edellyttävistä asioista on luonteeltaan sellaisia, että niistä voisi suoraan

edellyttää HSY:n hallituksen ennakkokantaa. Kaikki luetteloissa mainitut asiat ovat tytäryhtiön toiminnan kannalta erityisen merkittäviä ja siten merkittäviä myös yhtymäkonsernin kannalta.

Kohdassa 7.2. on todettu, että hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että HSY:n ennakkokanta on saatu ennen kuin hallitus päättää asiasta. Helsingissä tältä osin on konserniohjeessa todettu, että "Kaupungin kannan hankkimisessa ei ole kyse tytäryhteisön sisäisen päätöksenteon tai tytäryhteisöä koskevan lainsäädännön mukaisen hallituksen tai toimivan johdon vastuun siirtämisestä konsernijohdolle tai kaupunginkanslialle, eikä se saa aikaan oikeudellista yhteisvastuuta tytäryhteisön ja kaupungin välillä. Tästä syystä kaupungin muodollinen kanta annetaan vasta sen jälkeen, kun tytäryhteisön hallitus on muodostanut oman näkemyksensä ja tahtotilansa asiasta." Konserniohjetta olisi syytä täsmentää suhteessa yhtiön omaan päätöksentekoon ja ennakkokannan antamiseen nähden.

Kohdassa 7.3. käsitellään menettelyohjeiden antamista edustajille ja jäsenille. Kohdassa on todettu, että "HSY:n hallitus antaa toimiohjeet tytäryhteisöjen kokouksiin taloudellisesta tai periaatteellisesti laajakantoisissa asioissa, sekä toimiohjeet Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän yhtiökokouksiin, joissa päätetään hallituksen ja johtokunnan jäsenten valinnasta. Muissa kuin edellä mainituissa asioissa toimiohjeita antaa HSY:n toimitusjohtaja." Tästä ei ilmene, miksi eri yhteisöihin ja niiden yhtiökokouksiin annetaan eri tahon toimesta yhtiökokoustoimiohjeita, minkä vuosi kohtaa kehoitetaan pohtimaan järjestelyn tarkoituksenmukaisuutta kokonaisuutena jäljempänä myös Pääkaupungin Vesi Oy:n hallituskokoonpanosta todettu huomioiden.

Kohdassa 9.4. hallituksen jäsenten palkkio on todettu, että mikäli tytäryhteisöjen hallitusten jäsenien kokouspalkkiot on määritelty HSY:n luottamushenkilöiden palkkiosäännössä, noudatetaan sitä. Tässä olisi hyvä määritellä ne reunaehdot, joiden mukaan palkkiot määrätään, sikäli kun niitä ei ole määritelty edellä viitatussa palkkiosäännössä.

Konserniohjelunonoksen läpikäynnin yhteydessä on havaittu, että Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n (PSV) hallituksessa on yhdeksän (9) jäsentä ja yhdeksän (9) varajäsentä, joista useimmat ovat samalla myös HSY:n hallituksen jäseniä ja varajäseniä. Helsingin konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten lukumäärä pyritään määrittelemään tehokkaan ja tuloksellisen työskentelyn kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tästä syystä Helsingin kaupungin tytäryhteisöjen hallitukseen valitaan vähintään kolme (3) ja enintään viisi (5) jäsentä, ellei jäsenten määrästä poikkeamiseen ole yksittäistapauksessa erityinen syy. Lisäksi Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen nykyinen

kokoonpano voi aiheuttaa jääviysongelmia, kun HSY:n hallituksessa päätetään Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n asioita esim. ennakkosuostumustilanteessa. Edellä olevien seikkojen johdosta kehoitetaan HSY:ta purkamaan yhtiön esteellisyttä aiheuttava tilanne PSV:n hallituksen osalta ja lisäksi tarkastelemaan hallituksen jäsenten määrää ja varajäsenten tarkoituksenmukaisuutta ottaen huomioon yhtiön toiminnan operatiivinen luonne sekä laajuus (liikevaihto alle 4 miljoonaa euroa).

Esittelijän perustelut

HSY pyytää konserniohjelunoksesta jäsenkuntien lausuntoa. Lausuntoa on pyydetty 1.11.2024 mennessä.

Konserniohjelunnos

Konserniohjeesta päättää HSY:n yhtymäkokous. Konserniohjeen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025.

Konserniohjeelle luodaan puitteet HSY:n yhtymäkonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle HSY:n asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on tukea HSY:n konsernijohtamista ja omistajaohjausta siten, että yhtymäkonsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä toimintaperiaatteilla HSY:n kokonaiset huomioiden. Tätä tarkoitusta varten konserniohjeen tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja yhtymäkonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedonkulku. Yhtymäkokous vahvistaa HSY:n omistajaohjauksen periaatteet sisältävän konserniohjeen, joka muodostaa yhdessä strategian kanssa, HSY:n omistajaohjauksen menettelyjä ja toimintatapoja määrittävän kokonaisuuden.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 4.10.2024
- 2 Lausuntopyyntö 4.10.2024, liite, HSYn konserniohjeen luonnos, lokakuu 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

Otteen liitteet

Esitysteksti

19

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

HEL 2024-012501 T 03 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi seuraavan lausunnon:

Nykytila ja lainsäädännön tarve

Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus luo mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä ja antaa kaupungeille työkaluja mikroliikkumisen hallintaan. Hallituksen esitys mikroliikkumista koskevasta lainsäädännöstä on edennyt merkittävästi oikeaan suuntaan keväällä 2023 lausuttavana olleesta sähköpotkulautojen ja mikroliikkumisen ratkaisuja sääntelyvaihtoehtoja käsitelleestä arviomuistiosta. Luonnos hallituksen esitykseksi on erittäin kannatettava ja vastaa siihen muutostarpeeseen, jota Helsinki on esittänyt huolehtiessaan markkinaehtoisten mikroliikkumispalveluiden vaikutuksista katu ympäristöön ja liikenteeseen. Koska kaupunki tulee soveltamaan lainsäädäntöä käytännössä, lausunnossa on kiinnitetty huomiota ensisijaisesti lakiesityksen selkeyttämiseen.

Luonnoksessa on tunnistettu hyvin Helsingin kaupungin esiin tuomat nykyisestä lainsäädännöstä johtuvat haasteet hallita markkinaehtoisista mikroliikkumispalveluista aiheutuvia ongelmia. Esitetyt ratkaisut mahdollistavat kaupungille paremmat keinot puuttua haasteisiin. Nykyisin käytössä olevilla liikenteenohjauslaitteiden käytöllä ja vapaaehtoisella sopimisella kaupunki on pystynyt hillitsemään sähköpotkulaudoista aiheutuvia haittoja jonkin verran. Helsingin kaupungin Mobility Lab on myös järjestänyt yrityksille mahdollisuuksia kokeilutoimintaan kaupungissa. Mikroliikkumispalveluja tarjoavia operaattoreita sitova lainsäädäntö on ainoa keino, jolla mikroliikkumispalvelut voivat kestävästi jatkaa toimintaansa Helsingissä. Uuden lain myötä tärkeä liiketoiminta markkinaehtoisena liikkumispalveluna voi vakiinnuttaa asemansa Helsingissä. Helsinki kannattaa elinkeinovapautta ymmärtäen myös vastuunsa kadunpitäjänä turvallisesta ja esteettömästä katutilasta.

Kaupungin kannalta on ollut kestävätilanne, kun liikenneturvallisuutta parantavista toimenpiteistä on jouduttu neuvottelemaan operaattoreiden kanssa vapaaehtoisuuteen perustuen. Vapaaehtoisuus on mahdollistanut esimerkiksi tilanteen, jossa markkinoille tuleva uusi ope-

raattori voi kyseenalaistaa vapaaehtoisesti sovitut säännöt. Tällöin muutkin operaattorit voivat vetäytyä sovitusta, koska tämä antaa epäreilun kilpailuasetelman uudelle toimijalle.

Ajoneuvojen nopeusrajoitukset, yölliset käyttörajoitukset, ajoneuvojen käyttöikäraja ja talviaikainen käyttö ovat muutamia esimerkkejä, jotka ovat olleet vapaaehtoisen noudattamisen piirissä. Vaikka kaupungin ja operaattoreiden yhteisten neuvottelujen kautta on saatu aikaan ratkaisuja, jotka ovat hillinneet onnettomuuksien määrää ja siistineet katuja, yhteisesti sovittuja sääntöjä on myös vuosittain kyseenalaistettu tai sääntötulkintoja testattu. Jatkuva neuvottelu samanaikaisesti usean eri toimijan kanssa on myös kuluttanut runsaasti kaupungin työntekijöiden resursseja.

Uusi lainsäädäntö tulee saada eduskunnan käsittelyyn ja voimaan esityksen mukaisesti 1.5.2025. Näin suurin osa kaudesta 2025 voidaan perustaa uuteen lainsäädäntöön. Suuret kaupungit on tärkeää pitää mukana lainvalmistelun viimeistelyvaiheessa, jotta ne pystyvät ennakoiden valmistelemaan lupaehtojen hyväksymistä kesäkaudelle 2025. Helsingin edustajat kiittävät tähänastisesta hyvästä yhteistyöstä.

Mikroliikennelupa

Esitetty mikroliikennelupa on kannatettava muutos liikenteen palveluita annettuun lakiin. Luvanvaraisuus antaa kunnille mahdollisuuden määritellä kunnassa toimintaa harjoittaville yrityksille sitovat lupaehdot mikroliikkumisajoneuvojen käyttöön ja määrän hallintaan. Ehdotettu ratkaisu mahdollistaisi kaupungin tulkinnan mukaan erilaisten liikenneturvallisuutta parantavien teknologisten ratkaisujen velvoittamisen lupaehtoisissa. Tällaisia ovat esimerkiksi ajoneuvon käyttäjän iän varmentaminen ehkäisemään alaikäisten ajoa ja käyttäjien määrän tunnistaminen ehkäisemään useamman ihmisen ajamista samalla laudalla.

Esitys ei mahdollista mikroliikkumisoperaattoreiden kilpailuttamista. Operaattorien kilpailuttaminen olisi kaupungin näkökulmasta ollut hyvä lisä keinovalikoimaan hallita haittoja. Mitä enemmän tällaisia työkaluja kaupungilla olisi käytössä, sitä todennäköisemmin ongelmat voidaan ratkaista. Onnistuessaan esitetyllä mikroliikenneluvalla voidaan kuitenkin päästä yhtä tehokkaasiin vaikutuksiin turvallisuuden, esteettömyyden ja kunnossapidon kannalta, ja sen voidaan arvioida vastaavan tavoitteisiin riittävän hyvin. Esityksen mukainen keinovalikoima on nopeasti vietävissä käytäntöön vaikuttaen jo kesäkaudelle 2025. Helsingin kaupunki kannattaa esitettyä kokonaisuutta. On kuitenkin hyvä, että lupaehtoja voidaan myös muuttaa, jos korjausliikkeiden tarve havaitaan.

Esitykseen sisältyvä mahdollisuus rajoittaa ajoneuvojen lukumäärää on välttämätön. Sähköpotkulautojen määrät ryöpsähtivät kaudella 2022 Helsingissä pahimmillaan yli 18 000 ajoneuvoon. Tämä aiheutti merkittäviä haasteita tielläliikkuville ja esteettömyydelle, kun ajoneuvoja oli pysäköity väärin erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräliikenteen esteeksi. Erityisen haitallista laitteiden huolimaton pysäköinti on ollut heikoimmassa asemassa oleville tielläliikkuville, kuten näkövammaisille ja vanhuksille, joille sähköpotkulautojen pysäköinti ja käyttö on aiheuttanut turvattomuuden tunnetta. Kaupunki on kyennyt hillitsemään ajoneuvojen määräästä ja pysäköinnistä aiheutuvia esteettömyyden ongelmia vuonna 2023 käyttöön otetulla keskustan pysäköinninrajoitusalueella ja sitä koskevalla sopimuksella, mutta laajamittaisia koko kaupunkia koskevia pysäköintiä tai ajoneuvojen määrää koskevia rajoituksia on ollut mahdotonta toteuttaa liikenteenohjauslaitteisiin perustuen. Kaupunki pitää positiivisena myös sitä muutosta, että maastoliikennelakia koskevat alueet ja dataa koskevat ehdot tulisivat osaksi mikroliikennelupajärjestelyä.

Helsingin kaupunki kannattaa ehdotusta, että kunta voi peruuttaa mikroliikenneluvan, jos luvan ehtoja ei noudateta. Olisi kuitenkin tärkeää, että kaupungilla olisi mahdollisuus puuttua lupaehtojen lievempiin rikkomuksiin huomautusten lisäksi myös esimerkiksi hallinnollisella laiminlyöntimaksulla. Toinen mahdollinen lievempi sanktiokeino olisi luvan määräaikainen peruuttaminen. Nyt esitetty luvan peruuttaminen ainoana sanktiona olisi erittäin ankara, mitä kaupunki pitää myös elinkeinotoiminnan kannalta ongelmallisena. Olisi myös kohtuullista, että kunnalla olisi mikroliikennelupaa käsitellessään oikeus pyytää luvan hakijalta tarpeellisia lisäselvityksiä lupahakemuksen käsittelyä varten.

Lupaehtojen valvonta tulee jatkossakin edellyttämään kunnilta resursointia, vaikka rajoituksia toteutettaisiin teknisillä rajoituksilla. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi valvontatyön kustannusten perimistä koskeva säännös, jollainen on myös esimerkiksi ympäristönsuojelulaissa (205 §:n 2 momentin 4-5 kohdissa) sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa (14 § b:n 2 momentissa). Lupaehtojen noudattamatta jättämisestä huomauttamisen kustannukset sekä luvan peruuttamisesta aiheutuvat kustannukset tulisi voida myös periä maksuilla. Jos kunnat voisivat periä maksun ainoastaan luvan myöntämisestä, mutta ei mistään muusta edellä kuvatusta lupiin liittyvästä työstä, aiheutuisi tästä ylimääräisiä menoja kunnille.

Lakiesityksen mukaan mikroliikennelupaa ei tarvita, jos kunta itse tarjoaa vuokralle ajoneuvoja hallinnoimallaan alueella. Kuitenkin tässä vuokraustoiminnassa olisi noudatettava samoja liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden turvaamiseksi asetettuja lupaehtoja. Saman sisältöisten lupaehtojen ulottaminen koskemaan kuntien itse tarjoamaa

vuokraustoimintaa (nykyiset asemiin perustuvat kaupunkipyörät) kaipaa selkeyttämistä. Lain perusteluissa olisi tärkeä selvittää, että kunnan hyväksymät lupaehdot voivat perustuen liikenneturvallisuuteen, esteettömyyteen ja kunnossapitoon sisältää erilaisia ehtoja erilaisille liikkumisvälineille, esimerkiksi sähköpotkulaudoille ja polkupyörille. Lähtökohtana on edelleen, että kaupunki kohtelee omaa hankittua kaupunkipyöräjärjestelmää ja markkinaehtoisia liikkumispalveluita samalla tavalla suhteessa liikenneturvallisuuden edistämiseen, kunnossapidosta huolehtimiseen ja esteettömyyden varmistamiseen.

Perusteluissa on todettu, että pysäköintiin liittyvät lupaehdot eivät voi sisältää ehtoja pysäköintialueiden tai toiminnan maksullisuudesta. Kaupunki pitää kuitenkin EU:n valtioneuvoston päätöksen ja omaisuuden suojan vuoksi välttämättömänä, että kunnalla on edelleen oikeus edes yksityisoikeudellisin sopimuksin saada markkinahintaa vastaava korvausta, jos kunta osoittaa yleisiä alueita liiketoimintakäyttöön.

Promilleraja

Esitetty promillerajaehdotus 0,5 ajettaessa moottorilla varustetulla polkupyörällä tai kevyellä sähköajoneuvolla on liikenneturvallisuuden kannalta hyvä. Sähköpotkulautaanonnettomuudet ovat yllätyksellisesti onnettomuustilastoissa ja varsinkin päihtyneenä ajo on ollut suurimpia riskitekijöitä joutua onnettomuuteen. On kuitenkin huomioitava, että promilleraja ei yksin ratkaise päihtyneenä ajamisen ongelmia vaan poliisille tulee varata riittävästi resursseja valvontaan. Kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että hyväksi todettujen ja onnettomuuksia tutkitusti vähentävien yöaikaisten käyttörajoitusten jatkaminen on lainsäädännön puitteissa tarvittaessa perustellusti mahdollista, vaikka promillerajasta erikseen säädettäisiin. Luonnoksessa mikroliikenneluvaksi tällaiset käyttörajoitukset perustellusti on mahdollistettu. Promillerajan muutos mahdollistaisi poliisin puuttumisen myös yksityisillä laudoilla päihtyneenä ajoon. Myös liikennevirhemaksuihin ja päihtyneenä ajon estämiseen ja valvontamahdollisuuksien parantamiseen liittyvät esitykset ovat kannattavia.

Ajoneuvolaki ja ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki

Esitetyt muutokset ajoneuvolakiin parantavat liikenneturvallisuutta. Sähköpotkulautamallisten ajoneuvojen ja liikkumisvälineiden liikennesääntöjen yhtenäistäminen todennäköisesti vähentäisi riskiä mahdollisille tulkintaongelmille esimerkiksi väistämistilanteissa, kuten esityksessä todetaan.

Esitetty muutos ajoneuvojen siirtämisestä annettuun lakiin, joka antaa kunnalle tai kunnalliselle pysäköintivalvonnalle oikeuden siirtää mikroliikenneluvan vastaisesti pysäköityjä ajoneuvoja välittömästi, paran-

taa ja selkeyttää kunnan mahdollisuuksia puuttua väärinpysäköityihin ajoneuvoihin merkittävästi. Huomioitavaa kuitenkin on, että ensisijaisesti oikeaoppisen pysäköinnin toteutumisen varmistaminen tulisi edelleen tapahtua operaattorin toimesta, mikroliikkumisluvan menettämisen tai muiden määriteltävien sanktioiden uhalla. Tämän mahdollistavat esityksessä olevat mikroliikenneluvan käyttöä ja määrää koskevat rajaukset. Silti väärinpysäköityjen ajoneuvojen siirrot tulevat todennäköisesti työllistämään huomattavasti pysäköinninvalvontaa. Toisaalta pysäköintivirheen arviointia ei luonnoksessa edellytetä eli konkreettinen siirtotyö voidaan ulkoistaa ja päätösten tekemisen vastuu jää viranomaiselle. (Helsingin hallinto-oikeuden päätös 16/0448/5, jonka mukaan siirronvalvojan ei tarvitse olla viranhaltija). Kaupungin tulkinnan mukaan mikroliikenneluvan ehtoissa voidaan myös pysäköintikieltoalueiden ulkopuolella vaatia tieliikennelain mukaista pysäköintitapaa, mikä mahdollistaa sen, että pysäköintivirheen tehnyt ajoneuvo voidaan siirtää välittömästi ilman tulkintaa huomattavasta haitasta.

Lisäkilvet ja muut tiemerkinnot

Luonnoksessa esitetty lisäkilpi H12.14., joka koskisi kevyitä sähköajoneuvoja, on tarpeellinen lisäys. Lisäkilpeä voitaisiin hyödyntää selkeyttämään ajoradalla sijaitsevien mikroliikkumisen pysäköintipaikkojen merkintää. Kaupunki näkee kuitenkin tärkeänä, että polkupyöriä koskevalla lisäkilvellä H12.10 voidaan jatkossakin ohjata sekä polkupyöriä, että kevyitä sähköajoneuvoja, kuten luonnoksessakin on esitetty.

Helsinki pitää lähtökohtaisesti hyvänä asiana, että sähköajoneuvon pysäköintipaikalle tulisi erillinen tiemerkinnot M20. Tätä voitaisiin käyttää myös ilman liikennemerkkiä, mikä laskisi pysäköintialueiden toteutuksen kustannuksia ja pienentäisi haittaa kaupunkikuvalle. Helsingissä nykyisin Traficomilta saadulla poikkeusluvalla käytössä olevat mikroliikkumista koskevien pysäköintiruutujen tiemerkinnot, joissa on sähköpotkulaudan symboli, sallivat pysäköinnin sekä kevyille sähköajoneuvoille että polkupyörille. Kaupunki ehdottaakin, että joustavuuden kannalta tiemerkinnot M20, voitaisiin käyttää myös lisäkilven H12.10 yhteydessä ja sallia polkupyörien pysäköinti samaan ruutuun kevyiden sähköajoneuvojen kanssa. Koska esityksen tiemerkinnot eroaa hieman Helsingin nykyisin käyttämästä merkintätavasta, tienpitäjälle tulisi asettaa siirtymäaika pysäköintialueiden liikennemerkkien ja tiemerkinnotien muuttamiselle.

Luonnoksessa lisättäisiin uusi ylijatkettava jalkakäytävää osoittava lisäkilpi H27. Säännökohtaisissa perusteluissa todetaan, että sitä ei kuitenkaan olisi pakko käyttää ennen ylijatettava jalkakäytävää. Merkintätavan tulisi ennemmin olla tienpitäjää velvoittava, jotta eri puolille maata ei synny erilaisia merkitsemistapoja ja toimintatapa kyseisissä risteyk-

sissä on tienkäyttäjälle selvää myös talviolosuhteissa. Tämä vähentäisi onnettomuusriskiä. Mikäli merkintätapa asetetaan tienpitäjää velvoittavaksi, tulisi tienpitäjälle asettaa tätäkin merkkiä koskien siirtymäaika, jonka aikana nykyiset liikennemerkkijärjestelyt on muutettava uutta sääntelyä vastaavaksi.

Muita mikroliikennelupaa koskevia lainsäädännöllisiä huomioita ja tarkennuksia

Luonnoksen mukaan kunnan päätökseen mikroliikenneluvan peruuttamisesta haettaisiin oikaisua hallintolain mukaisesti, joten päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi hallintolain 49 f §:n mukaan. Luonnos ei sisällä erillistä säännöstä siitä, että päätöksen tehnyt viranomaisomainen voisi määrätä, että luvan peruuttamista koskevaa päätöstä on oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Vastaava säännös on esimerkiksi ympäristönsuojelulain 200 §:ssä. Helsinki ehdottaa jommankumman seuraavista korjaukseksi, jotta lupaehtojen peruuttaminen tulee heti täytäntöön pantavaksi ja on siten tehokas keino puuttua lupaehtojen vastaiseen menettelyyn.

a) Perusteluissa mainitaan, että luvan peruuttamista koskeva päätös on sellainen hallintolain 49 f §:n mukainen päätös, joka sen luonteen vuoksi on pantava täytäntöön heti eikä sitä yleisen edun vuoksi voida lykätä, tai b) lakitekstiin lisätään seuraava säännös: "Päätöksen tehnyt kunta voisi määrätä, että luvan peruuttamista koskevaa päätöstä on oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta noudatettava".

Esityksen mukaisessa liikennepalvelulain 18 d §:n 2 momentissa ehdotettu kunnan oikeus olla myöntämättä lupaa hakijalle, jos kunta on peruuttanut luvan viimeksi kuluneen vuoden aikana, ei huomioi sitä, että se, jonka lupa on peruutettu, voi hakea lupaa kunnalta vuoden aikarajan sisällä esimerkiksi uuden yhtiön nimissä, jonka alle "karenssissa" olevan yhtiön toiminta siirretään. Esitys jättää epäselväksi, kuinka kunnan tulisi tai miten kunta voisi lupamenettelyssä huomioida tämän kaltaisen toiminnan, jolla vuoden aikarajaa voi olla mahdollista kiertää.

Liikennepalvelulakiin esitettävän 18 d §:n 3 momentissa ja kyseisen lainkohdan perusteluissa mainitaan "kunnan lupaviranomaisen". Jos erillistä lupaviranomaista (eli vastaavaa viranomaista kuin esimerkiksi rakennusvalvontaviranomainen tai ympäristönsuojeluviranomainen) ei kuitenkaan ole tarkoitus tällä lakiesityksellä säätää, tulisi tässä kohdassa puhua yleisesti kunnasta, joka voi periä maksun.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntoa on pyydetty 1.11.2024 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 4.11.2024 asti.

Luonnos hallituksen esitykseksi

Esitysluonnos liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kokonaisuuteen Kasvun kaava. Hallituksen ohjelman mukaisesti esitysluonnoksen tavoitteena on luoda mikroliikkumista (muun muassa sähköpotkulaudat) ohjaavaa lainsäädäntöä sekä antaa kaupungeille ja kunnille työkalut mikroliikkumisen hallintaan. Lisäksi hallitusohjelman mukaan hallitus asettaa liikenneturvallisuuden parantamisen tavoitteeksi, ettei Suomessa tapahdu liikennekuolemia vuonna 2050. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta

Maaliskuussa 2022 hyväksytyssä, vuosille 2022–2026 annetussa liikenneturvallisuusstrategiassa on tunnistettu, että uudet liikkumisen muodot lisäävät osaltaan liikenneturvallisuuden haasteita. Liikenneturvallisuusstrategia sisältää useita toimenpiteitä mikroliikenteen turvallisuuden parantamiseksi. Toimenpiteitä ovat muun muassa selvitykset pyöräilyn ja mikroliikkumisen promillerajasta sekä kuntien toimivaltuuksista ohjata mikroliikennepalveluita alueillaan. Liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän valmistelemaan hallituksen esitystä mikroliikkumista ohjaavasta lainsäädännöstä lokakuussa 2023. Työryhmän työn pohjana toimi liikenne- ja viestintäministeriön alkuvuonna 2023 laatima arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista sekä siitä saadut lausunnot.

Esitysluonnoksen tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen esteettömyyttä. Tavoitteena on varmistaa liikenneturvallisuuden positiivinen kehitys mikroliikkumisen yleistyessä. Tavoitteena on lisätä sääntelyn ennalta estävyyttä siten, että mikroliikenteessä tapahtuvat liikenneonnettomuudet ja rikokset sekä niistä aiheutuvat vaaratilanteet vähenisivät.

Tieliikennelakiin ehdotetaan myös kevyen sähköajoneuvon ja moottorilla varustetun polkupyörän kuljettamisen promillerajaa ja sen noudattamisen valvontaa ja seuraamuksia koskevia säännöksiä. Tavoitteena olisi parantaa liikenneturvallisuutta vähentämällä päihtyneenä ajamista ja päihtyneenä ajamisesta aiheutuvia liikenneonnettomuuksia.

Tieliikennelakiin ehdotettaisiin lisättävän uusi kevyiden sähköajoneuvojen ohjaamiseen tarkoitettu liikennemerkki ja tiemerkintä. Tavoitteena olisi parantaa kaupunkien ja kuntien keinoja mikroliikenteen liikenteenohjauksessa. Ajoneuvolain soveltamisalaa ehdotettaisiin muutettavaksi siten, että jatkossa kevyeksi sähköajoneuvoksi katsottaisiin kaikki

sähköajoneuvot, joiden rakenteellinen nopeus on 7–25 kilometriä tunnissa. Tavoitteena olisi, että jatkossa kaikkiin sähköpotkulautamallisiin ajoneuvoihin ja liikkumisvälineisiin sovellettaisiin polkupyöräilijän liikennesääntöjä.

Lainsäädäntöön liittyviä täsmennyksiä ja niiden perusteluja

Lausunnossa on nostettu olennaisimmat huomiot luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Alla on täsmennetty vielä joitakin kohtia ja niiden perusteluja:

Esityksessä ei ole mainittu, että mikroliikenneluvan myöntämistä ja valvontaa varten perustettaisiin uusi kunnan lupaviranomainen. Tällöin tulkinta on se, että ilmeisesti luvan myöntäisi ja sitä valvoisi kuka tahansa kunnan viranomainen/viranhaltija, jolle tehtävä hallintosäännössä delegoitaisiin. Kaupunki ei näe tälle estettä.

Luonnoksen perusteluissa on todettu, että pysäköintiin liittyvät lupaehdot eivät voi pitää sisällään ehtoja pysäköintialueiden tai toiminnan maksullisuudesta. Kaupunki pitää välttämättömänä, että vähintään lain perusteluissa olisi maininta siitä, että sääntelyn estämättä kunta voi kuitenkin yksityisoikeudellisella sopimuksella sopia luvan saaneiden kanssa siitä, että pysäköintialueiden käyttämisestä peritään tietty korvaus. Vaihtoehtoisesti olisi mahdollista säätää, että luvan yhteydessä kunnan olisi mahdollista periä julkisoikeudellista maksua alueen käyttämisestä (vastaava säännös on esimerkiksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 § b:n 3 momentissa). Jos lainsäätäjän tarkoitus on ollut, etteivät kunnat lain voimaantulon jälkeen saisi periä pysäköintialueiden käytöstä maksua edes yksityisoikeudellisella sopimuksella, pitää kaupunki tätä epätarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Pysäköintialueet sijoitetaan muutoin vapaassa käytössä oleville kaupungin hallinnoimille alueille, jolloin pysäköintialue rajaa yleistä aluetta pois muusta käytöstä. Pysäköintialueissa on tällöin kyse luvan saaneiden yksinoikeudesta käyttää pysäköintialuetta ajoneuvojensa pysäköintiin, mikä osaltaan mahdollistaa liiketoiminnan harjoittamisen. Mikäli esitetyt liikennepalvelulain säännökset estävät kuntaa perimästä korvausta pysäköintialueista, johtaa se siihen, että kunta joutuu luovuttamaan ilmaiseksi maa-alueitaan liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden käyttöön. Tämä asettaa luvan saaneet yhtiöt perusteetta parempaan asemaan kuin muut toimijat, joille kunta on luovuttanut katualueita tai muuta yleistä aluetta liiketoimintakäyttöön (esimerkiksi kätuterassit ja kioskiyrittäjät), sillä näiltä muilta toimijoilta kunta perii markkinahintaa vastaavan vuokran maa-alueen käyttämisestä jo pelkästään EU:n valtioneuvoston sääntelyn vuoksi. Kaupunki pitää lisäksi kyseenalaisena sitä, että valtio lainsäädännöllä estäisi kuntia käyttämästä niiden maanomistajan rooliin keskeisesti kuuluvaa oikeuttaan luovuttaa

maa-aluettaan markkinahintaisesti kolmannen käyttöön. Mikäli tällainen rajoitus sisältyisi lainsäädäntöön, rajoittaisi se kaupungin näkemyksen mukaan kuntien omaisuuden suoja siltä osin kuin kyse on omistajan oikeudesta luovuttaa omaisuuttaan (tässä maa-aluetta) toisen käyttöön ja periä siitä korvaus. Kaupunki ei pidä tätä tarpeellisena, saati välttämättömänä rajoituksena kuntien omaisuuden suojaan eikä löydä sille kiinteää liityntää esitettyyn lupamenettelyyn. Kaupungilla tulisi olla oikeus edes sopimuksin periä korvaus omistamalleen katualueelle tai muulle yleiselle alueelle perustamistaan pysäköintialueista, jotka se osoittaa liiketoimintaa harjoittavan mikroliikennelupaa hakevan toimijan käyttöön. Tämä ratkaisu olisi myös EU:n valtioneuvoston päätöksen mukainen.

Luonnoksen perustelujen mukaan kunta ei voisi vaatia palveluntarjoajalta muita kuin laissa mainittuja tietoja, jotta luvan hakeminen ja hakemuksen käsittely säilyisivät mahdollisimman yksinkertaisina. On hyvä, että menettely on yksinkertainen, mutta näin jyrkkä suhtautuminen mahdollisiin lisäselvityksiin poikkeaa kaupungin käsityksen mukaan muusta kunnallisia lupamenettelyitä koskevasta lainsäädännöstä. Jopa katujen ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 a §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä kunnalla on oikeus laissa säädettyjen tietojen lisäksi vaatia muitakin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

Mikroliikenneluvan peruuttamisen täytäntöönpanoon liittyvän säännöksen puuttuminen on kuntien kannalta ongelmallista, koska kunnat joutuisivat tällöin tulkitsemaan, täyttyvätkö täytäntöönpanolle asetetut muut edellytykset, eli onko päätös luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti tai että sen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. Tällaisia päätöksiä ovat oikeuskirjallisuuden mukaan esimerkiksi terveyttä tai ympäristöä suojaavat taikka yleistä järjestystä turvaavat päätökset. Sinänsä on tulkittavissa, että luvan peruuttamista koskeva päätös voisi olla tällainen välittömästi täytäntöönpantavissa oleva päätös, jos yritys, jota peruuttaminen koskee, on syyllistynyt turvallisuuden kannalta vakaviin rikkomuksiin. Erillisen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevan säännöksen puuttuminen lakitekstistä aiheuttaa kuitenkin merkittävää epävarmuutta, eikä se siten palvele kuntien eikä sähköpotkulautayritysten etuja. Siksi kaupunki ehdottaa lausunnossaan tähän kahta vaihtoehtoa korjausta. Jos kumpaakaan lisäyksistä ei tehdä, kuntien ainoa sanktiointikeino eli luvan peruuttaminen viivästyisi muutoksenhaun johdosta jopa vuosilla. Tämä puolestaan johtaisi siihen, ettei suunniteltu lupajärjestelmä palvelisi sille asetettuja tavoitteita, kun lupaehtojen rikkomisesta ei käytännössä seuraisi sanktiota.

Esitettävä liikennepalvelulain 18 d § ei sisällä erillistä säännöstä siitä, että kunta voisi periä maksun myös lupaehtoihin liittyvästä valvontatyöstä. Helsingin kaupungilla nykyisiin sopimusjärjestelyihin liittyvä valvontatyö on vienyt merkittävästi työaikaa ja aiheuttanut siten myös kustannuksia. Lupaehtojen valvonta tulee jatkossakin vaatimaan kunnilta resursointia, vaikka kunnan asettamat lupaehdot toteutettaisiin valtaosin teknisillä rajoituksilla. Lakimuutoksen tavoitteet esimerkiksi liikenneturvallisuudesta toteutetaan kunnan asettamin lupaehdoin, joten näiden lupaehtojen noudattamisen valvonta on olennaista, jotta liikenneturvallisuus mikroliikkumisen osalta tosiasiaassa parantuu. Jotta kuntien resurssit valvoa lupaehtojen noudattamista ovat riittävät ja ne toimivat tehokkaasti, tulisi kunnalla olla mahdollisuus periä maksu ilmoituksen käsittelyn lisäksi myös lupaehtojen noudattamista koskevasta valvonnasta. Lakiin on siksi lausunnossa ehdotettu lisättäväksi valvontatyön kustannusten perimistä koskeva säännös, jollainen on myös esimerkiksi ympäristönsuojelulain 205 §:n 2 momentin 4–5 kohdissa sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 § b:n 2 momentissa. Samoin olisi perusteltua voida periä kustannukset annettavista huomautuksista sekä mahdollisesta luvan peruuttamisesta.

Esityksessä ei ole ehdotettu kunnalle velvollisuutta laatia maksuista erillistä taksapäätöstä. Tästä huolimatta käytännössä lienee selkeintä, että se taho, joka tekisi luvan myöntämistä ja peruuttamista koskevat päätökset, päättäisi erillisellä päätöksellä myös maksujen perimisestä. Ehdotukseen on tämän vuoksi tarpeellista lisätä säännös, jonka mukaan maksuja koskevan päätöksen osalta muutoksenhakuun sovellettaisiin kuntalakia, ei hallintolakia. Kuntalain mukainen muutoksenhakuureitti on kunnan maksuja koskevissa päätöksissä pääsääntö ja selkeyttää päätöksentekoa mm. siksi, että muutoksenhakuoikeus on kaikilla kunnan jäsenillä, eikä asianosaisuutta tarvitse erikseen arvioida. Hallintolain mukainen muutoksenhakureitti kunnan maksuja koskevaan päätökseen olisi poikkeuksellista.

Ehdotukseen sisältyvässä liikennepalvelulain 18 b §:n 2 momentissa mainitaan, että lupaa ei tarvitse myöntää, jos kunta tarjoaa kyseisiä ajoneuvoja. Esitetyn säännöksen perusteluista ei suoraan käy ilmi, miten käsite ”kunta” säännöksessä ymmärretään – sovellettaisiinko sitä, jos palveluntarjoajana on kuntayhtymä, muutoin useampi kunta yhdessä tai kunnan/kuntien hankkima palveluntarjoaja vai ainoastaan silloin, kun kunta suoraan itse tarjoaa esitetyn 18 b §:n 1 momentin mukaisia mikroliikennepalveluita.

Liikennepalvelulakiin esitettävän 18 e §:n 1 ja 2 momenteissa on puhe ”tien kunnossapidosta”, mutta kyseisen lainkohdan perusteluista ilmenee, että lainkohdan on tarkoitus koskea katujen ja myös muiden yleis-

ten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa. Olisi tärkeää, että myös puhtaanapito mainittaisiin lain sanamuodossa. Lisäksi kaupunki katsoisi perustelluksi ulottaa lain sanamuodon mukainen lupaehtojen tarkoitus koskemaan ”tien kunnossapidon” sijasta ”katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa” – tämä olisi yhteneväinen ratkaisu suhteessa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettuun lakiin, johon kunnan velvollisuus huolehtia katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta perustuu. Jos tiesana halutaan lakitekstissä säilyttää, katu ja yleinen alue -sanoille vaihtoehtoinen muotoilu olisi esimerkiksi ”tie tai muu alue”.

Saatu lausunto

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 24.9.2024
- 2 Lausuntopyyntö 24.9.2024, liite, Luonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

20

Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi kaupunkiviljelylaatikoiden toteuttamisesta puistoon Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asemakaavan muutoksessa

Pöydälle 21.10.2024

HEL 2024-006066 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 24.4.2024 § 91 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimituksista sekä toimittaa selvityksen pöytäkirjalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutosta (nro 12836) 24.4.2024 hyväksynyt valtuutettu Sami Muttilaisen seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään asemakaavanmuutoksen, kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta toteuttaa puistoon myös kaupunkiviljelylaatikoita kuten alkuperäisessä suunnitelmassa oli tarkoitus."

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asemakaavan muutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu viheralueiden yleissuunnitelma, jossa alueelle ei ole esitetty kaupunkiviljelyä.

Sen sijaan kaava-alueella sijaitsevan päiväkotin Rusettipuiston pihan yleissuunnitelmassa on esitetty viljelylaatikoita päiväkodin pihalle. Alustavan pihasuunnitelman (5.6.2024) mukaan päiväkodin leikkipihalle on tulossa viisi viljelylaatikkoa.

Puistosuunnitelman laatiminen aloitetaan vuonna 2025, ja sen yhteydessä tutkitaan viljelylaatikoiden sijoittamista leikkipuistoon. Leikkipuisto on asemakaavassa puisto-alue (VP). Puiston rakentaminen on ajoitettu vuodelle 2026.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

28.10.2024

Asia/20

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 642

HEL 2024-006066 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Johanna Laisaaren ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 24.09.2024 § 493

28.10.2024

Asia/20

HEL 2024-006066 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan (nro 12836) muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin (24.4.2024 § 91) toivomusponsi, jossa toivottiin mahdollisuutta toteuttaa puistoon myös kaupunkiviljelylaatikoita.

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu viheralueiden yleissuunnitelma, jossa alueelle ei ole esitetty kaupunkiviljelyä. Päiväkodin piha ei ole ollut asemakaavan yleissuunnitelman suunnittelualueita.

Kaava-alueella sijaitsevan Päiväkoti Rusettipuiston erillisessä pihan yleissuunnitelmassa on esitetty viljelylaatikoita päiväkodin pihalle. Alustavan pihasuunnitelman (5.6.2024) mukaan päiväkodin leikkipihalle on tulossa viisi viljelylaatikkoa.

Puistosuunnitelman laatimisen yhteydessä viljelylaatikoiden sijoittamista tutkitaan leikkipuistoon, joka on asemakaavassa VP-alueita eli puistoja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti: 09 310 37868
marko.ahola(a)hel.fi

21

Kaupunginvaltuuston 23.10.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginvaltuuston 23.10.2024 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

210 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

211 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

212 §, Kyselytunti

Ei toimenpidettä.

213 §, Kaupunginvaltuuston kokousajat vuonna 2025

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote kaupunginvaltuuston jäsenille ja varajäsenille.

214 §, Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle, Taloushallintopalveluliikelaitokselle ja tarkastusvirastolle.

215 §, Kiinteistökaupan esisopimuksen hyväksyminen (Sörnäinen, Kalasatama, Verkkosaaren pohjoisosa, tontti 10660/1)

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun tonttipäällikön tekemään kiinteistökaupan esisopimukseen ja sen perusteella tehtäviin kauppakirjoihin tarvittaessa muutoksia.

Samalla kaupunginhallitus oikeuttaa sopimukset ja valvonta -tiimin päällikön ja lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan edellä mainitun esisopimuksen ja sen perusteella tehtävät kauppakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote kilpailun osallistujille.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristön toimialalle ja kaupunginkanslialle.

216 §, Rautatien metroaseman paloturvallisuuden parantamisen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

Tiedoksi Liikenneliikelaitoksen johtokunnalle ja liikenneliikelaitokselle.

217 §, Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden varmistamisesta

Toivomusponsi kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote sosialidemokraattiselle valtuustoryhmälle.

218 §, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote vasemmistoliiton valtuustoryhmälle.

219 §, Valtuutettu Otso Kivekkään valtuustoaloite toisen asteen oppimateriaalien maksuttomuuden rajaamisesta pidättäytymiseksi Helsingissä

Ei toimenpidettä.

220 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Kokouksessa jätettyjen aloitteiden osoittamisesta vastattavaksi päätetään erikseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano